

MINISTERSTWO PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
Departament Rynku Pracy

I N F O R M A C J A
O STANIE I STRUKTURZE BEZROBOCIA KOBIET
w 2008 r.

Warszawa – kwiecień 2009 r.

Przedruk w całości lub w części oraz wykorzystanie
danych statystycznych w druku dozwolone
wyłącznie z podaniem źródła.

MINISTERSTWO PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
Departament Rynku Pracy
ul. Tamka 1
00-349 Warszawa

SPIS TREŚCI

Strona	
Uwagi metodyczne.....	6
Wstęp.....	11
1. Aktywność ekonomiczna kobiet na podstawie badania aktywności ekonomicznej ludności (BAEL) .	14
2. Struktura i terytorialne zróżnicowanie bezrobocia kobiet	17
3. Bilans bezrobocia kobiet.....	23
4. Zmiany w strukturze bezrobocia kobiet	27
Bezrobocie kobiet w wieku do 25 lat	27
Bezrobocie kobiet w wieku powyżej 50 roku życia	30
Kobiety długotrwale bezrobotne	33
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	36
Bezrobotne bez kwalifikacji zawodowych.....	37
Bezrobotne bez doświadczenia zawodowego	39
Bezrobotne bez wykształcenia średniego	40
Bezrobotne samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	42
Bezrobotne, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia.....	43
Bezrobotne niepełnosprawne	44
Bezrobocie kobiet, które ukończyły szkołę wyższą do 27 roku życia	45
Bezrobocie wśród mieszkank wsi	46
Bezrobotne w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	50
Bezrobotne kobiety zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy.....	53
Bezrobotne kobiety według wieku	55
Bezrobotne kobiety według poziomu wykształcenia.....	56
Bezrobotne kobiety według stażu pracy	59
Bezrobotne kobiety według czasu pozostawania bez pracy	60
Bezrobotne według Polskiej Klasyfikacji Działalności	63
Bezrobotne według grup zawodów i specjalności.....	65
5. Przeciwdziałanie skutkom bezrobocia podejmowane przez urzędy pracy	68
Pośrednictwo pracy	68
▪ Oferty pracy	69
▪ Podjęcia pracy przez bezrobotne kobiety	72
Poradnictwo zawodowe i kluby pracy	72
Programy rynku pracy subsydiowane z Funduszu Pracy	75
▪ Prace interwencyjne	75
▪ Roboty publiczne	76
▪ Podjęcia działalności gospodarczej	77
▪ Podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	78
▪ Szkolenia	79
▪ Staż	80

▪ Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy	81
▪ Prace społecznie użyteczne	82
▪ Dodatek aktywizacyjny	83
Zasiłki dla bezrobotnych kobiet	84

TABLICE:

TABLICA 1 – AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WG BAEŁ

TABLICA 2 – BEZROBOTNE KOBIETY WEDŁUG MIEJSCA ZAMIESZKANIA

TABLICA 3 – BEZROBOTNI W 2008 R. ORAZ W KOŃCU GRUDNIA 2008 ROKU

TABLICA 4 – WYBRANE KATEGORIE BEZROBOTNYCH KOBIET WEDŁUG WOJEWÓDZTW

TABLICA 5 - BEZROBOTNI WEDŁUG WIEKU

TABLICA 6 – BEZROBOTNI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

TABLICA 7 - BEZROBOTNI WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY

TABLICA 8 - BEZROBOTNI WEDŁUG STAŻU PRACY

TABLICA 9 – BEZROBOTNI WEDŁUG GRUP WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA,
STAŻU PRACY I CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY

TABLICA 10 – BEZROBOTNI BĘDĄCY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY WEDŁUG
GRUP WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, STAŻU PRACY I CZASU
POZOSTAWANIA BEZ PRACY

TABLICA 11 – NAPŁYW WYBRANYCH KATEGORII BEZROBOTNYCH KOBIET WEDŁUG
WOJEWÓDZTW W 2008 ROKU

TABLICA 12 – BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI „NAPŁYW”, WYREJESTROWANI „ODPŁYW”
POSIADAJĄCY PRAWO DO ZASIŁKU

TABLICA 13 – BEZROBOTNE KOBIETY, NOWO ZAREJESRTOWANE „NAPŁYW”; WYREJESTROWANE
„ODPŁYW”, POSIADAJĄCE PRAWO DO ZASIŁKU

TABLICA 14 – BEZROBOTNI MEŻCZYŻNI, NOWO ZAREJESRTOWANI „NAPŁYW”; WYREJESTROWANI
„ODPŁYW”, POSIADAJĄCY PRAWO DO ZASIŁKU

TABLICA 15 - BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI „NAPŁYW” I WYREJESTROWANI „ODPŁYW”

TABLICA 16 – PRZYCZYNY "ODPŁYWU" BEZROBOTNYCH KOBIET WEDŁUG WOJEWÓDZTW
W 2008 ROKU

TABLICA 17 - PODJĘCIA PRACY SUBSYDIOWANEJ I SEZONOWEJ

TABLICA 18 – ZATRUDNIENIE PRZY PRACACH INTERWENCYJNYCH, ROBOTACH PUBLICZNYCH
ORAZ OSOBY, KTÓRE ROZPOCZĘŁY SZKOLENIE

TABLICA 19 – OFERTY PRACY

TABLICA 20 – OFERTY PRACY ZGŁOSZONE W 2008 R. WEDŁUG WOJEWÓDZTW

TABLICA 21 – BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI WEDŁUG GRUP WIEKU, POZIOMU
WYKSZTAŁCENIA, STAŻU PRACY I CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY

TABLICA 22 – BEZROBOTNI ZAMIESZKALI NA WSI BĘDĄCY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU
PRACY WEDŁUG GRUP WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, STAŻU PRACY I CZASU
POZOSTAWANIA BEZ PRACY

- TABLICA 23 – BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI "NAPŁYW" I WYREJESTROWANI „ODPŁYW”
ZAMIESZKALI NA WSI
- TABLICA 24 – BILANS WYBRANYCH KATEGORII BEZROBOTNYCH BĘDĄCYCH W SZCZEGÓLNEJ
SYTUACJI NA RYNKU PRACY W 2008 ROKU
- TABLICA 25 – POSZUKUJĄCY PRACY ORAZ OSOBY, KTÓRE OTRZYMAŁY DODATEK
AKTYWIZACYJNY WEDŁUG WOJEWÓDZTW
- TABLICA 26 – BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI ZWOLNIENI Z PRZYCZYŃ DOTYCZĄCYCH
ZAKŁADU PRACY
- TABLICA 27 - AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU W 2007 I 2008 ROKU
- TABLICA 28 - AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU WEDŁUG WOJEWÓDZTW
W 2008 ROKU
- TABLICA 29 – BEZROBOTNI WEDŁUG GRUP ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI
- TABLICA 30 – BEZROBOTNI WEDŁUG GRUP ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI W KOŃCU 2008 ROKU
- TABLICA 31 – BEZROBOTNI WEDŁUG GRUP ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI W 2008 ROKU
- TABLICA 32 – BEZROBOTNI WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI
- TABLICA 33 – BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, KOBIETY POPRZEDNIO PRACUJĄCE
W SEKTORZE PUBLICZNYM I PRYWATNYM, ZE ZWOLNIEŃ DOTYCZĄCYCH ZAKŁADU
PRACY, WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY, WEDŁUG POLSKIEJ
KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI W KOŃCU GRUDNIA 2008 R.
- TABLICA 34 – BEZROBOTNE POPRZEDNIO PRACUJĄCE W SEKTORZE PUBLICZNYM, ZWOLNIONE
Z PRZYCZYŃ DOTYCZĄCYCH ZAKŁADU PRACY ORAZ ZGŁOSZONE OFERTY PRACY,
WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI W 2008 R.
- TABLICA 35 – BEZROBOTNI (Z WYJĄTKIEM MŁODZIEŻY UCZĄCEJ SIE) KORZYSTAJĄCY Z USŁUG
PORADNICTWA ZAWODOWEGO I INFORMACJI ZAWODOWEJ W 2008 ROKU
- TABLICA 36 – WYNIKI DZIAŁANIA PORADNICTWA ZAWODOWEGO Z UWZGLĘDNIENIEM POZIOMU
WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ POSIADANIA STATUSU
BEZROBOTNEGO W 2008 ROKU
- TABLICA 37 – OBSZARY ZAWODOWE SZKOLEŃ W 2008 ROKU
- TABLICA 38 – BEZROBOTNI UCZESTNICZĄCY W PROGRAMIE STAŻU LUB PRZYGOTOWANIA
ZAWODOWEGO W MIEJSCU PRACY W 2008 ROKU
- TABLICA 39 – STRUKTURA BEZROBOTNYCH UCZESTNICZEK SZKOLEŃ W ZAKRESIE AKTYWNEGO
POSZUKIWANIA PRACY W 2008 ROKU (SZKOLENIA W KLUBACH PRACY)
- TABLICA 40 – STRUKTURA BEZROBOTNYCH UCZESTNICZEK ZAJEĆ AKTYWIZACYJNYCH
REALIZOWANYCH W RAMACH POMOCY W AKTYWNYM POSZUKIWANIU PRACY
W 2008 ROKU
- TABLICA 41 – OBSZARY ZAWODOWE, W KTÓRYCH BEZROBOTNI ODBYLI PROGRAM STAŻU LUB
PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO W MIEJSCU PRACY W 2008 ROKU

UWAGI METODYCZNE

1. Sprawozdawczość rynku pracy jest opracowywana w ramach statystyki publicznej, w związku z tym głównym aktem prawnym jest ustawa o statystyce publicznej z dnia 29 czerwca 1995 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 88, poz. 439, z późn. zm.) oraz rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na dany rok i Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów w sprawie określenia wzorów formularzy sprawozdawczych, objaśnień co do sposobu ich wypełniania oraz wzorów kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych w badaniach statystycznych ustalonych w programie badań statystycznych statystyki publicznej na dany rok.
2. Dane o liczbie bezrobotnych obejmują osoby, które są zarejestrowane w urzędach pracy jako bezrobotne, zgodnie z obowiązującą ustawą. Do końca maja 2004 r. obowiązywała ustawa z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu. Od 1 czerwca 2004 r. weszła w życie ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Zgodnie z art. 1 ust. 3 pkt 1 i 2 lit. a-g lub i,j, lub cudzoziemca – członka rodziny obywatela polskiego, ustawy bezrobotny jest osobą niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo innej pracy zarobkowej, albo jeżeli jest osobą niepełnosprawną, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy, nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem uczącej się w szkole dla dorosłych lub przystępującej do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły lub w szkole wyższej gdzie studiuje w formie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli:
 - a) ukończyła 18 lat,
 - b) nie ukończyła 60 lat - kobieta lub 65 lat - mężczyzna,
 - c) nie nabyła prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę albo po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, zaprzestaniu prowadzenia pozarolniczej działalności, nie pobiera zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, zasiłku macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego,
 - d) nie jest właścicielem lub posiadaczem samoistnym lub zależnym nieruchomości rolnej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks

cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.) o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe lub nie podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe,

- e) nie uzyskuje przychodów podlegających opodatkowaniu podatkiem dochodowym z działów specjalnych produkcji rolnej, chyba że dochód z działów specjalnych produkcji rolnej, obliczony dla ustalenia podatku dochodowego od osób fizycznych, nie przekracza wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 2 ha przeliczeniowych ustalonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o podatku rolnym, lub nie podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w takim gospodarstwie,
 - f) nie posiada wpisu do ewidencji działalności gospodarczej albo nie podlega, na podstawie odrębnych przepisów, obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników,
 - g) nie jest osobą tymczasowo aresztowaną lub nie odbywa kary pozbawienia wolności,
 - h) nie uzyskuje miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych,
 - i) nie pobiera na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego,
 - j) nie pobiera, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania,
 - k) nie pobiera po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego, o którym mowa w art. 70 ust. 6.
3. Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy, to osoby w stosunku do których powiatowy urząd pracy w okresie 6 miesięcy od dnia rejestracji, powinien przedstawić propozycje zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, stażu, odbycia przygotowania zawodowego w miejscu pracy lub zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych. Do osób będących w szczególnej sytuacji na rynku zalicza się:
- ❖ bezrobotnych do 25 roku życia,
 - ❖ długotrwale bezrobotnych,
 - ❖ bezrobotne kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka,
 - ❖ bezrobotnych powyżej 50 roku życia,
 - ❖ bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych,

- ❖ bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego,
- ❖ bezrobotnych bez wykształcenia średniego,
- ❖ bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia,
- ❖ bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia,
- ❖ bezrobotnych niepełnosprawnych.

4. Informacje o bezrobotnych do końca 2008 r. zbierane były w sprawozdaniach:
- miesięcznym - MPiPS-01 „Sprawozdanie o rynku pracy”,
 - kwartalnym - Załącznik 1 „Bezrobotni według wieku, poziomu wykształcenia, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy”,
 - półrocznych:
 - Załącznik 2 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy”,
 - Załącznik 3 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności”,
 - rocznych:
 - Załącznik 5 „Bezrobotni zamieszkali na wsi według wieku, poziomu wykształcenia, stażu pracy i czasu pozostawania bez pracy” - dane gromadzone od 2000 r.
 - Załącznik 6 „Aktywne programy rynku pracy” – dane gromadzone od 2005 r.
5. Z dniem 1 stycznia 2005 r. Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 8 grudnia 2004 r. wprowadzona została nowa klasyfikacja zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy. Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowego Standardu Klasyfikacji Zawodów ISCO-88 oraz jego nowej edycji z 1994 r. ISCO-88(COM), dostosowanej do potrzeb Unii Europejskiej. Zasadniczy układ klasyfikacji, kryteria klasyfikacyjne i system kodowy przyjęto zgodnie z ww. standardami.
6. Opracowanie opiera się na danych dotyczących bezrobocia rejestrowanego wobec których komplementarne źródło informacji stanowią wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) zaczerpnięte z publikacji Głównego Urzędu Statystycznego. Badanie to od 1992 roku prowadzone jest przez Główny Urząd Statystyczny. Przedmiotem BAEL jest aktywność ekonomiczna ludności w wieku powyżej 15 lat, czyli fakt wykonywania pracy, bądź pozostawania bezrobotnym lub biernym zawodowo w badanym tygodniu. Od IV kwartału 1999 r. przyjęta została metoda obserwacji ciągłej i dlatego też wyniki badania ilustrują sytuację na rynku pracy w okresie całego kwartału, natomiast np. stopa bezrobocia rejestrowanego dotyczy stanu w końcu okresu sprawozdawczego. Od I kwartału 2003 r. zmianie uległa podstawa uogólniania wyników BAEL na populację generalną, a mianowicie wyniki badań przeprowadzonych w 2003 r. zostały uogólnione przy wykorzystaniu danych pochodzących z bilansów ludności opracowanych na podstawie NSP 2002 i nie są one w pełni porównywalne z wynikami BAEL dla okresów wcześniejszych.

Różnice w poziomie bezrobocia i stopie bezrobocia pomiędzy statystyką rejestrowaną i BAEL wynikają przede wszystkim z odmienności metodologii stosowanej w obu badaniach i przyjętej definicji bezrobotnego. Istotnym czynnikiem powodującym, że dane z dwu wymienionych wyżej źródeł są w zasadzie nieporównywalne, są różne okresy sprawozdawcze ponadto definicja osoby bezrobotnej przyjęta w BAEL oparta jest na standardach międzynarodowych i różni się od definicji stosowanej w urzędach pracy i wynikającej z polskich uregulowań prawnych. W myśl BAEL bezrobotnym jest osoba w wieku 15-74 lata, podczas gdy zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy bezrobotnym może być osoba w wieku 18 -59/64 lata.

7. W publikacji liczba ofert pracy obliczana jest na podstawie:

- miesięcznej sprawozdawczości o rynku pracy – sprawozdanie MPiPS-01 o rynku pracy,
- półrocznej sprawozdawczości o rynku pracy – załączniki do sprawozdania MPiPS-01: Załącznik 2 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy” i Załącznik 3 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności”.

Różnice występujące pomiędzy sprawozdawczością miesięczną a sprawozdawczością półroczną wynikają z wyłączenia w poszczególnych półroczach liczby ofert pracy z realizacji których pracodawcy zrezygnowali.

8. Dane dotyczące osób długotrwale bezrobotnych według definicji zawartej w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 2 ust.1 pkt 5) obejmują szerszą grupę osób niż tylko pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy od momentu zarejestrowania się.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy bezrobotnym długotrwale jest osoba pozostająca w rejestrach urzędów pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy. Definicja taka wprowadzona została po nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy i obowiązuje od 1 listopada 2005 r. Wcześniej obowiązująca definicja bezrobotnego długotrwale obejmowała osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat.

Zmiana definicji spowodowała, że z dniem 1 listopada 2005 r. do łącznego 2-letniego czasu pozostawania bez pracy nie wliczane są okresy odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

Zgodnie z art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy między innymi osoby długotrwale bezrobotne uznane zostały za będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy i do których skierowane powinny być różnego rodzaju działania mające na celu ich aktywizację.

Statystyka dotycząca długotrwale bezrobotnych kobiet opisana została w punkcie „Kobiety długotrwale bezrobotne”.

Długotrwale bezrobocie zgodnie z definicjami zawartymi w literaturze przedmiotu, jak i w potocznym rozumieniu dotyczy osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy. Również w sprawozdawczości urzędów pracy przyjęło się traktować jako osobę długotrwale bezrobotną pozostającą bez pracy powyżej 12 miesięcy od momentu zarejestrowania się. Statystyka dotycząca osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy od momentu zarejestrowania się opisana została w punkcie „Bezrobotne kobiety według czasu pozostawania bez pracy”.

9. Wszelkie definicje zawarte w opracowaniu pochodzą z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

WSTĘP

Bezrobocie należy do najbardziej palących problemów społecznych współczesnego świata. Przez cały XX wiek zjawisko to znajdowało się w centrum debat społecznych, ekonomicznych i politycznych. Skutki bezrobocia mają wymiar ekonomiczny, w tym finansowy, ale również społeczny tj. socjologiczny i psychologiczny.

Polityka gospodarcza krajów rozwiniętych dąży do tworzenia programów zmierzających do redukcji skutków bezrobocia, co potwierdza wagę tego problemu. Ludzie bez pracy czują się beżyteczni i odrzuceni przez społeczeństwo. Problem bezrobocia w każdej chwili może dotknąć każdego z nas, dlatego też należy go traktować jako problem globalny.

Nie ma jednej definicji bezrobocia, która byłaby akceptowana przez wszystkich zainteresowanych tą tematyką. Pojęcie bezrobocia w sensie przymusowej bezczynności zawodowej wprowadził angielski ekonomista J.A. Hobson w połowie lat dziewięćdziesiątych XIX wieku. Według ekonomistów bezrobocie to „niepełne wykorzystanie jednego z czynników wytwórczych, stan nierównowagi między podażową (zasoby pracy) a popytową (miejsca pracy) stroną zatrudnienia”. Natomiast z punktu widzenia socjologów bezrobocie jest „stanem bezczynności zawodowej jednostek zdolnych do pracy i zgłaszających gotowość jej podjęcia, z podkreśleniem, że chodzi przede wszystkim o jednostki, dla których podstawą egzystencji są dochody z pracy”. Najogólniej definiowane jest jako zjawisko braku pracy zarobkowej dla osób zdolnych do pracy i jej poszukujących, dotyczy zarówno ludzi młodych, wkraczających dopiero na rynek pracy, jak i tych, którzy wiele lat pracy mają już za sobą, kobiety i mężczyźni.

Przełom XIX i XX wieku charakteryzował się szybkim rozwojem przemysłu kapitalistycznego i pojawianiem się coraz to nowych rzesz ludności poszukującej pracy zarobkowej. Po II wojnie światowej wzrosła produkcja przemysłowa i rozwinęło się rzemiosło. Ówczesny ustroj polityczny nie dopuszczał istnienia bezrobocia choć jak wiadomo bezrobocie w Polsce występowało i objawiało się np. nieprodukcyjnymi miejscami pracy. Początek lat dziewięćdziesiątych przyniósł kolejne zmiany związane m.in. z przebudową gospodarki. Wystąpił gwałtowny wzrost liczby osób pozbawionych pracy i spowodował, że bezrobocie pojawiło się prawie natychmiast jako najpoważniejszy problem reformującego się państwa. Szybko wzrastające bezrobocie przerodziło się w zjawisko o skali masowej i spowodowało trudną sytuację na krajowym rynku pracy: nadmiar rąk do pracy ustąpił niedoborowi oferowanych miejsc pracy.

Jednym z pierwszych efektów transformacji gospodarczej było pojawienie się bezrobocia w skali dotąd niespotykanej — pierwsze dwa lata (1992 — 1993) wskazują na blisko 3 miliony bezrobotnych. Późniejsze okresy charakteryzują względnym spadkiem lub ponownym wzrostem bezrobocia.

Istotną cechą krajowego rynku pracy jest duże zróżnicowanie rozmiarów i natężenia bezrobocia w przekroju regionalnym. Analiza rozpiętości wskaźnika bezrobocia w końcu grudnia 2008 r. pokazała, że różnica pomiędzy najniższą i najwyższą stopą bezrobocia w województwach wynosiła 10,4 punktu procentowego (wielkopolskie – 6,4%, warmińsko – mazurskie – 16,8%).

Terytorialne zróżnicowanie wskaźnika bezrobocia na poziomie województw zmniejszyło się o 0,5 punktu procentowego w porównaniu z końcem 2007 r. (10,9 punktu proc.).

Na wsi mieszka ok. 39% ludności Polski, natomiast wśród bezrobotnych mieszkańcy wsi stanowią ok. 45%. Notowany w ostatnich latach spadek poziomu bezrobocia dotyczył zarówno mieszkańców wsi, jak i miast, przy czym liczba bezrobotnych zamieszkałych w mieście mniejsza się bardziej dynamicznie.

Prognozy demograficzne GUS wskazują na systematyczne zwiększanie się liczby ludności zamieszkałej na wsi do 2028 roku przy jednoczesnym wysokim spadku ludności zamieszkałej w miastach. W 2028 roku na wsi będzie mieszkało około 42% ludności kraju, co przede wszystkim będzie wynikiem osiedlania się ludności poza granicami miast.

Kolejną ważną cechą jest starzenie się bezrobotnych mające swoje źródło w starzeniu się społeczeństwa. W ostatnich latach liczba bezrobotnych w starszych grupach wiekowych wykazuje tendencję wzrostową - przejawia się to systematycznym wzrostem średniego wieku zarejestrowanych w urzędach pracy bezrobotnych. W końcu 1997 r. średni wiek bezrobotnych będących w ewidencji urzędów pracy wynosił 33,1 roku, natomiast w końcu 2008 r. wzrósł do 37,2 roku. Wśród bezrobotnych wzrasta też udział osób w najstarszych grupach wiekowych.

Bardzo istotne jest również bezrobocie ludzi młodych (do 34 roku życia). Udział tej grupy bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych jest wysoki i wynosi blisko 50% zarejestrowanych. Pomimo tak wysokiego wskaźnika od kilku lat systematycznie zmniejsza się subpopulacja młodych jak również ich procentowy udział w liczbie bezrobotnych ogółem. Warto również zaznaczyć, że młodzi coraz lepiej poznają mechanizmy działania rynku pracy i tym samym są bardziej skłonni do przekwalifikowania czy podwyższania dotychczasowego wykształcenia, upatrując w tym możliwości pozyskania pracy.

Grupą społeczną silnie dotkniętą bezrobociem są również kobiety, których wykształcenie jest wyższe niż wykształcenie mężczyzn bez względu na miejsce zamieszkania. Składa się na to m.in.: mniejsza liczba zawodów wykonywanych przez kobiety, postrzeganie przez pracodawców w kategorii mniej dyspozycyjnych, czynniki kulturowe czy obniżający się preferowany wiek kobiet — młode, o wysokich kwalifikacjach i dużym doświadczeniu.

Kobiety napotykają wyraźną barierę zatrudnienia, zarówno wówczas, kiedy dopiero wchodzi na rynek pracy, jak i kiedy są bezrobotne. Stopy bezrobocia kobiet są trwale wyższe niż mężczyzn. Ponadto, choć mając pracę rzadziej od mężczyzn trafiają do bezrobocia, jednak za cenę dłuższego czasu jego trwania i w efekcie często za cenę trwałego wyparcia z rynku pracy.

Istotny jest również wysoki odsetek bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy od momentu zarejestrowania się. Ta grupa bezrobotnych – stanowiła 34% ogółu zarejestrowanych w końcu 2008 r. Tym samym co trzeci bezrobotny ponad rok pozostaje w ewidencji urzędów pracy. Niższy wiek i wyższy poziom wykształcenia zmniejszają prawdopodobieństwo pozostawania bez pracy powyżej 12 miesięcy.

Poprawa sytuacji na rynku pracy w Polsce ma miejsce od 2003 r., a więc przed naszym wstąpieniem do UE. W końcu grudnia 2003 r. po raz pierwszy od 5 lat liczba zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszyła się w odniesieniu do stanu z końca poprzedniego roku o 41,3 tys. (tj. o 1,3%), a wskaźnik bezrobocia wyniósł 20%. W kolejnych latach następowały dalsze korzystne zmiany w poziomie bezrobocia. W końcu 2004 roku poziom bezrobocia zmniejszył się o 5,5%, w końcu 2005 roku rejestrowane bezrobocie zmniejszyło się o 7,6%, w końcu 2006 r. spadek wyniósł 16,7%, a w końcu 2007 r. bezrobocie zmalało o 24,4%.

W końcu 2008 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 1473,8 tys. osób (wobec 1746,6 tys. w końcu 2007 r.). W porównaniu do stanu z końca 2007 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 272,8 tys. osób, tj. o 15,6%.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu 2008 r. wyniosła 9,5% i była o 1,7 punktu procentowego niższa niż w końcu 2007 r. Po raz ostatni stopę bezrobocia na tym poziomie notowano w końcu sierpnia 1998 r.

W niniejszym opracowaniu przedstawiono szczegółową charakterystykę sytuacji kobiet na rynku pracy w 2008 roku w nawiązaniu do roku poprzedniego.

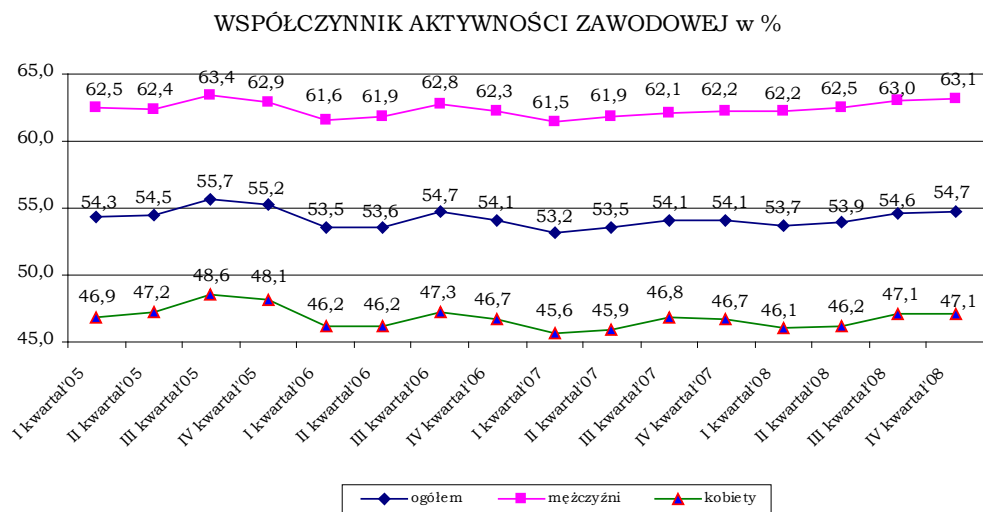
1. AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA KOBIET NA PODSTAWIE BADANIA AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ LUDNOŚCI (BAEL)¹

Zgodnie z wynikami BAEL kobiety niezmiennie stanowią około 52% ogółu ludności w wieku powyżej 15 lat. Natomiast wśród aktywnych zawodowo stanowią one przeszło 45%, a wśród biernych zawodowo jest ponad 61% kobiet.

Ludność w wieku produkcyjnym tworzą kobiety w wieku 18-59 lat i mężczyźni w wieku 18-64 lata. Osoby do 17 roku życia są zaliczane do grupy w wieku przedprodukcyjnym, zaś kobiety w wieku 60 lat i więcej oraz mężczyźni w wieku 65 lat i więcej zaliczani są do grupy w wieku poprodukcyjnym.

W IV kwartale 2008 r. liczba aktywnych zawodowo kobiet wyniosła 7787 tys. osób i w porównaniu z IV kwartałem 2007 r. zwiększyła się o 74 tys. osób, podczas gdy wśród mężczyzn omawiana subpopulacja zwiększyła się o 99 tys. osób.

Niezwykle istotny jest fakt, że tylko 47,1% kobiet w wieku powyżej 15 lat deklaruje aktywność zawodową. W omawianym okresie współczynnik aktywności zawodowej osób w wieku 15 lat i więcej wyniósł 54,7%, przy czym współczynnik ten dla kobiet wynosił 47,1%, a dla mężczyzn 63,1%.

W porównaniu z IV kwartałem 2007 r. współczynnik aktywności zawodowej mężczyzn zwiększył się o 0,9 punktu procentowego natomiast wśród kobiet wzrost wyniósł 0,4 punktu procentowego.

Najwyższym poziomem aktywności zawodowej charakteryzują się kobiety z wyższym wykształceniem (79,7%), dla porównania wśród mężczyzn wskaźnik ten wynosił 63,1%.

¹ Aktywność Ekonomiczna Ludności Polski IV kwartał 2008, GUS. Warszawa 2009

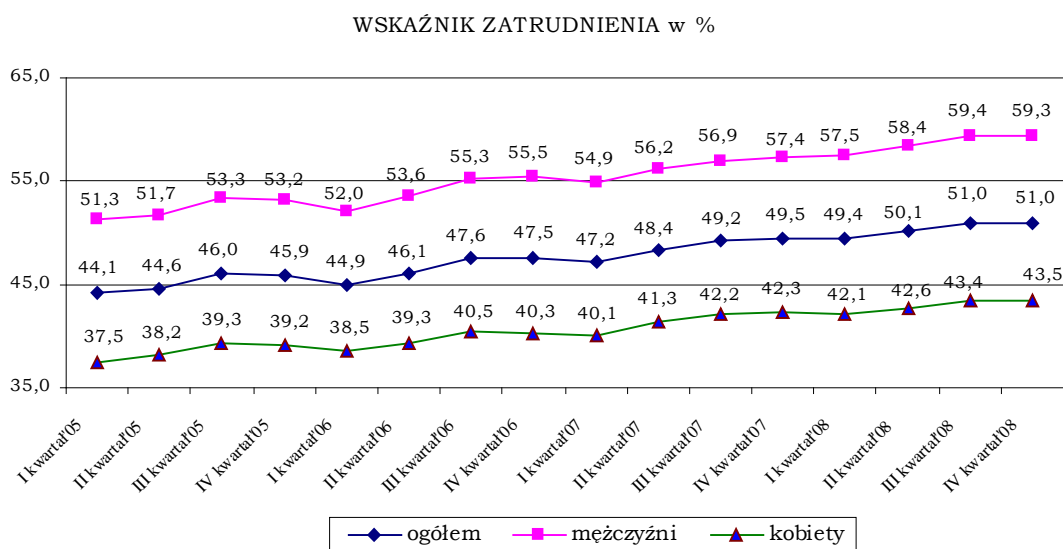
W latach 2003-2008 obserwowano systematyczny wzrost liczby pracujących kobiet pomimo to ich udział wśród pracujących ogółem nie ulegał dużym zmianom.

Wskaźnik zatrudnienia kobiet jest prawie o $\frac{1}{4}$ niższy niż wskaźnik zatrudnienia mężczyzn.

W omawianym okresie wskaźnik zatrudnienia (udział ludności pracującej w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej) wyniósł 51,0%, przy czym współczynnik ten dla kobiet wynosił 43,5%, a dla mężczyzn 59,3%.

W porównaniu z IV kwartałem 2007 r. ogólny wskaźnik zatrudnienia wzrósł zarówno w populacji mężczyzn (o 1,9 pkt), jak i kobiet (o 1,2 pkt).

Dokładne kształtowanie się omawianego wskaźnika prezentuje poniższy wykres:

W IV kwartale 2008 r. posiadanie pracy deklarowało 7193 tys. kobiet, tj. o 208 tys. osób więcej (tj. o 3,0%) niż w IV kwartale 2007 r. oraz 8813 tys. mężczyzn, tj. o 260 tys. osób więcej (tj. o 3,1%).

Podobnie jak w poprzednich kwartałach kobiety pracowały krócej niż mężczyźni. W IV kwartale 2008 roku przeciętny tygodniowy czas pracy kobiet wyniósł 36,8 godziny tygodniowo, natomiast mężczyźni pracowali 41,9 godziny tygodniowo.

W niepełnym wymiarze czasu pracowało 1356 tys. osób (8,5% ogółu pracujących). W dalszym ciągu w niepełnym wymiarze czasu częściej pracowały kobiety (12,1%) niż mężczyźni (5,5%).

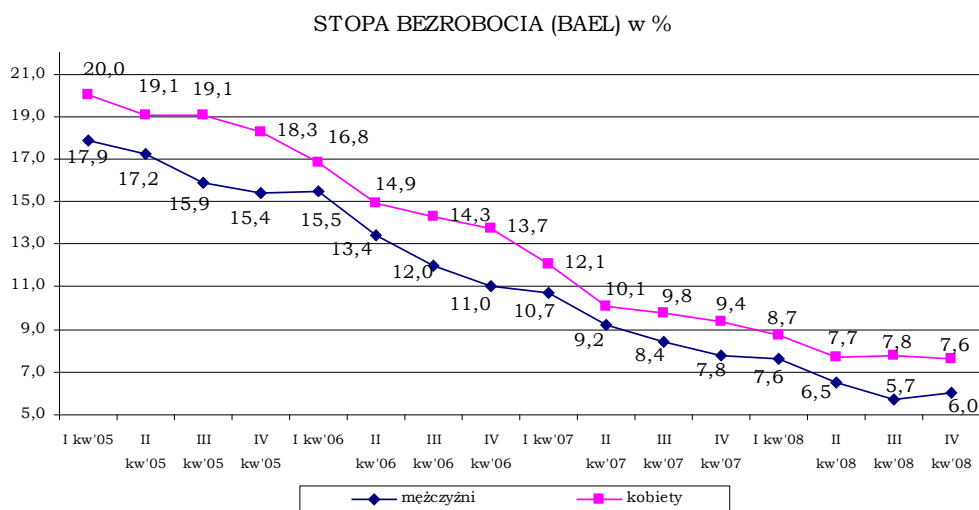
W IV kwartale 2008 roku populacja niepełnozatrudnionych liczyła 297 tys. osób i stanowiła 1,9% ogółu pracujących. Kobiety stanowiły 61,6% tej populacji.

Liczba kobiet pracujących w więcej niż jednym miejscu pracy wyniosła 414 tys. (tj. o 2 tys. osób więcej niż w IV kwartale 2007 r.), co stanowiło 6,2%

pracujących kobiet. Wśród mężczyzn dodatkową pracę posiadało 8,5% pracujących mężczyzn (703 tys. osób). Również mężczyźni częściej niż kobiety deklarowali zamiar zmiany pracy. W IV kwartale 2008 r. innej pracy poszukiwało 6,9% pracujących mężczyzn wobec 5,6% pracujących kobiet.

W IV kwartale 2008 roku w porównaniu do IV kwartału 2007 r., odnotowano spadek bezrobocia o 294 tys. osób, tj. o 20,3%. Bezrobocie osiągnęło poziom 1154 tys. osób, z tego bezrobotnymi pozostawało 559 tys. mężczyzn i 594 tys. kobiet. Kobiety stanowiły 51,5% zarejestrowanych.

Stopa bezrobocia kobiet jest wyższa niż stopa bezrobocia mężczyzn. Kobietom trudniej jest powrócić do pracy zwłaszcza po dłuższej przerwie związanej z urlopem macierzyńskim bądź wychowawczym. W trudniejszej sytuacji są również kobiety poszukujące pracy po raz pierwszy.

Wskaźnik stopy bezrobocia w omawianym okresie wyniósł 6,7%, przy czym stopa bezrobocia kobiet wynosiła 7,6%, a mężczyzn 6,0%. W porównaniu z IV kwartałem 2007 r. stopa bezrobocia ogółem spadła o 1,8 punktu proc., wśród kobiet spadła o 1,8 punktu, a wśród mężczyzn spadła o 1,8 punktu.

W IV kwartale 2008 r. najwyższa stopa bezrobocia dotyczyła kobiet w wieku 18-19 lat (30,1%) oraz 20-24 lata (18,8%).

Należy również zauważyć, że bezrobotne kobiety były lepiej wykształcone niż bezrobotni mężczyźni. Przeszło 60% bezrobotnych kobiet posiadało wykształcenie średnie, policealne lub wyższe, natomiast wśród mężczyzn odsetek ten wynosił 45,1%.

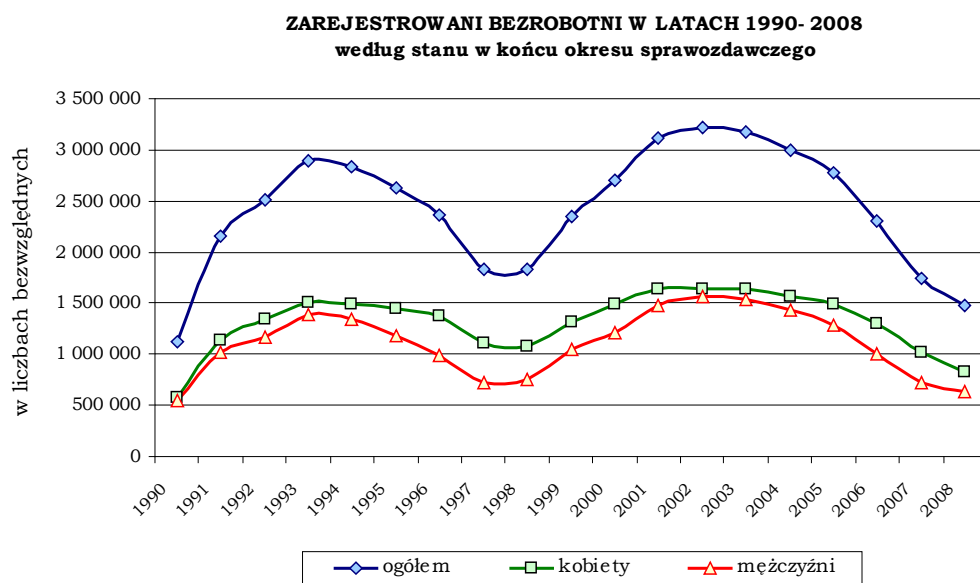
2. STRUKTURA I TERYTORIALNE ZRÓŻNICOWANIE BEZROBOCIA KOBIEC

W końcu 2008 r. udział bezrobotnych kobiet w liczbie bezrobotnych ogółem wyniósł 56,6% i zmniejszył się o 1,6 punktu procentowego w porównaniu do końca 2007 r.

W końcu 2008 r. na 100 bezrobotnych mężczyzn przypadało 130 bezrobotnych kobiet, wobec 140 przed rokiem.

W latach 2003-2007 zdecydowanie szybciej zmniejszała się liczba bezrobotnych mężczyzn niż kobiet, co miało swoje odzwierciedlenie we wzroście odsetka kobiet wśród ogółu zarejestrowanych (z 51,2% w końcu 2002 r. do 58,2% w końcu 2007 r.).

W końcu 2008 r. w ewidencji bezrobotnych znajdowało się 833435 kobiet tj. o 183913 kobiet mniej niż w końcu 2007 r. (18,1%), natomiast mężczyzn było o 88908 osób mniej (640317 osób).

Osoby poprzednio pracujące stanowiły w końcu 2008 r. - 77,7% ogółu zarejestrowanych, natomiast udział kobiet poprzednio pracujących w liczbie bezrobotnych kobiet ogółem wyniósł 74,7%. Dla porównania udział bezrobotnych poprzednio pracujących w liczbie bezrobotnych ogółem w analogicznym okresie 2007 r. wyniósł 76,8% (dla kobiet 74,2%).

Wśród bezrobotnych poprzednio pracujących (1144847 osób) prawo do zasiłku posiadało 262666 osób (tj. 22,9%), natomiast wśród kobiet poprzednio pracujących (622357 kobiet) - 133522 kobiety posiadały prawo do zasiłku, tj. 21,5%.

Osoby poprzednio pracujące zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy (41047 osób) stanowiły w końcu 2008 r. 3,6% ogółu osób poprzednio pracujących, tj. o 14225 osób mniej w porównaniu do końca 2007 r. W omawianym okresie wśród kobiet zwolniono 25950 osób (tj. 4,2% poprzednio pracujących kobiet) i w porównaniu do końca 2007 r. odnotowano spadek zwolnień o 10557 kobiet (tj. o 28,9%).

Osoby dotychczas nie pracujące (328905 osób) stanowiły 22,3% ogółu bezrobotnych, natomiast wśród kobiet (211078 osób) udział ten był nieco wyższy i wynosił 25,3%. Wśród bezrobotnych dotychczas nie pracujących były 8603 osoby z prawem do zasiłku, w tym 193 kobiety, tj. jedynie 2,2%.

Stan w końcu okresu sprawozdawczego

Miesiąc / rok	Zarejestrowani bezrobotni			
	ogółem	kobiety	wzrost / spadek bezrobotnych kobiet w odniesieniu do poprzedniego okresu	mężczyźni
1996	2 359 489	1 375 619	-72 967	983 870
1997	1 826 413	1 103 168	-272 451	723 245
1998	1 831 351	1 071 319	-31 849	760 032
1999	2 349 805	1 307 309	235 990	1 042 496
2000	2 702 576	1 491 613	184 304	1 210 963
2001	3 115 056	1 642 109	150 496	1 472 947
2002	3 216 958	1 645 750	3 641	1 571 208
2003	3 175 674	1 634 689	-11 061	1 540 985
2004	2 999 601	1 568 536	-66 153	1 431 065
2005	2 773 000	1 486 441	-82 095	1 286 559
2006	2 309 410	1 305 704	-180 737	1 003 706
2007	1 746 573	1 017 348	-288 356	729 225
I kwartał	2 232 459	1 250 412	-55 292	982 047
II kwartał	1 895 063	1 107 735	-142 677	787 328
III kwartał	1 777 763	1 059 030	-48 705	718 733
IV kwartał	1 746 573	1 017 348	-41 682	729 225
2008	1 473 752	833 435	-183 913	640 317
I kwartał	1 702 192	971 516	-45 832	730 676
II kwartał	1 455 321	857 405	-114 111	597 916
III kwartał	1 376 581	814 238	-43 167	562 343
IV kwartał	1 473 752	833 435	19 197	640 317

Na wsi mieszka ok. 39% ludności Polski, natomiast wśród bezrobotnych mieszkańcy wsi stanowią ok. 45%. Notowany w ostatnich latach spadek poziomu bezrobocia dotyczył zarówno mieszkańców wsi, jak i miast, przy czym liczba bezrobotnych zamieszkałych w mieście zmniejsza się bardziej dynamicznie.

W końcu 2008 r. w urzędach pracy zarejestrowane były 670434 osoby bezrobotne zamieszkałe na wsi (w tym 380600 kobiet). W porównaniu do stanu z końca 2007 r. liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi zmniejszyła się o 14,7%

(wśród kobiet o 16,6%), wobec spadku liczby zamieszkałych w mieście o 16,4% (wśród kobiet o 19,3%).

Odsetek zamieszkałych na wsi wśród zarejestrowanych bezrobotnych wzrósł z 45,0% do 45,5% w końcu 2008 r. (wśród kobiet z 44,8% do 45,7% liczone do ogółu bezrobotnych kobiet).

W tym samym czasie było zarejestrowanych 77891 bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, w tym 50568 kobiet, tj. o 2927 kobiet (6,1%) więcej niż w końcu 2007 r. W grupie tej 3114 osób posiadało prawo do zasiłku, w tym 2007 kobiet.

Wśród 23232 bezrobotnych, którzy ukończyli szkołę wyższą do 27 roku życia, było 15763 kobiety, tj. o 1322 kobiety więcej (9,2%) w porównaniu stanu z końca 2007 r. W grupie tej 1263 osoby posiadały prawo do zasiłku, w tym 884 kobiety.

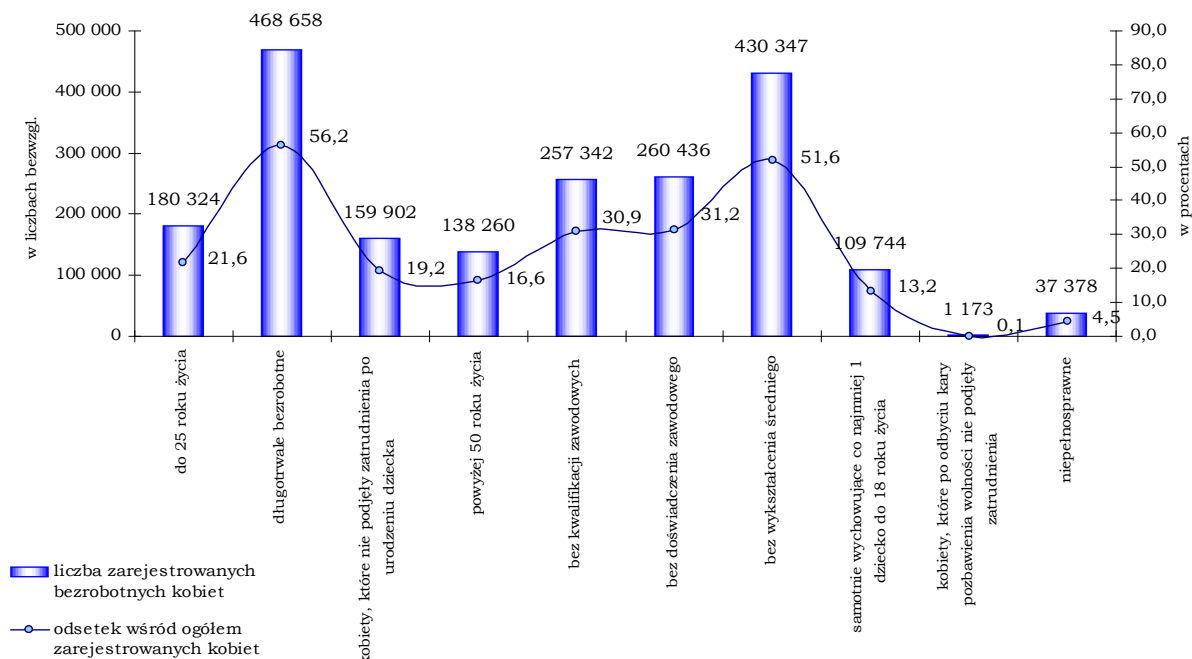
W art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wyszczególnione zostały grupy osób uznane za będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Poniżej przedstawiono te grupy bezrobotnych, które należą do ww. kategorii.

W końcu omawianego okresu w ewidencji urzędów pracy znajdowało się:

- 304553 bezrobotnych do 25 roku życia, w tym 180324 kobiety, tj. o 19910 kobiet mniej niż w końcu 2007 r.,
- 753773 długotrwale bezrobotnych, w tym 468658 kobiet, tj. o 211275 kobiet mniej,
- 159902 kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka,
- 317904 bezrobotnych powyżej 50 roku życia, w tym 138260 kobiet, tj. o 31978 kobiet mniej,
- 431049 bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych, w tym 257342 kobiety, tj. o 72115 kobiet mniej,
- 413863 bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego, w tym 260436 kobiet,
- 870313 bezrobotnych bez wykształcenia średniego, w tym 430347 kobiet,
- 121505 bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia, w tym 109744 kobiety,
- 20321 bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia, w tym 1173 kobiety,
- 73112 bezrobotnych niepełnosprawnych, w tym 37378 kobiet, tj. o 2960 kobiet więcej.

Warto zauważyć, że jedna osoba może spełniać kryteria by jednocześnie być zakwalifikowaną do kilku grup w szczególnej sytuacji.

**BEZROBOTNE KOBIECY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY
W KOŃCU 2008 ROKU**

Od lat wysoki pozostaje stopień terytorialnego zróżnicowania bezrobocia w Polsce. Jest to wynikiem zarówno nierównomiernego rozwoju społeczno-gospodarczego regionów, jak i ich położenia geograficznego.

Należy zauważyć, że rozpiętość wskaźnika bezrobocia na poziomie województw, jak i powiatów zmniejsza się. W końcu 2008 r. różnica pomiędzy najniższą i najwyższą stopą bezrobocia w województwach wynosiła 10,4 punktu procentowego (województwo wielkopolskie – 6,4%, natomiast warmińsko-mazurskie – 16,8%).

Terytorialne zróżnicowanie wskaźnika bezrobocia na poziomie województw zmniejszyło się o 0,5 punktu procentowego w porównaniu z końcem 2007 r. (10,9 punktu proc.).

Poziom bezrobocia jest zróżnicowany w poszczególnych regionach kraju.

W końcu 2008 r. najwyższa liczba bezrobotnych kobiet znajdowała się w ewidencji urzędów pracy w województwach, w których znajduje się też najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych ogółem, tj. mazowieckim (93650 kobiet) oraz śląskim (73071 kobiet).

Najmniej bezrobotnych kobiet występuje w województwach opolskim (20837 kobiet) oraz podlaskim (23095 kobiet). Województwa te charakteryzują się najniższym poziomem bezrobocia ogółem.

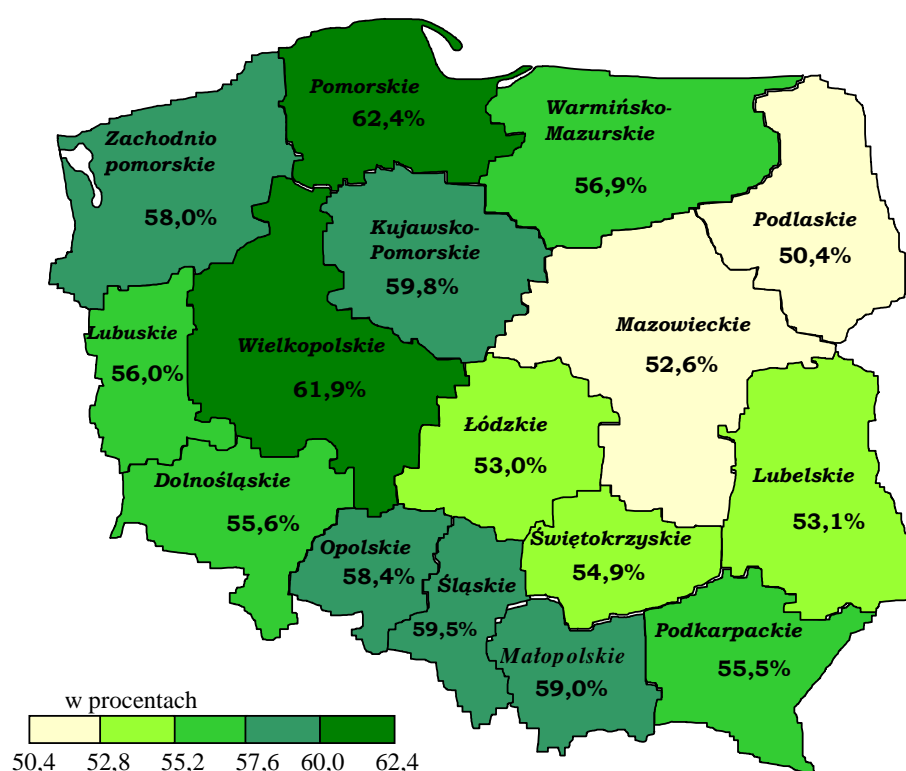
W końcu 2008 r. odsetek bezrobotnych kobiet w stosunku do ogółu zarejestrowanych w danym województwie kształtował się w przedziale od 50,4% w województwie podlaskim do 62,4% w województwie pomorskim.

W końcu 2008 r. w stosunku do końca 2007 roku odnotowano spadek bezrobocia wśród kobiet we wszystkich województwach. Najwyższy spadek miał miejsce w województwach: śląskim o 28468 osób (28,0%) i mazowieckim o 23792 osoby (20,3%), najniższy zaś w województwach podlaskim o 2997 osób (11,5%) oraz świętokrzyskim o 3322 osoby (7,2%).

Rozpiętość wskaźnika udziału bezrobotnych kobiet w danym województwie w liczbie ogółem zarejestrowanych w województwie wyniosła w końcu 2008 r. 12 punktów procentowych.

UDZIAŁ BEZROBOTNYCH Kobiet W LICZBIE BEZROBOTNYCH OGÓŁEM W WOJEWÓDZTWIE (w procentach)

Stan w końcu 2008 r.

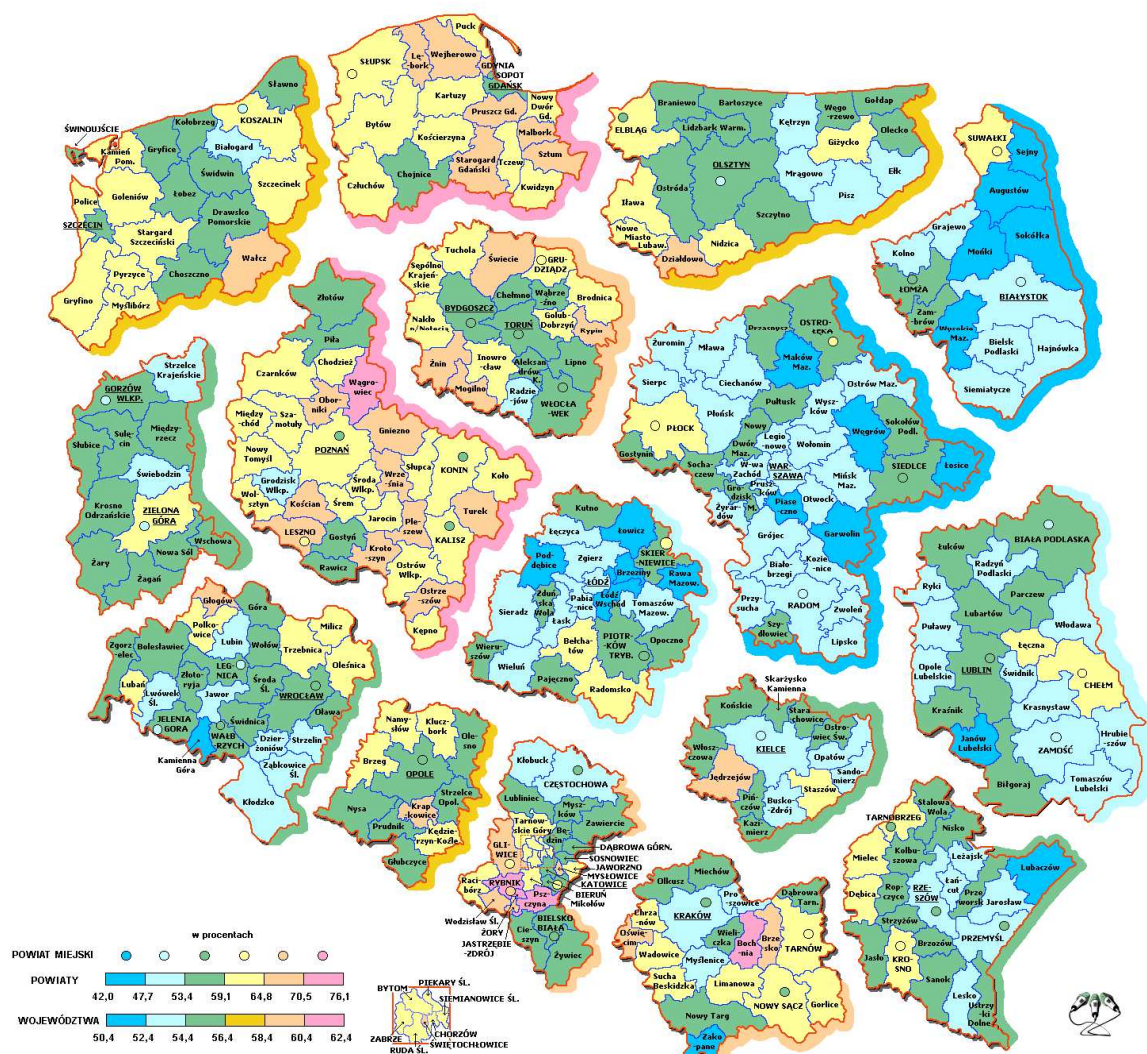

W przypadku powiatów odsetek bezrobotnych kobiet kształtował się w przedziale od 42% w powiecie rawskim do 76,1% w Mieście Żory, a więc rozpiętość tego wskaźnika wyniosła 34,1 punktu procentowego. Najwięcej powiatów o najwyższych udziałach bezrobotnych kobiet w ogółem zarejestrowanych znajduje się w województwie śląskim, wielkopolskim i pomorskim, zaś w najlepszej sytuacji pozostają bezrobotne kobiety w województwach łódzkim, podlaskim i mazowieckim.

Należy zauważyć, że w 190 powiatach odsetek bezrobotnych kobiet w liczbie bezrobotnych ogółem był wyższy lub równy średniej krajowej (56,6%), a w 189 powiatach był od niej niższy.

PROCENTOWY UDZIAŁ BEZROBOTNYCH Kobiet W LICZBIE BEZROBOTNYCH OGÓŁEM

Stan w dniu 31.XII.2008

W 4 powiatach udział ten nie przekroczył 45%, a mianowicie: rawskim (42%), brzezińskim (43,7%), tatrzańskim (44,9%) oraz garwolińskim (44,9%).

Najwyższe odsetki bezrobotnych kobiet, tj. powyżej 70% odnotowano w 7 powiatach: Mieście Rybnik (70,1%), powiecie obornickim (70,3%), węgrowskim (71,1%), bocheńskim (71,3%), pszczyńskim (72,3%), rybnickim (72,4%) oraz M. Żory (76,1%).

3. BILANS BEZROBOTNYCH KOBIET

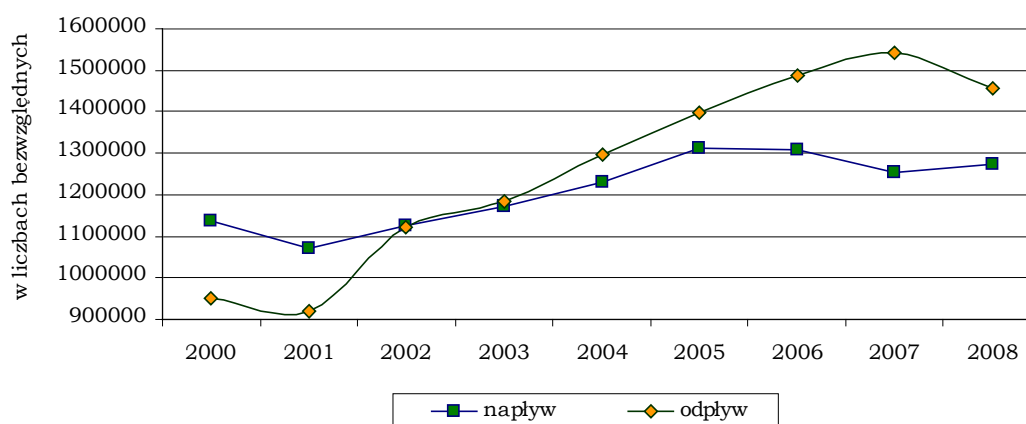
Spadek poziomu bezrobocia w ostatnich latach następował głównie w wyniku zwiększającego się odpływu z bezrobocia przy równoczesnym wzroście napływu bezrobotnych. W 2006 roku po raz pierwszy od kilku lat zmniejszył się napływ bezrobotnych zarówno wśród kobiet jak i mężczyzn. W 2007 i 2008 wśród bezrobotnych mężczyzn odnotowano spadek napływu i odpływu, natomiast wśród kobiet nastąpiło zmniejszenie napływu do bezrobocia przy jednoczesnym wzroście odpływu. W 2008 r. wśród kobiet odnotowano odwrotną sytuację, wzrósł napływ natomiast odpływ zmalał.

W 2008 r. w urzędach pracy zarejestrowało się 1272920 kobiet i 1203663 mężczyzn. Poziom rejestracji w omawianym roku w stosunku do 2007 r. był wyższy wśród bezrobotnych kobiet o 19261 osób (tj. 1,5%), a wśród bezrobotnych mężczyzn był niższy o 33920 osób (tj. 2,7%).

W okresie sprawozdawczym

Miesiąc	Bezrobotne kobiety				
	Napływ	wzrost / spadek w odniesieniu do poprzedniego okresu	Odpływ	wzrost / spadek w odniesieniu do poprzedniego okresu	Podjęcia pracy
2007	1 253 659	-53 458	1 542 015	54 161	635 919
I kwartał	296 351	-35 201	351 643	24 962	156 339
II kwartał	271 257	-25 094	413 934	62 291	166 751
III kwartał	353 861	82 604	402 566	-11 368	161 178
IV kwartał	332 190	-21 671	373 872	-28 694	151 651
2008	1 272 920	19 261	1 456 833	-85 182	543 743
I kwartał	286 796	-45 394	332 628	-41 244	134 812
II kwartał	274 659	-12 137	388 770	56 142	142 583
III kwartał	353 165	78 506	396 332	7 562	140 405
IV kwartał	358 300	5 135	339 103	-57 229	125 943

NAPLYW I ODPLYW BEZROBOTNYCH KOBIET
W LATACH 2000 - 2008

Podstawowym składnikiem napływu były ponowne rejestracje. W 2008 r. po raz kolejny zarejestrowało się 1988041 bezrobotnych (80,3% ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych ogółem), w tym 1012391 kobiet (79,5% ogółu nowo zarejestrowanych kobiet). Natomiast rejestrujących się po raz pierwszy było 488542 osoby (19,7%), w tym 260529 kobiet (20,5%).

W kategorii nowo rejestrujących się bezrobotnych kobiet przeważały osoby zamieszkałe w miastach (763365 kobiet tj. 60,0% ogółu nowo zarejestrowanych kobiet). Natomiast napływ nowo rejestrujących się kobiet zamieszkałych na wsi ukształtował się na poziomie 509555 kobiet (o 22945 osób więcej niż w 2007 r.) tj. 40,0% ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych kobiet.

W 2008 roku z prawem do zasiłku zarejestrowało się 497952 osoby, w tym 237283 kobiety tj. o 14864 kobiety więcej niż w 2007 roku.

Osób poprzednio pracujących zarejestrowało się 1798776, w tym 872046 kobiet i stanowiły one 68,5% nowozarejestrowanych bezrobotnych kobiet. W grupie tej 851069 osób, w tym 426137 kobiet podjęło pracę. W porównaniu z rokiem 2007 odnotowano wzrost rejestracji osób poprzednio pracujących o 30319 osób (1,7%), w tym o 343352 kobiety (tj. 4,1%).

W 2008 roku osoby dotychczas nie pracujące stanowiły 27,4% ogółu napływu bezrobotnych (tj. 677807 osób), w tym 400874 kobiety (31,5% napływu kobiet). Porównując do roku poprzedniego odnotowano spadek o 44978 osób, w tym o 15091 kobiet.

W omawianym okresie wśród 41751 osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy było 24047 kobiet i stanowiły one 2,8% napływu kobiet poprzednio pracujących. W grupie tej pracę podjęły 22654 osoby, w tym 13226 kobiet. W porównaniu do 2007 r. wśród ogółu bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy było o 1641 osób więcej (4,1%), natomiast wśród kobiet wzrost wyniósł 1516 osób (6,7%). W kwestii podjęć pracy w roku 2007 w tej grupie bezrobotnych 31834 osoby podjęły zatrudnienie, w tym 18146 kobiet.

Osób, które ukończyły szkołę wyższą do 27 roku życia, zarejestrowało się w 2008 r. 98729, w tym 70750 kobiet (tj. o 1005 kobiet mniej niż w 2007 r.). W grupie tej pracę podjęło 33641 osób, w tym 23584 kobiety (tj. o 2739 kobiet mniej niż w 2007 r.).

W okresie sprawozdawczym

Wyszczególnienie	Bilans bezrobotnych			
	2007		2008	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
Napływ	2 491 242	1 253 659	2 476 583	1 272 920
z tego:				
po raz pierwszy	483 898	258 861	488 542	260 529
po raz kolejny	2 007 344	994 798	1 988 041	1 012 391
Odływ	3 054 079	1 542 015	2 749 404	1 456 833
w tym z przyczyn				
Podjęcia pracy	1 266 439	635 919	1 052 077	543 743
z tego				
pr. niesubsydiowanej	1 080 673	551 992	865 418	459 765
w tym pr. sezonowej	87 028	44 450	65 363	34 841
pr. subsydiowanej	185 766	83 927	186 659	83 978
w tym				
pr. interwencyjnych	58 764	32 738	46 042	27 537
robót publicznych	40 900	15 529	44 539	18 221
podjęcia działalności gospodarczej	45 086	17 481	51 945	18 403
w ramach refund. kosztów zatr. bezrob.	36 501	15 808	39 695	17 521
Rozpoczęcia szkolenia	175 357	75 078	168 374	76 417
Rozpoczęcia stażu	172 739	130 631	169 860	129 337
Rozpoczęcia przygot. zawod. w miejscu pr.	65 346	48 867	79 440	60 607
Rozpoczęcie pracy społecznie użytecznej	75 055	43 346	63 769	39 215
Niepotwierdzenie gotowości do pracy	949 210	411 911	874 934	394 962
Dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrob.	131 513	89 239	150 937	113 724

Wśród osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (art. 49 ustawy) najliczniejszą zbiorowość stanowią osoby bez wykształcenia średniego. W populacji tej w 2008 r. zarejestrowało się w urzędach pracy 1282446 osób, w tym 521700 kobiet. W grupie tej pracę podjęło 513286 osób, w tym 209249 kobiet.

Napływ bezrobotnych w wieku do 25 lat w 2008 roku wyniósł 860918 osób, w tym 478576 kobiet (tj. 37,6% ogółu napływu bezrobotnych kobiet), w grupie bezrobotnych powyżej 50 roku życia napływ ukształtował się na poziomie 357696 osób, w tym 144930 kobiet (11,7% napływu kobiet), natomiast napływ osób długotrwale bezrobotnych wyniósł 833094 osoby, w tym 479648 kobiet (37,7% napływu kobiet). W ww. grupach pracę podjęło 279798 osób (w tym 148569 kobiet) do 25 roku życia, 141806 osób (w tym 52768 kobiet) powyżej 50 roku życia oraz 374739 osób (w tym 214903 kobiety) długotrwale bezrobotne.

Bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych zarejestrowało się 702722 osoby, w tym 385781 kobiet, prace zaś podjęły 232143 osoby, w tym 128211 kobiet. Osób bez doświadczenia zawodowego zarejestrowało się 885724, w tym 510209 kobiet. W tej grupie w 2008 r. pracę podjęło 276999 osób, w tym 159711 kobiet.

Osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia było 165447, w tym 142575 kobiet a pracę w tej grupie podjęło 64675 osób, w tym 56964 kobiety. W grupie osób bezrobotnych niepełnosprawnych napływ do

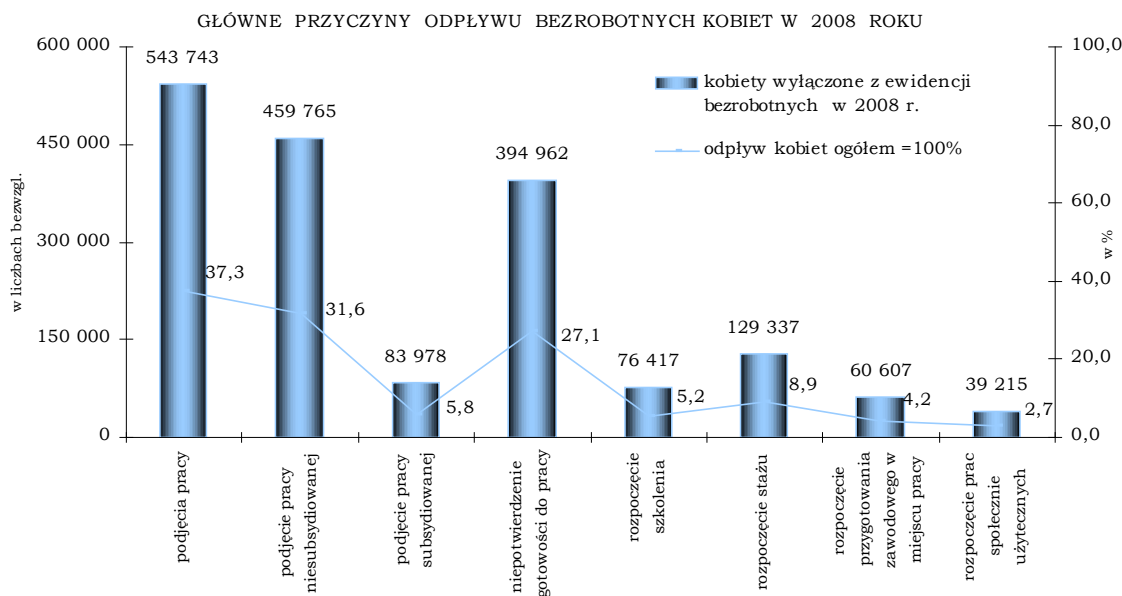
bezrobocia w omawianym roku wyniósł 116148 osób, w tym 56975 kobiet, prace zaś podjęło 41142 osoby niepełnosprawne, w tym 20472 kobiety.

Najmniej liczną zbiorowością wśród osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy są osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia. W omawianym okresie w tej grupie zarejestrowało się 41131 osób, w tym 2035 kobiet.

W okresie styczeń – grudzień 2008 roku najwięcej bezrobotnych kobiet zarejestrowało się w województwach: śląskim – 144298 osób, mazowieckim – 123296 osób, dolnośląskim – 110713 osób oraz wielkopolskim – 102471 osób, najmniej zaś w województwach podlaskim – 36664 osoby oraz opolskim – 38060 osób. Są to jednak województwa charakteryzujące się odpowiednio najwyższym lub najniższym w kraju napływem i odpływem bezrobotnych ogółem jak i bezrobotnych kobiet.

W 2008 r. z ewidencji urzędów pracy wyłączono 2749404 osoby, w tym 1456833 kobiety tj. o 85182 kobiety mniej niż w poprzednim roku (tj. o 5,5%).

Główną składową bilansu odpływu zarówno wśród kobiet jak i mężczyzn jest liczba osób podejmujących pracę oraz liczba osób wyłączonych z powodu niepotwierdzenia gotowości do pracy.

Od wielu lat bezrobotne kobiety dominują w populacji bezrobotnych, podobna sytuacja miała również miejsce w 2008 r. Należy zauważyć, że w ostatnich dwóch latach tzn. w roku 2007 i 2008, odpływ bezrobotnych kobiet z bezrobocia oraz podjęcia pracy były wyższe niż dopływ i podjęcia pracy w grupie bezrobotnych mężczyzn. Do 2006 r. to mężczyźni częściej niż kobiety podejmowali zatrudnienie.

W 2008 r. z powodu podjęcia pracy wyłączono 543743 bezrobotne kobiety, tj. o 92176 kobiet mniej niż w 2007 r., natomiast wśród mężczyzn pracę podjęło 508334 osoby (tj. 48,3% ogólnej liczby bezrobotnych podejmujących pracę). Ponadto w omawianym okresie 459765 kobiet podjęło prace niesubsydiowane (spadek o 92227 osób), natomiast 83978 kobiet podjęło prace subsydiowane (wzrost 51 osób). Liczba bezrobotnych kobiet, które podjęły zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych wyniosła 27537 osób, natomiast roboty publiczne podjęło 18221 kobiet. Działalność gospodarczą rozpoczęło 18403 kobiety, a w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego pracę podjęło 17521 kobiet. Szkolenie lub staż pracy w omawianym okresie rozpoczęły 205754 bezrobotne kobiety, natomiast przygotowanie zawodowe w miejscu pracy rozpoczęło 60607 kobiet zaś prace społecznie użyteczne – 39215 kobiet.

Niepotwierdzenie gotowości do pracy jest obok podejmowania zatrudnienia drugą najczęstszą przyczyną wyłączenia z rejestru bezrobotnych. W 2008 r. z tego powodu wyrejestrowano 874934 osoby, w tym 394962 kobiety (27,1% odpływu bezrobotnych kobiet), tj. o 16949 kobiet mniej niż w 2007 r.

Poza wskazanymi powyżej przyczynami wyłączeń z ewidencji bezrobotnych w 2008 roku, dobrowolnie zrezygnowało ze statusu bezrobotnego 150937 osób, w tym 113724 kobiety (tj. 7,8% odpływu bezrobotnych kobiet). Z powodu nabycia praw emerytalnych lub rentowych z ewidencji urzędów pracy wyłączono 8457 kobiet, z powodu uprawnień do świadczenia przedemerytalnego - 5667 kobiet a z powodu podjęcia nauki - 4457 kobiet. Ukończenie 60 roku życia było przyczyną odejścia z bezrobocia 3703 kobiet.

4. ZMIANY W STRUKTURZE BEZROBOCIA KOBIET

Bezrobocie kobiet w wieku do 25 lat

„Bezrobotny do 25 roku życia to osoba, która do dnia zastosowania wobec niego usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończyła 25 roku życia”.

W końcu 2008 r. w ewidencji urzędów pracy zarejestrowane były 180324 bezrobotne kobiety w wieku do 25 lat oraz 124229 bezrobotnych mężczyzn w tej populacji. W porównaniu do końca ubiegłego roku odnotowano spadek wśród kobiet o 19910 osób (9,9%), natomiast wśród mężczyzn spadek wyniósł 8206 osób (6,2%).

Bezrobotne kobiety w omawianej kategorii wiekowej stanowiły w końcu omawianego okresu 21,6% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych kobiet.

W końcu 2008 r. prawo do zasiłku posiadało 12692 kobiety w omawianej kategorii (tj. 9,5% ogółu kobiet z prawem do zasiłku) oraz 25986 mężczyzn. W porównaniu do roku ubiegłego, wśród kobiet z prawem do zasiłku nastąpił wzrost o 1624 osoby (14,7%), natomiast wśród mężczyzn odnotowano spadek o 1783 osoby (6,4%).

W końcu 2008 roku najwięcej bezrobotnych kobiet w omawianej kategorii wiekowej zarejestrowanych było w województwach mazowieckim – 17682 kobiety, małopolskim – 15101 kobiet, podkarpackim - 14666 kobiet a najmniej w województwach opolskim – 4654 kobiety, podlaskim – 5521 kobiet i lubuskim – 5542 kobiety.

Stan w końcu okresu sprawozdawczego

Miesiąc	Bezrobotni w wieku do 25 lat			
	ogółem	kobiety	wzrost / spadek bezrob. kobiet w wieku do 25 lat w odniesieniu do poprzedniego okresu	mężczyźni
2007	332 669	200 234	-74 509	132 435
I kwartał	439 708	250 707	-24 036	189 001
II kwartał	358 645	216 730	-33 977	141 915
III kwartał	347 024	213 691	-3 039	133 333
IV kwartał	332 669	200 234	-13 457	132 435
2008	304 553	180 324	-19 910	124 229
I kwartał	317 246	186 654	-13 580	130 592
II kwartał	277 501	171 583	-15 071	105 918
III kwartał	284 534	176 487	4 904	108 047
IV kwartał	304 553	180 324	3 837	124 229

W 2008 r. napływ bezrobotnych do 25 roku życia wyniósł 860918 osób, w tym 478576 kobiet (55,6% ogółu napływu w tej populacji), z tego po raz pierwszy zarejestrowało się 168590 kobiet (35,2% ogółu napływu kobiet w tej populacji), a po raz kolejny 309986 kobiet (tj. 64,8%). Po pracach interwencyjnych zarejestrowano 3048 kobiet, po robotach publicznych 735 kobiet, po odbyciu stażu zarejestrowano się 111270 kobiet, po szkoleniu 13781 kobiet, po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy 9494 kobiety a po pracach społecznie użytecznych 1875 kobiet.

W populacji bezrobotnych mężczyzn rejestrujących się po raz pierwszy było 140115 osób, tj. 45,4% ogółu napływu w tej populacji.

W porównaniu do 2007 r. wśród kobiet odnotowano spadek napływu do bezrobocia o 4661 osób (1,0%), natomiast wśród mężczyzn odnotowano spadek o 31992 osoby (7,7%).

W omawianym okresie z ewidencji bezrobotnych wyłączono 465395 kobiet w wieku do 25 lat (tj. o 50711 kobiet mniej niż w 2007 r.) oraz 370864 mężczyzn

(o 87028 osób mniej). Najczęstszą przyczyną wyłączenia bezrobotnych młodych kobiet ze statystyki urzędów pracy były podjęcia pracy (31,9% odpływu tej subpopulacji) oraz rozpoczęcie stażu (26,2%).

Wśród mężczyzn w tej subpopulacji podjęcia pracy stanowiły 35,4% odpływu zaś podjęcie stażu jedynie – 10,2% odpływu. Wśród mężczyzn największy odsetek stanowiły niepotwierdzenia gotowości do pracy (37,7%).

W analizowanym okresie pracę podjęło 148569 kobiet w omawianej kategorii wiekowej (tj. o 33989 kobiet mniej niż w 2007 r.), w tym prace niesubsydiowane – 129031 kobiet (27,7% odpływu tej subpopulacji). W ramach subsydiowanych miejsc pracy zatrudniono 19538 kobiet (4,2% odpływu), szkolenie lub staż pracy rozpoczęło 135707 kobiet (29,2% odpływu), pracę społecznie użyteczną podjęło 2257 kobiet (0,5%) zaś 12383 kobiety rozpoczęły przygotowanie zawodowe w miejscu pracy (2,7%).

Ponadto, w 2008 roku, 22664 kobiety w omawianej kategorii wiekowej zrezygnowały ze statusu osoby bezrobotnej (4,9%), 4155 bezrobotnych kobiet wyłączono z powodu podjęcia nauki (tj. 0,9%), natomiast z powodu nabycia praw emerytalnych lub rentowych wyłączono 389 kobiet.

W 2008 roku, najwięcej bezrobotnych kobiet w omawianej kategorii wiekowej, zarejestrowanych było w województwach: śląskim – 51991 kobiet, mazowieckim – 46148 kobiet, wielkopolskim - 42022 kobiety a najmniej w województwach opolskim – 13555 kobiet i podlaskim – 15003 kobiety.

W końcu 2008 r. spośród zarejestrowanych bezrobotnych kobiet do 25 roku życia liczną populację stanowiły osoby bez stażu pracy - 107832 kobiety (59,8% ogółu bezrobotnych kobiet w tej kategorii wiekowej). Młode kobiety ze stażem do 1 roku oraz od 1 do 5 lat stanowiły odpowiednio 20,8% oraz 18,6%.

W porównaniu do 2007 r. liczba zarejestrowanych młodych kobiet bez stażu pracy zmniejszyła się o 17531 osób (tj. o 14,0%) a ze stażem pracy od 1 do 5 lat o 2624 kobiety (tj. o 7,3%), natomiast wśród kobiet ze stażem pracy do 1 roku odnotowano wzrost o 834 osoby (2,3%).

Wśród bezrobotnych młodych kobiet zarejestrowanych było 36597 osób poszukujących pracy powyżej 12 miesięcy i stanowiły one 20,3% ogółu bezrobotnych kobiet do 25 roku życia. Osoby długotrwale bezrobotne nie stanowią większości w omawianej populacji. W rejestrach bezrobotnych najwięcej bo aż 30,3% stanowiły młode kobiety poszukujące pracy od 1 do 3 miesięcy, a następnie 21,6% to kobiety poszukujące zatrudnienia od 3 do 6 miesięcy. Najmniej liczną grupę stanowiły kobiety poszukujące pracy do 1 miesiąca – 22791 osób (12,6%).

W porównaniu do 2007 r. wzrost rejestracji odnotowano wśród kobiet poszukujących pracy do pół roku, natomiast w grupach kobiet poszukujących pracy dłużej niż 6 miesięcy odnotowano spadki.

Najwięcej kobiet do 25 roku życia zarejestrowanych jako bezrobotne posiadało wykształcenie średnie ogólnokształcące – 52157 osób (28,9%) oraz policealne i średnie zawodowe – 49973 osoby (27,7%), a najmniej legitymowało się dyplomami wyższych uczelni – 16888 osób (9,4%).

W końcu 2007 r. najwięcej kobiet w omawianej kategorii posiadało wykształcenie policealne i średnie zawodowe (59117 kobiet) oraz średnie ogólnokształcące (50345 kobiet). Kobiet z wykształceniem wyższym również było najmniej (15854 osoby).

W 2008 dla tej grupy bezrobotnych zgłoszono 181850 ofert stażu, w tym z sektora prywatnego 105519 ofert (tj. 58% zgłoszonych ofert stażu).

Bezrobocie kobiet w wieku powyżej 50 roku życia

„Bezrobotny powyżej 50 roku życia to osoba, która w dniu zastosowania wobec niej usług lub instrumentów rynku pracy ukończyła co najmniej 50 rok życia”.

W końcu 2008 r. w ewidencji urzędów pracy zarejestrowanych było 138260 bezrobotnych kobiet powyżej 50 roku życia oraz 179644 bezrobotnych mężczyzn. W porównaniu do 2007 r. poziom rejestracji wśród kobiet zmalał o 31978 osób (tj. o 18,8%), natomiast wśród mężczyzn spadek wyniósł 29944 osoby (tj. o 14,3%).

Bezrobotne kobiety powyżej 50 roku życia stanowiły w końcu omawianego okresu 16,6% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych kobiet oraz 43,5% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych powyżej 50 roku życia.

W końcu 2008 r. prawo do zasiłku posiadało 27427 kobiet w omawianej kategorii (tj. 20,5% ogółu kobiet z prawem do zasiłku) oraz 38136 mężczyzn (27,7% ogółu mężczyzn z prawem do zasiłku).

W końcu 2008 roku, najwięcej bezrobotnych kobiet w omawianej kategorii wiekowej, zarejestrowanych było w województwach: mazowieckim – 17415 kobiet, śląskim – 14207 kobiet, dolnośląskim - 13273 kobiety a najmniej w województwach opolskim – 3652 kobiety i podlaskim – 3902 kobiety.

Stan w końcu okresu sprawozdawczego

Miesiąc	Bezrobotni powyżej 50 roku życia			
	ogółem	kobiety	wzrost / spadek bezrob. kobiet powyżej 50 roku życia w odniesieniu do poprzedniego okresu	mężczyźni
2007	379 826	170 238	-19 782	209 588
I kwartał	439 487	191 098	1 078	248 389
II kwartał	398 050	180 532	- 10 566	217 518
III kwartał	375 082	172 875	- 7 657	202 207
IV kwartał	379 826	170 238	- 2 637	209 588
2008	317 904	138 260	-31 978	179 644
I kwartał	374 219	164 789	-5 449	209 430
II kwartał	326 158	148 415	-16 374	177 743
III kwartał	296 986	134 918	-13 497	162 068
IV kwartał	317 904	138 260	3 342	179 644

W 2008 r. napływ bezrobotnych kobiet powyżej 50 roku życia wyniósł 144930 osób, z tego po raz pierwszy zarejestrowało się 16968 kobiet (11,7% ogółu napływu tej subpopulacji) a po raz kolejny 127962 osoby (tj. 88,3%). Po pracach interwencyjnych zarejestrowało się 1870 kobiet, po robotach publicznych 3414 kobiet, po odbyciu szkolenia 10619 kobiet, po pracach społecznie użytecznych 8174 kobiety a po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy 6510 kobiet.

W populacji bezrobotnych mężczyzn w omawianej kategorii zarejestrowało się 212766 osób (tj. 59,5% ogółu napływu tej subpopulacji).

W porównaniu do 2007 r. wśród kobiet odnotowano wzrost napływu do bezrobocia o 9561 osób (7,1%), natomiast wśród mężczyzn wzrost wyniósł 7570 osób (3,7%).

W 2008 roku, najwięcej bezrobotnych kobiet w omawianej kategorii wiekowej, zarejestrowanych było w województwach: śląskim – 16605 kobiet, mazowieckim – 15275 kobiet, dolnośląskim - 14912 kobiet a najmniej w województwach podlaskim – 4104 kobiety, opolskim – 5015 kobiet i świętokrzyskim – 5069 kobiet.

W omawianym okresie z ewidencji bezrobotnych wyłączono 176908 kobiet powyżej 50 roku życia, tj. o 21757 kobiet więcej niż w 2007 r. (o 14,0%) oraz 242710 mężczyzn (tj. o 1980 mężczyzn więcej). Najczęstszą przyczyną wyłączenia bezrobotnych kobiet w omawianej kategorii ze statystyki urzędów pracy były podjęcia pracy (29,8% odpływu tej subpopulacji) oraz niepotwierdzenie gotowości do pracy (29,0% odpływu).

Wśród mężczyzn w tej subpopulacji podjęcia pracy stanowiły 36,7% odpływu w tej grupie zaś niepotwierdzenia gotowości do pracy – 34,4% odpływu.

W omawianym okresie pracę podjęło 52768 kobiet w omawianej kategorii (tj. o 171 kobiet więcej niż w 2007 r.), w tym prace niesubsydiowane – 40276 kobiet (22,8% odpływu tej subpopulacji). W ramach subsydiowanych miejsc pracy zatrudniono 12492 kobiety (7,1%), szkolenie rozpoczęło 10237 kobiet, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy - 7044 kobiety a prace społecznie użyteczne – 8617 kobiet.

Poza wskazanymi powyżej przyczynami wyłączeń z ewidencji w 2008 roku 20577 kobiet w omawianej kategorii wiekowej zrezygnowało ze statusu osoby bezrobotnej, 3680 kobiet ukończyło 60 lat, 6165 bezrobotnych kobiet wyłączono z powodu nabycia praw emerytalnych lub rentowych a 5616 kobiet nabyło prawo do świadczenia przedemerytalnego.

W końcu 2008 r. spośród zarejestrowanych bezrobotnych kobiet powyżej 50 roku życia liczną populację stanowiły osoby ze stażem 20-30 lat – 42920 kobiet (31,0% ogółu bezrobotnych kobiet w tej kategorii). Drugą grupą pod względem wielkości omawianego zjawiska były bezrobotne posiadające 10-20 letni staż pracy – 38888 kobiet (28,1%), a następnie bezrobotne ze stażem pracy 5-10 lat – 13334 kobiety (9,6%). Najmniej liczną populację stanowiły bezrobotne, które przepracowały 30 lat i więcej – 9828 kobiet (7,1%).

W porównaniu do końca 2007 roku, liczba zarejestrowanych kobiet ze stażem pracy 20-30 lat zwiększyła się o 408 osób, ze stażem pracy od 10 do 20 lat odnotowano spadek aż o 10247 osób (tj. o 19,3%), a w grupie kobiet ze stażem pracy 10-20 lat spadek wyniósł 8116 osób (tj. o 17,3%).

Wśród bezrobotnych kobiet w omawianej populacji dominowały osoby poszukujące pracy powyżej 12 miesięcy - 72091 kobiet (52,1% ogółu bezrobotnych kobiet w tej kategorii), najmniej liczną grupę stanowiły kobiety poszukujące pracy do 1 miesiąca - 10429 osób (7,5%). W porównaniu do analogicznego okresu 2007 r. w grupie kobiet poszukujących pracy powyżej 24 miesięcy odnotowano znaczny spadek tj. o 37327 osób (34,1%).

Największa liczba kobiet powyżej 50 roku życia, zarejestrowanych jako bezrobotne, posiadała wykształcenie gimnazjalne i poniżej – 58291 kobiet (42,2%), zasadnicze zawodowe – 31786 kobiet (23,0%) oraz policealne i średnie zawodowe – 31551 kobiet (22,8%), a najmniej legitymowało się dyplomami wyższych uczelni – 3905 kobiet (2,8%). Wykształcenie średnie ogólnokształcące posiadało 12767 kobiet, tj. 9,2%.

Również w końcu 2007 r. najczęściej kobiet w omawianej kategorii posiadało wykształcenie gimnazjalne i poniżej - 76335 kobiet (44,8%), zasadnicze zawodowe - 38170 kobiet (22,4%) oraz policealne i średnie zawodowe – 35988 kobiet (21,1%).

Kobiet z wykształceniem wyższym również było najmniej - 4462 osoby (2,6%), natomiast z wykształceniem średnim ogólnokształcącym było wówczas 15283 kobiety (9,0%).

Kobiety długotrwale bezrobotne

„Długotrwale bezrobotny to osoba pozostająca w rejestrach powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy”.

Wśród osób długotrwale bezrobotnych, podobnie, jak w populacji bezrobotnych ogółem dominują kobiety. W końcu 2008 r. w ewidencji urzędów pracy zarejestrowanych było 468658 długotrwale bezrobotnych kobiet oraz 285115 bezrobotnych mężczyzn w tej populacji.

W porównaniu do 2007 r. populacja długotrwale bezrobotnych (zarówno kobiet jak i mężczyzn) zmniejszyła się. Wśród kobiet w omawianej kategorii spadek wyniósł 211275 osób (31,1%), natomiast wśród mężczyzn spadek ukształtował się na poziomie 129004 osób (31,2%).

Długotrwale bezrobotne kobiety stanowiły w końcu omawianego okresu 62,2% ogółu długotrwale bezrobotnych i 56,2% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych kobiet.

W końcu 2008 r. prawo do zasiłku posiadały 4042 kobiety w omawianej kategorii (tj. 3,0% ogółu kobiet z prawem do zasiłku) oraz 5232 mężczyzn.

W populacji bezrobotnych ogółem w końcu 2008 r. na 100 bezrobotnych mężczyzn przypadało 130 kobiet, w przypadku długotrwale bezrobotnych na 100 mężczyzn przypadały 164 długotrwale bezrobotne kobiety.

Powyższe dane pozwalają na stwierdzenie, że kobiety są zdecydowanie bardziej narażone na długotrwale bezrobocie.

W końcu 2008 roku najwięcej bezrobotnych kobiet w omawianej kategorii zarejestrowanych było w województwach: mazowieckim – 55535 kobiet, kujawsko-pomorskim – 40942 kobiety i podkarpackim - 39415 kobiet, a najmniej w województwach opolskim – 11085 kobiet, podlaskim – 12726 kobiet i lubuskim – 13306 kobiet.

Stan w końcu okresu sprawozdawczego

Miesiąc	Długotrwale bezrobotni				
	ogółem	kobiety	w % do ogółem	mężczyźni	w % do ogółem
2007	1 094 052	679 933	62,1	414 119	37,9
I kwartał	1 462 578	869 665	59,5	592 913	40,5
II kwartał	1 245 028	765 643	61,5	479 385	38,5
III kwartał	1 138 690	714 224	62,7	424 466	37,3
IV kwartał	1 094 052	679 933	62,1	414 119	37,9
2008	753 773	468 658	62,2	285 115	37,8
I kwartał	1 033 836	637 303	61,6	396 533	38,4
II kwartał	862 751	542 745	62,9	320 006	37,1
III kwartał	764 440	483 325	63,2	281 115	36,8
IV kwartał	753 773	468 658	62,2	285 115	37,8

W okresie styczeń – grudzień 2008 r. napływ długotrwale bezrobotnych kobiet wyniósł 479648 osób (tj. o 97828 kobiet mniej niż w analogicznym okresie 2007 r.). Po pracach interwencyjnych zarejestrowano 3438 kobiet, po robotach publicznych 6699 kobiet, po odbyciu stażu zarejestrowało się 13914 kobiet, po szkoleniu 39381 kobiet, po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy 33286 kobiet a po pracach społecznie użytecznych 32285 kobiet.

W populacji bezrobotnych mężczyzn w omawianej kategorii zarejestrowało się 353446 osób i stanowili oni 42,4% ogółu bezrobotnych w tej populacji (tj. o 135513 osób czyli 27,7% mniej w porównaniu do 2007 r.).

W omawianym okresie z ewidencji urzędów pracy wyłączono 690923 długotrwale bezrobotne kobiety i 482450 mężczyzn. Z powodu podjęcia pracy wyłączono 214903 długotrwale bezrobotne kobiety (tj. 31,1% odpływu długotrwale bezrobotnych kobiet) i 159836 mężczyzn (33,1% odpływu mężczyzn w tej kategorii).

W porównaniu do 2007 r. odnotowano zmniejszenie odpływu z bezrobocia wśród długotrwale bezrobotnych kobiet o 112061 osób (tj. o 14,0%), natomiast wśród mężczyzn odnotowano spadek o 204764 osoby (29,8%).

W 2008 r. 176040 kobiet podjęło prace niesubsydiowane (tj. 25,5% odpływu), 38863 kobiety podjęły prace subsydiowane (5,6% odpływu), prace interwencyjne podjęło 13716 kobiet, roboty publiczne - 12977 kobiet, działalność gospodarczą rozpoczęło 6034 kobiety a podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego rozpoczęły 5174 kobiety. Szkolenie lub staż pracy rozpoczęło 51334 długotrwale bezrobotne kobiety, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy rozpoczęły 39004 kobiety a prace społecznie użyteczne 33805 kobiet.

W porównaniu do 2007 r. liczba kobiet, które podjęły pracę spadła o 91897 osób (tj. o 30,0%).

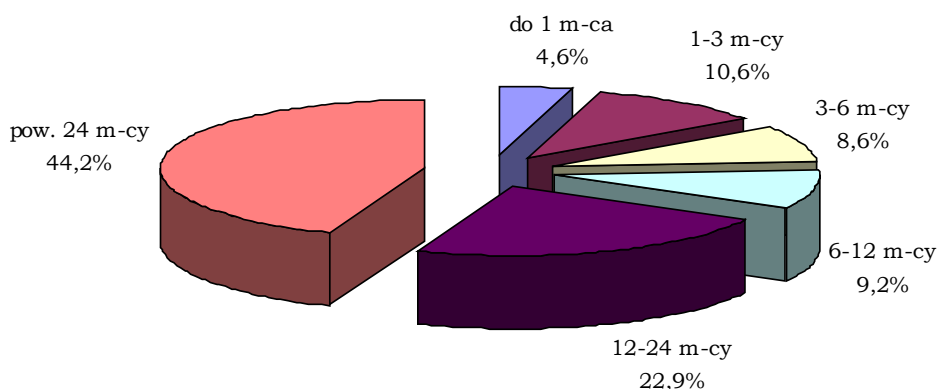
Niepotwierdzenie gotowości do pracy jest obok podejmowania zatrudnienia drugą najczęstszą przyczyną wyłączenia z rejestru bezrobotnych. W 2008 r. z tego powodu wyrejestrowano 220115 długotrwale bezrobotnych kobiet (31,9% odpływu) i 200052 mężczyzn (41,5% odpływu).

Poza wskazanymi powyżej przyczynami wyłączeń z ewidencji w omawianym okresie 77899 długotrwale bezrobotnych kobiet dobrowolnie zrezygnowało ze statusu bezrobotnej (11,3%), z powodu nabycia praw emerytalnych lub rentowych wyłączono 3777 kobiet (0,5% odpływu), natomiast z powodu ukończenia przez kobiety 60 roku życia wyłączono 3313 kobiet (0,5%).

W 2008 roku, najwięcej bezrobotnych kobiet w omawianej kategorii wiekowej, zarejestrowanych było w województwach: śląskim – 48997 kobiet, mazowieckim – 47745 kobiet, dolnośląskim - 38791 kobiet a najmniej w województwach podlaskim – 12349 kobiet i opolskim – 15263 kobiety.

Kobiety charakteryzuje dłuższy czas pozostawania bez pracy niż mężczyźni. Długotrwale bezrobotne kobiety w końcu 2008 r. średnio pozostawały w ewidencji 18,8 miesięcy, podczas gdy dla mężczyzn wskaźnik ten wyniósł 17,1 miesiąca, a więc był niemal 2 miesiące krótszy.

**DŁUGOTRWALE BEZROBOTNE KOBIETY
WG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY W MIESIĄCACH**
Stan w końcu 2008 r.

Przeszło 67% kobiet długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy szukało zatrudnienia powyżej roku (314318 kobiet, tj. 64,3% ogółu długotrwale bezrobotnych poszukujących pracy powyżej jednego roku), natomiast do 1 miesiąca szukało pracy zaledwie 4,6%.

Staż pracy podobnie, jak wiek i poziom wykształcenia ma wpływ na długość poszukiwania pracy.

W końcu 2008 r. spośród zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych kobiet bardzo liczną populację stanowiły osoby bez stażu – 115536 osób (24,7% ogółu długotrwale bezrobotnych kobiet). Drugą grupą pod względem wielkości omawianego zjawiska były długotrwale bezrobotne posiadające 1-5 letni staż pracy – 87041 osób (18,6%), a następnie bezrobotne ze stażem pracy do 1 roku – 83386 osób (17,8%) i ze stażem 10-20 lat – 79213 osób (16,9%). W najlepszej sytuacji były kobiety posiadające staż pracy powyżej 30 lat – 2411 kobiet (0,5%), co może wynikać z faktu, że osoby te w miarę szybko nabywają prawo do świadczeń przedemerytalnych lub osiągają wiek emerytalny.

W końcu grudnia 2008 r., najwięcej długotrwale bezrobotnych kobiet zarejestrowanych było w przedziałach wiekowych 25-34 lata - 145354 osoby (tj. 31,0% ogółu długotrwale bezrobotnych kobiet) oraz 45-54 lata – 126937 osób (27,1%) a najmniej zaś w grupie 55-59 lat - 29509 kobiet (tj. 6,3%). Kobiety w wieku 18-24 lata stanowiły 12,9% natomiast w wieku 35-44 lata – 22,8%.

W porównaniu do grudnia 2007 r. we wszystkich grupach wiekowych, odnotowano spadki.

W omawianym okresie najwięcej długotrwale bezrobotnych kobiet zarejestrowanych w urzędach pracy posiadało wykształcenie gimnazjalne i poniżej – 152580 osób (32,6%) oraz zasadnicze zawodowe – 128264 osoby (27,4%), a najmniej legitymowało się dyplomami wyższych uczelni – 29166 osób (6,2%).

W porównaniu do końca 2007 r. odnotowano spadki we wszystkich kategoriach związanych z wykształceniem.

Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka

W końcu 2008 r. w ewidencji urzędów pracy zarejestrowane były 159902 bezrobotne kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka.

Bezrobotne kobiety w omawianej grupie stanowiły w końcu omawianego okresu 19,2% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych kobiet.

W końcu 2009 r. prawo do zasiłku posiadało 2372 kobiety z omawianej populacji (tj. 1,8% ogółu kobiet z prawem do zasiłku).

W końcu 2008 roku najwięcej bezrobotnych kobiet w omawianej kategorii zarejestrowanych było w województwach: mazowieckim – 15790 kobiet i podkarpackim – 14488 kobiet a najmniej w województwach opolskim – 4378 kobiet i podlaskim – 4732 kobiety.

W 2008 r. napływ bezrobotnych kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, wyniósł 143650 osób, pracę zaś podjęło 49588 kobiet w tej grupie.

Najwyższy napływ w tej kategorii odnotowano w województwie śląskim – 17619 kobiet oraz dolnośląskim – 13714 kobiet i mazowieckim – 11424 kobiety, najniższy zaś w podlaskim – 3792 kobiety i opolskim – 4984 kobiety.

W końcu 2008 r. spośród zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w omawianej populacji liczną grupę stanowiły osoby bez stażu pracy – 72360 osób (45,3% ogółu bezrobotnych kobiet w tej populacji). Kolejnymi grupami pod względem wielkości omawianego zjawiska były bezrobotne posiadające staż pracy od 1 roku do 5 lat – 32109 kobiet (20,1%) oraz do 1 roku – 31668 kobiet (19,8%). Najmniej liczną populację stanowiły bezrobotne, które przepracowały 30 lat i więcej – 25 osób.

Wśród bezrobotnych kobiet w omawianej populacji dominowały osoby poszukujące pracy powyżej 12 miesięcy - 91932 kobiety (57,5% ogółu bezrobotnych kobiet w tej kategorii), najmniej liczną grupę stanowiły kobiety poszukujące pracy do 1 miesiąca – 9424 osoby (5,9%).

W omawianej kategorii bezrobotnych kobiet w końcu 2008 r. najwięcej bo aż 70956 osób zarejestrowanych było w grupie wiekowej 25-34 lata (tj. 44,4% ogółu bezrobotnych kobiet w tej kategorii) oraz w wieku 35-44 lata – 38706 kobiet (24,2%) a najmniej zaś w grupie 55-59 lat – 2213 osób (1,4%).

W omawianej kategorii w końcu 2008 r. zarejestrowanych było 66355 kobiet z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (41,5% ogółu kobiet w tej kategorii), 45273 kobiety posiadały wykształcenie zasadnicze zawodowe (28,3%), natomiast policealne i średnie zawodowe oraz średnie ogólnokształcące posiadały 41723 kobiety (26,1%). Najmniej liczną zbiorowością w tej populacji były bezrobotne z wykształceniem wyższym - 6551 kobiet (4,1%).

Bezrobotne bez kwalifikacji zawodowych

„Bezrobotny bez kwalifikacji zawodowych to osoba nieposiadająca kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonych dyplomem, świadectwem, zaświadczeniem instytucji szkoleniowej lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu”.

W końcu 2008 r. w ewidencji urzędów pracy zarejestrowane były 257342 bezrobotne kobiety bez kwalifikacji zawodowych oraz 173707 bezrobotnych mężczyzn. W porównaniu do końca 2007 r. populacja bezrobotnych kobiet

w omawianej kategorii zmniejszyła się o 72115 kobiet (21,9%), natomiast wśród mężczyzn odnotowano spadek o 41531 osób (19,3%).

Bezrobotne kobiety w omawianej grupie stanowiły w końcu 2008 r. - 30,9% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych kobiet oraz 59,7% ogółu bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych.

W końcu 2008 r. prawo do zasiłku posiadało 27501 kobiet (tj.20,6% ogółu kobiet z prawem do zasiłku) i 27113 mężczyzn w omawianej kategorii.

Stan w końcu okresu sprawozdawczego

Miesiąc	Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych			
	ogółem	kobiety	wzrost / spadek bezrob. kobiet bez kwalifikacji zawod. w odniesieniu do poprzedniego okresu	mężczyźni
2007	544 695	329 457	-75 270	215 238
I kwartał	678 868	393 056	-11 671	285 812
II kwartał	582 030	353 513	-39 543	228 517
III kwartał	548 472	339 676	-13 837	208 796
IV kwartał	544 695	329 457	-10 219	215 238
2008	431 049	257 342	-72 115	173 707
I kwartał	527 178	312 164	-17 293	215 014
II kwartał	447 337	276 468	-35 696	170 869
III kwartał	411 698	255 856	-20 612	155 842
IV kwartał	431 049	257 342	1 486	173 707

W końcu 2008 roku najwięcej bezrobotnych kobiet w omawianej kategorii zarejestrowanych było w województwach: mazowieckim – 29576 kobiet, śląskim – 22744 kobiety i dolnośląskim – 20551 kobiet a najmniej w województwach opolskim – 7037 kobiet i podlaskim – 7579 kobiet.

W 2008 r. napływ bezrobotnych kobiet bez kwalifikacji zawodowych wyniósł 385781 osób, natomiast wśród mężczyzn z tej kategorii zarejestrowało się 316941 osób. Pracę podjęło 128211 kobiet bez kwalifikacji zawodowych i 103932 mężczyzn.

Porównując napływ bezrobotnych kobiet w omawianej grupie do napływu w 2007 r. zauważamy niewielki wzrost o 11166 osób, tj. o 3,0%, wśród mężczyzn natomiast odnotowano spadek o 12243 osoby, tj. o 3,7%. Biorąc pod uwagę podjęcia pracy w 2008 r. wśród kobiet w omawianej grupie były niższe niż w 2007 r. o 17319 osób, tj. o 11,9%, natomiast wśród mężczyzn spadek był większy i wyniósł 26412 osób (tj. o 20,3%).

Najwyższy napływ w tej kategorii w 2008 r. odnotowano w województwie śląskim – 43820 kobiet oraz mazowieckim – 39443 kobiety i dolnośląskim – 35252 kobiety, najniższy zaś w podlaskim – 11148 kobiet i opolskim – 12737 kobiet.

W końcu 2008 r. spośród zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w omawianej populacji liczną grupę stanowiły osoby bez stażu pracy – 94023 osoby

(36,5% ogółu bezrobotnych kobiet bez kwalifikacji zawodowych). Drugą grupą pod względem wielkości omawianego zjawiska były bezrobotne posiadające staż pracy do 1 roku – 46009 osób (17,9%). Najmniej liczną populację stanowiły bezrobotne, które przepracowały 30 lat i więcej – 2686 osób (1,0%).

Wśród bezrobotnych kobiet w omawianej populacji dominowały osoby poszukujące pracy powyżej 12 miesięcy - 108052 kobiety (42,0% ogółu bezrobotnych kobiet w tej kategorii), najmniej liczną grupę stanowiły kobiety poszukujące pracy do 1 miesiąca – 24152 osoby (9,4%).

W omawianej kategorii bezrobotnych kobiet w końcu 2008 r. najwięcej bo aż 70357 osób zarejestrowanych było w grupie wiekowej 18-24 lata (tj. 27,3% ogółu bezrobotnych kobiet w tej kategorii) oraz w wieku 45-54 lata – 67476 kobiet (26,2%), najmniej zaś w grupie 55-59 lat – 19007 osób (7,4%).

Wśród kobiet bez kwalifikacji zawodowych przeważały osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – 185081 kobiet (tj. 71,9% ogółu bezrobotnych kobiet w tej kategorii), natomiast 72261 kobiet posiadało wykształcenie średnie ogólnokształcące (28,1%).

Bezrobotne bez doświadczenia zawodowego

„Bezrobotny bez doświadczenia zawodowego to osoba, która wykonywała zatrudnienie oraz inną pracę zarobkową przez łączny okres poniżej 6 miesięcy”.

W końcu 2008 r. w ewidencji urzędów pracy zarejestrowanych było 260436 bezrobotnych kobiet bez doświadczenia zawodowego oraz 153427 bezrobotnych mężczyzn.

Bezrobotne kobiety w omawianej grupie stanowiły w końcu 2008 r. – 31,2% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych kobiet oraz 62,9% ogółu bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego.

W końcu 2008 r. prawo do zasiłku posiadało jedynie 251 kobiet w tej grupie (tj.0,2% ogółu kobiet z prawem do zasiłku) i 10431 mężczyzn.

Stan w końcu okresu sprawozdawczego

Miesiąc	Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego			
	ogółem	kobiety	wzrost / spadek bezrob. kobiet bez doświadczenia zawod. w odniesieniu do poprzedniego okresu	mężczyźni
2008	413 863	260 436	-	153 427
I kwartał	477 057	296 710	-	180 347
II kwartał	415 872	267 189	-29 521	148 683
III kwartał	404 249	261 104	-6 085	143 145
IV kwartał	413 863	260 436	-668	153 427

W końcu 2008 roku najwięcej bezrobotnych kobiet w omawianej kategorii zarejestrowanych było w województwach: mazowieckim – 29161 kobiet, lubelskim – 23372 kobiety i śląskim – 23073 kobiety a najmniej w województwach opolskim – 6108 kobiet i podlaskim – 8434 kobiety.

W 2008 r. napływ bezrobotnych kobiet bez doświadczenia zawodowego wyniósł 510209 osób, natomiast wśród mężczyzn z tej kategorii zarejestrowało się 375515 osób. Pracę podjęło 159711 kobiet w omawianej kategorii i 117288 mężczyzn.

Najwyższy napływ w tej kategorii w 2008 r. odnotowano w województwie śląskim – 60584 kobiety oraz mazowieckim – 50594 kobiety i dolnośląskim – 40030 kobiet, najniższy zaś w opolskim – 14642 kobiety i podlaskim – 17130 kobiet.

W końcu 2008 r. spośród zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w omawianej populacji osoby bez stażu pracy stanowiły 81,0% ogółu bezrobotnych kobiet bez doświadczenia zawodowego (tj. 211078 osób), natomiast kobiet ze stażem do 1 roku było 49358, tj. 19,0%.

Wśród bezrobotnych kobiet w omawianej populacji zarejestrowanych było 97959 kobiet poszukujących pracy powyżej 12 miesięcy (tj. 37,6% ogółu bezrobotnych kobiet w tej kategorii), najmniej liczną grupę stanowiły kobiety poszukujące pracy do 1 miesiąca – 24772 osoby (9,5%).

Wśród kobiet bez doświadczenia zawodowego w końcu 2008 r. najwięcej bo aż 127720 osób zarejestrowanych było w grupie wiekowej 18-24 lata (tj. 49,0% ogółu bezrobotnych kobiet w tej kategorii) oraz w wieku 25-34 lata – 89046 kobiet (34,2%), najmniej zaś w grupie 55-59 lat – 4624 osoby (1,8%).

Wśród kobiet w omawianej grupie przeważały osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – 80317 kobiet (tj. 30,8% ogółu bezrobotnych kobiet w tej kategorii), natomiast kobiet z wykształceniem średnim ogólnokształcącym było 51564 (tj. 19,8%), a z policealnym i średnim zawodowym - 60567 kobiet (tj. 23,3%). Najmniej liczną grupą były kobiety z wyższym wykształceniem - 34591 osób (tj. 13,3%) oraz z wykształceniem zasadniczym zawodowym - 33397 osób (tj. 12,9%).

Bezrobotne bez wykształcenia średniego

W końcu 2008 r. w ewidencji urzędów pracy zarejestrowanych było 430347 bezrobotnych kobiet bez wykształcenia średniego oraz 439966 bezrobotnych mężczyzn.

Bezrobotne kobiety w omawianej grupie stanowiły w końcu 2008 r. – 51,6% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych kobiet oraz 49,4% ogółu bezrobotnych bez wykształcenia średniego.

W końcu 2008 r. prawo do zasiłku posiadały 63423 kobiety w tej grupie (tj. 47,4% ogółu kobiet z prawem do zasiłku) i 90815 mężczyzn.

W końcu 2008 roku najwięcej bezrobotnych kobiet w omawianej kategorii zarejestrowanych było w województwach: mazowieckim – 46920 kobiet, kujawsko-pomorskim – 39668 kobiet i śląskim – 37931 kobiet a najmniej w województwach podlaskim – 10658 kobiet i opolskim – 11600 kobiet.

Stan w końcu okresu sprawozdawczego

Miesiąc	Bezrobotni bez wykształcenia średniego			
	ogółem	kobiety	wzrost / spadek bezrob. kobiet bez wykształcenia średniego w odniesieniu do poprzedniego okresu	mężczyźni
2008	870 313	430 347	-	439 966
I kwartał	1 057 764	533 595	-	524 169
II kwartał	873 634	456 354	-77 241	417 280
III kwartał	806 739	422 159	-34 195	384 580
IV kwartał	870 313	430 347	8 188	439 966

W 2008 r. napływ bezrobotnych kobiet bez wykształcenia średniego wyniósł 521700 osób, natomiast wśród mężczyzn z tej kategorii zarejestrowało się 760746 osób. Pracę podjęło 209249 kobiet w omawianej kategorii i 304037 mężczyzn.

Najwyższy napływ w tej kategorii w 2008 r. odnotowano w województwie śląskim – 62197 kobiet oraz mazowieckim – 46418 kobiet i dolnośląskim – 49477 kobiet, najniższy zaś w podlaskim – 12355 kobiet i opolskim – 17609 kobiet.

W końcu 2008 r. spośród zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w omawianej populacji osoby bez stażu pracy stanowiły 21,4% ogółu bezrobotnych kobiet bez wykształcenia średniego (tj. 92237 osób), natomiast kobiet ze stażem 30 lat i więcej było najmniej tj. 6353 osoby (1,5%). Kobiet ze stażem pracy od 1 do 5 lat było 85737 osób (19,9%), ze stażem pracy od 5 do 10 lat – 61675 osób (14,3%), ze stażem 10-20 lat – 79012 osób (18,4%) a ze stażem 20-30 lat – 38626 osób (9,0%).

Wśród bezrobotnych kobiet w omawianej populacji zarejestrowanych było aż 191568 kobiet poszukujących pracy powyżej 12 miesięcy (tj. 44,5% ogółu bezrobotnych kobiet w tej kategorii), najmniej liczną grupę stanowiły kobiety poszukujące pracy do 1 miesiąca – 39529 osób (9,2%).

Wśród kobiet bez wykształcenia średniego w końcu 2008 r. najwięcej bo aż 121404 osoby zarejestrowane były w grupie wiekowej 45-54 lata (tj. 28,2% ogółu bezrobotnych kobiet w tej kategorii) oraz w wieku 25-34 lata – 113869 kobiet (26,5%), najmniej zaś w grupie 55-59 lat – 25947 osób (6,0%).

Wśród kobiet w omawianej grupie, osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej było 223054 (tj. 51,8% ogółu bezrobotnych kobiet w tej kategorii), natomiast kobiet z wykształceniem zasadniczym zawodowym było 207293 osoby (tj. 48,2%).

Bezrobotne samotnie wychowujące co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia

„Osoba samotnie wychowująca dziecko oznacza osobę, która samotnie wychowuje co najmniej jedno dziecko w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych”.

W końcu 2008 r. w ewidencji urzędów pracy zarejestrowane były 109744 bezrobotne kobiety samotnie wychowujące co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia oraz 11761 bezrobotnych mężczyzn.

Kobiety w omawianej grupie stanowiły w końcu 2008 r. – 13,2% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych kobiet oraz 90,3% ogółu bezrobotnych samotnie wychowujące co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia.

W końcu 2008 r. prawo do zasiłku posiadały 12023 kobiety w tej grupie (tj.9,0% ogółu kobiet z prawem do zasiłku) i 1858 mężczyzn.

W końcu 2008 roku najwięcej bezrobotnych kobiet w omawianej kategorii zarejestrowanych było w województwach: dolnośląskim – 11208 kobiet, śląskim – 10867 kobiet i zachodniopomorskim – 10037 kobiet a najmniej w województwach podlaskim – 2989 kobiet i opolskim – 3292 kobiety.

W 2008 r. napływ bezrobotnych kobiet w omawianej grupie wyniósł 142575 osób, natomiast wśród mężczyzn z tej kategorii zarejestrowało się 22872 osoby. Pracę podjęło 56964 kobiety w omawianej kategorii i 7711 mężczyzn.

Najwyższy napływ w tej kategorii w 2008 r. odnotowano w województwie śląskim – 17336 kobiet oraz dolnośląskim – 16662 kobiety i zachodniopomorskim – 13468 kobiet, najniższy zaś w podlaskim – 3562 kobiety i świętokrzyskim – 3859 kobiet.

W końcu 2008 r. spośród zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w omawianej populacji było 29155 osób bez stażu pracy i stanowiły one 26,6% ogółu bezrobotnych kobiet w tej grupie, natomiast kobiet ze stażem 30 lat i więcej były 174 osoby. W grupie kobiet ze stażem do 1 roku było 21120 osób, tj. 19,2%, ze stażem 1-5 lat zarejestrowanych było 26971 kobiet (24,6%), a ze stażem 5-10 lat było 15796 kobiet (14,4%). Wśród kobiet posiadających staż pracy 10-20 lat oraz 20-30 lat zarejestrowanych było odpowiednio 12781 osób (11,6%) oraz 3747 osób (3,4%).

Wśród bezrobotnych kobiet w omawianej populacji zarejestrowanych było 44758 kobiet poszukujących pracy powyżej 12 miesięcy (tj. 40,8% ogółu bezrobotnych kobiet w tej kategorii), najmniej liczną grupę stanowiły kobiety poszukujące pracy do 1 miesiąca – 10159 osób (9,3%).

Wśród kobiet samotnie wychowujące co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia w końcu 2008 r. najwięcej bo aż 46964 osoby zarejestrowane były w grupie wiekowej 25-34 lata (tj. 42,8% ogółu bezrobotnych kobiet w tej kategorii) oraz w wieku 35-44 lata – 27499 kobiet (25,1%), najmniej zaś w grupie 55-59 lat – 942 osoby (0,9%).

Wśród kobiet w omawianej grupie przeważały osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – 45712 kobiet (tj. 41,7% ogółu bezrobotnych kobiet w tej kategorii) oraz z wykształceniem zasadniczym zawodowym - 29510 osób (tj. 26,9%). Z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym zarejestrowanych było 19540 kobiet (tj. 17,8%). Najmniej liczną grupą były kobiety z wyższym wykształceniem - 4504 osoby (tj. 4,1%) oraz z wykształceniem średnim ogólnokształcącym - 10478 (tj. 9,5%).

Bezrobotne, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia

W końcu 2008 r. w ewidencji urzędów pracy zarejestrowane były 1173 bezrobotne kobiety, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia oraz 19148 bezrobotnych mężczyzn.

Bezrobotne kobiety w omawianej grupie stanowiły w końcu 2008 r. – 0,1% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych kobiet oraz 5,8% ogółu bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia.

W końcu 2008 r. prawo do zasiłku posiadało jedynie 62 kobiety w tej grupie (tj. 5,4% ogółu bezrobotnych z prawem do zasiłku w tej kategorii) i 1089 mężczyzn.

W końcu 2008 roku najwięcej bezrobotnych kobiet w omawianej kategorii zarejestrowanych było w województwach: śląskim – 188 kobiet, łódzkim – 136 kobiet i dolnośląskim – 128 kobiet a najmniej w województwach opolskim – 20 kobiet i podlaskim – 31 kobiet.

W 2008 r. napływ bezrobotnych kobiet w omawianej grupie wyniósł 2035 osób, natomiast wśród mężczyzn z tej kategorii zarejestrowało się 39096 osób. Pracę podjęło 388 kobiet w omawianej kategorii i 7896 mężczyzn.

W końcu 2008 r. spośród zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w omawianej populacji osoby ze stażem pracy do 1 roku stanowiły 29,7% ogółu bezrobotnych kobiet w tej grupie (tj. 348 osób), natomiast bezrobotnych bez stażu

pracy było 274 osoby (tj. 23,4%). W grupie kobiet ze stażem 1-5 lat zarejestrowanych było 240 kobiet (20,5%) a ze stażem 5-10 lat było 118 kobiet (10,1%). Wśród kobiet posiadających staż pracy 10-20 lat oraz 20-30 lat zarejestrowanych było odpowiednio 132 osoby (11,3%) oraz 57 osób (4,9%). Najmniej było kobiet ze stażem 30 lat i więcej – 4 osoby.

Wśród bezrobotnych kobiet w omawianej populacji zarejestrowane były 374 kobiety poszukujące pracy powyżej 12 miesięcy (tj. 31,9% ogółu bezrobotnych kobiet w tej kategorii), najmniej liczną grupę stanowiły kobiety poszukujące pracy od 3 do 6 miesięcy – 169 osób (14,4%).

Warto nadmienić, iż przeszło 86% zarejestrowanych kobiet, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia, mieściło się w przedziale wiekowym od 25 do 54 lat. Bezrobotnych kobiet w wieku 18-24 lata było jedynie 79 osób, natomiast w grupie wiekowej 55-59 lat były zarejestrowane 84 kobiety.

Wśród kobiet w omawianej kategorii przeważały osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – 759 kobiet (tj. 64,7% ogółu bezrobotnych kobiet w tej kategorii) oraz z wykształceniem zasadniczym zawodowym - 251 osób (tj. 21,4%). Z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym zarejestrowanych było 85 kobiet (tj. 7,2%), natomiast z wykształceniem średnim ogólnokształcącym - 51 kobiet (4,3%). Najmniej liczną grupą były kobiety z wyższym wykształceniem i stanowiły one zaledwie 2,3% (27 osób).

Bezrobotne niepełnosprawne

W końcu grudnia 2008 r. w ewidencji bezrobotnych było zarejestrowanych 37378 kobiet niepełnosprawnych oraz 35734 niepełnosprawnych mężczyzn. Stanowili oni odpowiednio – 4,5% ogółu zarejestrowanych kobiet oraz 5,6% ogółu zarejestrowanych mężczyzn. W odniesieniu do stanu z końca grudnia 2007 roku ta kategoria bezrobotnych kobiet wzrosła o 2960 osób, tj. o 8,6%.

Prawo do zasiłku posiadało 6711 bezrobotnych niepełnosprawnych kobiet (tj. 5,0% ogółu kobiet z prawem do zasiłku) oraz 5862 mężczyzn.

W końcu 2008 roku najwięcej bezrobotnych kobiet w omawianej kategorii zarejestrowanych było w województwach: śląskim – 4449 kobiet, dolnośląskim – 3858 kobiet i łódzkim – 3627 kobiet a najmniej w województwach opolskim – 890 kobiet i podlaskim – 1120 kobiet.

W końcu grudnia 2008 roku, spośród zarejestrowanych bezrobotnych niepełnosprawnych kobiet, liczną populację stanowiły osoby ze stażem pracy 10-20 lat – 9259 osób (24,8% ogółu bezrobotnych niepełnosprawnych kobiet) oraz 20-30 lat – 6831 osób (18,3%). Kobiet bez stażu pracy było 5215 osób (14,0%). Najmniej

liczną populację stanowiły bezrobotne niepełnosprawne, które przepracowały 30 lat i więcej – 823 osoby (2,2%).

Wśród bezrobotnych kobiet w omawianej populacji dominowały osoby poszukujące pracy powyżej 12 miesięcy - 16699 kobiet (44,7% ogółu bezrobotnych niepełnosprawnych kobiet), najmniej liczną grupę stanowiły kobiety poszukujące pracy do 1 miesiąca - 3265 kobiet (8,7%).

W omawianej populacji bezrobotnych kobiet w końcu grudnia 2008 r. najwięcej bo aż 17044 kobiety zarejestrowane były w grupie wiekowej 45-54 lata (tj. 45,6% ogółu bezrobotnych niepełnosprawnych kobiet), a najmniej zaś w grupie 18-24 lata – 2661 kobiet (7,1 %).

Najwięcej kobiet niepełnosprawnych zarejestrowanych jako bezrobotne posiadało wykształcenie gimnazjalne i poniżej – 13159 osób (35,2%) oraz zasadnicze zawodowe – 11552 osoby (30,9%), a najmniej legitymowało się dyplomami wyższych uczelni – 1254 osoby (3,4%).

W 2008 r. w urzędach pracy zarejestrowało się 56975 niepełnosprawnych kobiet (tj. 4,5% ogółu nowozarejestrowanych bezrobotnych kobiet) oraz 59173 mężczyzn (4,9% ogółu nowozarejestrowanych bezrobotnych mężczyzn). W odniesieniu do 2007 r. napływ niepełnosprawnych kobiet zwiększył się o 10528 osób (tj. o 22,7%), zaś napływ wśród bezrobotnych niepełnosprawnych mężczyzn zwiększył się o 9083 osoby (tj. o 18,1%).

W omawianym okresie do urzędów pracy zgłoszono 26256 ofert pracy dla osób niepełnosprawnych, tj. 2,3% ogółu zgłoszonych ofert pracy. W porównaniu do 2007 roku odnotowano spadek zgłoszeń o 2219 ofert (tj. o 7,8%).

Z zakładów pracy z sektora prywatnego pochodziło 24565 ofert pracy dla osób niepełnosprawnych, tj. o 1719 ofert mniej niż w 2007 roku, natomiast sektor publiczny zgłosił 1691 ofert (o 500 ofert mniej).

W 2008 roku liczba niesubsydiowanych miejsc pracy dla osób z omawianej subpopulacji spadła o 8,5% (tj. o 1644 oferty) do 17740 ofert pracy, co stanowiło 2,6% ogółu zgłoszonych ofert pracy niesubsydiowanej. Miejsc pracy subsydiowanej dla osób niepełnosprawnych było 8516, tj. o 575 ofert mniej niż w 2007 r., natomiast miejsc pracy sezonowej było 2397 (o 29 ofert mniej).

Bezrobotne, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia

„Bezrobotny, który ukończył szkołę wyższą do 27 roku życia to osoba, która w okresie do 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie poświadczającym ukończenie szkoły wyższej, nie ukończyła 27 roku życia”.

W końcu 2008 r. w ewidencji urzędów pracy zarejestrowane były 15763 bezrobotne kobiety, które ukończyły szkołę wyższą do 27 roku życia (67,9% ogółu bezrobotnych w tej populacji) oraz 7469 bezrobotnych mężczyzn.

W porównaniu do 2007 r. liczba bezrobotnych kobiet w omawianej grupie wzrosła o 1322 osoby (tj. o 9,2%), natomiast wśród mężczyzn wzrost wyniósł 1203 osoby (tj. o 19,2%).

Bezrobotne kobiety w omawianej kategorii stanowiły w końcu omawianego okresu 1,9% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych kobiet.

W końcu 2008 r. prawo do zasiłku posiadało 884 kobiety w omawianej kategorii (tj. 0,7% ogółu kobiet z prawem do zasiłku) oraz 379 mężczyzn.

W końcu omawianego okresu najwięcej bezrobotnych kobiet w omawianej kategorii zarejestrowanych było w województwach lubelskim – 1774 kobiety, mazowieckim – 1683 kobiety, małopolskim – 1547 kobiet, a najmniej w województwach opolskim – 289 kobiet i lubuskim – 370 kobiet.

W 2008 r. napływ bezrobotnych kobiet w omawianej populacji wyniósł 70750 osób (71,7% napływu w tej populacji), natomiast mężczyzn zarejestrowało się 27979 osób.

W porównaniu do 2007 r. napływ kobiet zmniejszył się o 1005 osób, tj. o 1,4%, natomiast wśród mężczyzn spadek wyniósł 308 osób tj. 1,1%.

W omawianym okresie pracę podjęło 23584 kobiety (tj. o 2739 kobiet mniej niż w 2007 r.) oraz 10057 mężczyzn (tj. o 1837 osób mniej).

W 2008 dla tej grupy bezrobotnych zgłoszono 181850 ofert stażu, w tym z sektora prywatnego 105519 ofert (tj. 58% zgłoszonych ofert stażu).

Bezrobocie wśród mieszkanek wsi

W strukturze bezrobocia osób zamieszkałych na wsi, podobnie jak w miastach dominują kobiety. W końcu 2008 roku w ewidencji bezrobotnych znajdowało się 380600 kobiet zamieszkałych na wsi (45,7% ogółu zarejestrowanych kobiet) oraz 289834 mężczyzn.

W odniesieniu do stanu z końca 2007 r. subpopulacja bezrobotnych kobiet zamieszkałych na wsi zmniejszyła się o 75587 osób, tj. o 16,6%.

Procentowy udział bezrobotnych kobiet zamieszkałych na wsi w ogólnej liczbie bezrobotnych tej subpopulacji wyniósł 56,8%, tj. o 1,3 punktu procentowego mniej w porównaniu do końca 2007 r.

W końcu 2008 roku na wsi na 100 bezrobotnych mężczyzn przypadało 131 bezrobotnych kobiet, w miastach wskaźnik ten był wyższy i wyniósł 129 kobiet.

Wśród bezrobotnych kobiet zamieszkałych na wsi 55828 osób posiadało prawo do zasiłku (tj. 45,2% ogółu uprawnionych do zasiłku w tej subpopulacji) oraz 67708 mężczyzn.

W porównaniu z grudniem 2007 roku zarówno w kategorii bezrobotnych kobiet jak i bezrobotnych mężczyzn uprawnionych do pobierania zasiłku odnotowano wzrosty (o 8995 osób tj. o 19,2% wśród kobiet oraz o 4764 osoby, tj. 7,6% wśród mężczyzn).

Według stanu na koniec 2008 r. - 20936 bezrobotnych kobiet zamieszkałych na wsi posiadało gospodarstwo rolne, tj. 5,5% bezrobotnych kobiet w tej subpopulacji. Natomiast wśród mężczyzn zamieszkałych na wsi gospodarstwo rolne posiadało 16915 osób, tj. 5,8% bezrobotnych mężczyzn w tej populacji.

Stan w końcu kwartału

Miesiąc	Bezrobotni zamieszkali na wsi			wzrost / spadek bezrob. kobiet w odniesieniu do poprzedniego okresu
	ogółem	kobiety	mężczyźni	
2007	785 719	456 187	329 532	-103 704
I kwartał	969 177	536 056	433 121	-23 835
II kwartał	816 460	475 591	340 869	-60 465
III kwartał	774 535	461 599	312 936	-13 992
IV kwartał	785 719	456 187	329 532	-5 412
2008	670 434	380 600	289 834	-75 587
I kwartał	764 035	435 013	329 022	-21 174
II kwartał	648 724	383 704	265 020	-51 309
III kwartał	617 444	367 538	249 906	-16 166
IV kwartał	670 434	380 600	289 834	13 062

W końcu grudnia 2008 roku najwięcej bezrobotnych kobiet zarejestrowanych było na obszarach wiejskich następujących województw:

- mazowieckiego – 42634 kobiety (51,7% ogółu bezrobotnych zamieszkałych na wsi w województwie mazowieckim),
- podkarpackiego – 39869 kobiet (55,0%),
- małopolskiego – 32474 kobiet (59,8%).

Najmniej bezrobotnych mieszkanek wsi znajdowało się w ewidencji urzędów pracy w województwach:

- podlaskim – 7916 kobiet (48,9%),
- opolskim – 9397 kobiet (59,5%),
- lubuskim – 11642 kobiety (57,4%).

W końcu omawianego okresu wśród bezrobotnych zamieszkałych na wsi zarejestrowanych było:

- 165215 bezrobotnych do 25 roku życia, w tym 98595 kobiet (tj. 25,9% ogółu zarejestrowanych kobiet zamieszkałych na wsi),
- 356863 długotrwale bezrobotnych, w tym 224516 kobiet (tj. 59,0%),
- 117431 bezrobotnych powyżej 50 roku życia, w tym 46422 kobiety (tj. 12,2%),
- 205318 bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych, w tym 121458 kobiet (tj. 31,9%),
- 213120 bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego, w tym 138088 kobiet (tj. 36,3%),
- 435229 bezrobotnych bez wykształcenia średniego, w tym 217330 kobiet (tj. 57,1%),
- 44851 bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia, w tym 40593 kobiety (tj. 10,7%),
- 6102 bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia, w tym 190 kobiet,
- 22157 bezrobotnych niepełnosprawnych, w tym 11137 kobiet (2,9%),
- 82683 kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka (21,7%).

W 2008 roku zarejestrowało się 509555 kobiet zamieszkałych na wsi, (tj. o 22945 kobiet więcej niż w 2007 roku) oraz 482172 mężczyzn, (tj. o 11394 mężczyzn mniej). Podstawowym składnikiem napływu był powrót do ewidencji bezrobotnych przez 400380 kobiet (78,6% napływu omawianej subpopulacji), tj. o 18338 kobiet więcej niż w 2007 roku. Natomiast bezrobotnych kobiet zarejestrowanych po raz pierwszy było 109175 osób (21,4%), tj. o 4607 kobiet mniej.

W 2008 roku zarejestrowało się 5351 mieszkanki wsi powracających do rejestracji po pracach interwencyjnych, 6235 kobiet po robotach publicznych, 25210 kobiet po szkoleniu, 59202 kobiety po stażu, 22978 kobiet po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy i 19056 kobiet po pracach społecznie użytecznych.

Odływ w omawianej subpopulacji wyniósł 585142 kobiety (tj. o 5172 osoby mniej niż w 2007 r., tj. o 0,9%) oraz 521870 mężczyzn (spadek o 86857 osób, tj. o 14,3%). Główną składową bilansu odływu były podjęcia pracy (36,5% wyłączeń wśród kobiet i 41,6% wśród mężczyzn) oraz niepotwierdzenia gotowości do pracy (25,0% - kobiety i 35,1% - mężczyźni).

W omawianym okresie z powodu podjęcia pracy wyłączono 213818 bezrobotnych mieszkanek wsi, tj. o 28775 osób mniej niż w 2007 roku (spadek o 11,9%). Wśród mężczyzn w omawianej kategorii pracę podjęło 216857 osób, tj. o 50748 osób mniej (o 19,0%).

Prace niesubsydiowane podjęło 177355 kobiet (30,3% odpływu omawianej subpopulacji) oraz 167747 mężczyzn, prace sezonowe – 17609 kobiet (3,0%) oraz 16183 mężczyzn, a w ramach subsydiowanych miejsc pracy zatrudniono 36463 kobiety (6,2%) oraz 49110 mężczyzn.

Prace interwencyjne podjęło 13782 kobiety (2,4%) oraz 9527 mężczyzn (1,8%), natomiast roboty publiczne podjęło 9883 kobiety (1,7%) i 16181 mężczyzn (3,1%). Działalność gospodarczą podjęło 5950 kobiet oraz 13934 mężczyzn a w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego pracę podjęło 6330 kobiet (1,1%) oraz 8977 mężczyzn. Szkolenie lub staż pracy było powodem wyłączenia z ewidencji bezrobotnych 86026 mieszkanek wsi (14,7%) oraz 51528 mężczyzn. Ponadto 20821 kobiet (tj. 3,6%) rozpoczęło prace społecznie użyteczne oraz 10095 mężczyzn natomiast 26687 kobiet (4,6%) rozpoczęło przygotowanie zawodowe w miejscu pracy oraz 8014 mężczyzn.

Niepotwierdzenie gotowości do pracy było drugą istotną przyczyną wyłączenia tej grupy bezrobotnych z ewidencji urzędów pracy. Z tego powodu wyłączono 146575 kobiet (25,0) zamieszkałych na wsi (tj. o 1040 kobiet mniej niż w 2007 roku) oraz 183170 bezrobotnych mężczyzn zamieszkałych na wsi (spadek o 20396 osób). Dobrowolnie zrezygnowało ze statusu osoby bezrobotnej 54418 kobiet (9,3%) zamieszkałych na wsi oraz 16523 mężczyzn.

Z powodu nabycia praw emerytalnych lub rentowych z ewidencji urzędów pracy wyłączono w omawianym roku 2644 kobiety zamieszkałe na wsi, natomiast z powodu nabycia uprawnień do świadczenia przedemerytalnego wyłączono 1839 kobiet.

W końcu grudnia 2008 r. spośród zarejestrowanych bezrobotnych kobiet zamieszkałych na wsi najliczniejszą populację stanowiły osoby bez stażu pracy – 115158 kobiet (30,3% ogółu bezrobotnych kobiet zamieszkałych na wsi). Drugą grupą pod względem wielkości omawianego zjawiska były bezrobotne posiadające 1-5 letni staż pracy – 79166 kobiet (20,8%), a następnie bezrobotne ze stażem pracy do 1 roku - 63569 osób (16,7%). Najmniej liczną populację stanowiły bezrobotne, które przepracowały 30 lat i więcej – 2813 kobiet (0,7%).

Wśród bezrobotnych kobiet zamieszkałych na wsi dominowały osoby poszukujące pracy powyżej 12 miesięcy - 158220 kobiety (41,6%), najmniej liczną grupę stanowiły kobiety poszukujące pracy do 1 miesiąca – 33260 kobiet (8,7%).

Najwięcej kobiet zarejestrowanych jako bezrobotne zamieszkałe na wsi posiadało wykształcenie gimnazjalne i poniżej – 109038 kobiet (28,6%) oraz zasadnicze zawodowe – 108292 kobiety (28,5%), a najmniej legitymowało się dyplomami wyższych uczelni – 26744 kobiety (7,0%).

W omawianej kategorii bezrobotnych kobiet w końcu grudnia 2008 roku najwięcej bo aż 121809 kobiet zarejestrowanych było w grupie wiekowej 25-34 lata (tj. 32,0%) oraz w grupach wiekowych 18-24 lata – 98595 kobiet (25,9%) i 35-44 lata – 77516 kobiet (20,4%), najmniej zaś w grupie 55-59 lat – 11829 kobiet (3,1%).

Bezrobotne w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki

„Bezrobotny w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki to osoba zarejestrowana jako bezrobotna w okresie do 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie potwierdzającym ukończenie nauki w szkole, kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycie uprawnień do wykonywania zawodu przez niepełnosprawnych”.

W końcu grudnia 2008 r. w ewidencji urzędów pracy zarejestrowanych było 50568 bezrobotnych kobiet w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki oraz 27323 bezrobotnych mężczyzn w tej populacji.

W porównaniu do analogicznego okresu 2007 roku odnotowano wzrost wśród kobiet o 2927 osób, tj. o 6,1%, natomiast wśród mężczyzn wzrost wyniósł 2715 osób, tj. o 11,0%.

Bezrobotne kobiety w omawianej populacji stanowiły w końcu omawianego okresu 6,1% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych kobiet i 64,9% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w tej grupie.

W końcu grudnia 2008 r. prawo do zasiłku posiadało 2007 kobiet (tj. o 414 kobiet więcej niż w końcu 2007 r.) i 1107 mężczyzn w omawianej kategorii.

Stan w końcu okresu sprawozdawczego

Miesiąc	Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki			
	ogółem	kobiety	wzrost / spadek bezrob. kobiet w omawianej populacji w odniesieniu do poprzedniego okresu	mężczyźni
2007	72 249	47 641	-17 359	24 608
I kwartał	93 190	59 455	-5 545	33 735
II kwartał	45 784	31 761	-27 694	14 023
III kwartał	69 455	46 248	14 487	23 207
IV kwartał	72 249	47 641	1 393	24 608
2008	77 891	50 568	2 927	27 323
I kwartał	69 533	45 605	-2 036	23 928
II kwartał	44 559	31 244	-14 361	13 315
III kwartał	69 322	46 341	15 097	22 981
IV kwartał	77 891	50 568	4 227	27 323

W końcu 2008 r. najczęściej bezrobotnych kobiet w omawianej kategorii zarejestrowanych było w województwach: małopolskim - 5225 kobiet, mazowieckim - 4681 kobiet, podkarpackim - 4435 kobiet a najmniej w województwach opolskim – 1191 kobiet i lubuskim – 1380 kobiet.

W końcu grudnia 2008 r. wśród zarejestrowanych bezrobotnych w omawianej populacji były 31493 kobiety posiadające zawód (specjalność) oraz 18324 mężczyzn.

W porównaniu do końca 2007 roku zarejestrowanych kobiet posiadających zawód w omawianej grupie bezrobotnych było o 260 osób (0,8%) więcej.

Najwięcej kobiet w omawianej populacji zarejestrowanych było w grupie specjalistów (14029 kobiet, tj. 27,7% zarejestrowanych poprzednio pracujących w omawianej kategorii) oraz w grupie technicy i inny średni personel (8857 kobiet, tj. 17,5%).

Grupy zawodów	Zarejestrowane bezrobotne kobiety poprzednio pracujące w końcu 2008 r.		
	Ogółem	w tym bezrobotne kobiety do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	
		w liczbach bezwzględnych	w % do ogółem
OGÓŁEM	833 435	50 568	6,1
z tego według grup			
1. Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy	2 911	38	1,3
2. Specjaliści	80 354	14 029	17,5
3. Technicy i inny średni personel	134 069	8 857	6,6
4. Pracownicy biurowi	43 388	866	2,0
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	163 271	6 203	3,8
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	24 996	158	0,6
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	108 956	946	0,9
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	20 115	115	0,6
9. Pracownicy przy pracach prostych	78 210	281	0,4
10. Siły zbrojne	2	0	0,0
Bez zawodu	177 163	19 075	10,8

W grupie bez zawodu zarejestrowało się 19075 kobiet (tj. 37,7% zarejestrowanych kobiet poprzednio pracujących w omawianej kategorii oraz 10,8% ogółu zarejestrowanych kobiet bez zawodu) i 8999 mężczyzn.

W porównaniu do analogicznego okresu 2007 roku wśród kobiet nie posiadających zawodu odnotowano wzrost rejestracji o 16,3%, tj. o 2667 kobiet.

W końcu omawianego okresu w rankingu zawodów bezrobotnych kobiet w omawianej populacji pierwsze pięć miejsc pod względem liczebności zajmują: sprzedawca (2857 kobiet), asystent ekonomiczny (1823 kobiety), pedagog (1495 kobiet), ekonomista (1189 kobiet) oraz kucharz małej gastronomii (1161 kobiet).

W porównaniu ze stanem z końca 2007 roku liczba poprzednio pracujących kobiet do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki zmniejszyła się w 4 wielkich grupach zawodowych. Najwyższy względny spadek dotyczył poprzednio pracujących

w sekcjach technicy i inny średni personel (o 10,5%) oraz rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (o 15,5%). Nieco niższy spadek odnotowano w sekcji robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (o 7,3%), natomiast najmniej zmalała liczba bezrobotnych kobiet do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki posiadających zawody zaliczane do grupy pracownicy biurowi (o 1,9%). W pozostałych grupach zawodowych odnotowano wzrost, największy w grupie przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy (o 18,8%) oraz operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (o 11,7%) i w grupie specjalistów (o 8,4%). Najniższy wzrost był w grupach pracownicy usług osobistych i sprzedawcy (o 5,0%) oraz pracownicy przy pracach prostych (o 4,1%).

W 2008 r. napływ bezrobotnych kobiet w omawianej populacji wyniósł 209352 osoby, natomiast wśród mężczyzn zarejestrowało się 108112 osób.

W porównaniu do 2007 roku, zarówno wśród kobiet jak i mężczyzn odnotowano spadek napływu, odpowiednio o 5164 kobiety (tj. o 2,4%) oraz 7363 mężczyzn (tj. o 6,4%).

W tym samym czasie pracę podjęło 50630 kobiet (o 8897 kobiet mniej, tj. o 14,9%) oraz 29674 mężczyzn (spadek o 7495 osób, tj. o 20,2%).

W okresie styczeń - grudzień 2008 r. wśród zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki - 125532 osoby posiadały zawód (specjalność), natomiast bez zawodu zarejestrowało się 83820 kobiet. Kobiety posiadające zawód stanowiły 13,3% ogółu napływu bezrobotnych kobiet posiadających specjalność. Natomiast grupa kobiet bez zawodu w omawianej kategorii stanowiła 25,7% ogółu napływu bezrobotnych kobiet nie posiadających zawodu.

Najwięcej kobiet zarejestrowało się w grupie specjaliści (64048 osób, tj. 30,6% napływu bezrobotnych kobiet do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki) oraz technicy i inny średni personel (34960 kobiet, tj. 16,7%), najmniej zaś w grupie przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy (106 osób, tj. 0,1%). W grupie siły zbrojne nie odnotowano rejestracji kobiet w omawianej populacji.

W 2008 roku do urzędów pracy zgłoszono 17174 oferty pracy dla osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, w tym:

- 7793 oferty pracy z sektora publicznego,
- 9381 ofert pracy z sektora prywatnego,
- 3014 ofert pracy niesubsydiowanej,
- 14160 ofert pracy subsydiowanej,
- 921 ofert pracy sezonowej.

Bezrobotne kobiety zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy

„Zwolnienie z przyczyn dotyczących zakładu pracy oznacza:

- a) rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn niedotyczących pracowników, zgodnie z przepisami o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników lub zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.), w przypadku rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z tych przyczyn u pracodawcy zatrudniającego mniej niż 20 pracowników,
- b) rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego z powodu ogłoszenia upadłości pracodawcy, jego likwidacji lub likwidacji stanowiska pracy z przyczyn ekonomicznych, organizacyjnych, produkcyjnych albo technologicznych,
- c) wygaśnięcie stosunku pracy lub stosunku służbowego w przypadku śmierci pracodawcy lub gdy odrębne przepisy przewidują wygaśnięcie stosunku pracy lub stosunku służbowego w wyniku przejścia zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę i niezaproponowania przez tego pracodawcę nowych warunków pracy i płacy”.

Według stanu na koniec grudnia 2008 r. w ewidencji urzędów pracy zarejestrowanych było 622357 kobiet bezrobotnych, które pracowały do momentu nabycia statusu bezrobotnego, w tym 25950 kobiet zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy (63,2% osób zwolnionych w tym trybie).

W odniesieniu do stanu z końca grudnia 2007 r. liczba tej subpopulacji zmniejszyła się o 10557 kobiet, tj. 28,9%. Natomiast liczba zarejestrowanych mężczyzn w omawianej subpopulacji wyniosła – 15097 osób (36,8% ogółu osób zwolnionych w tym trybie).

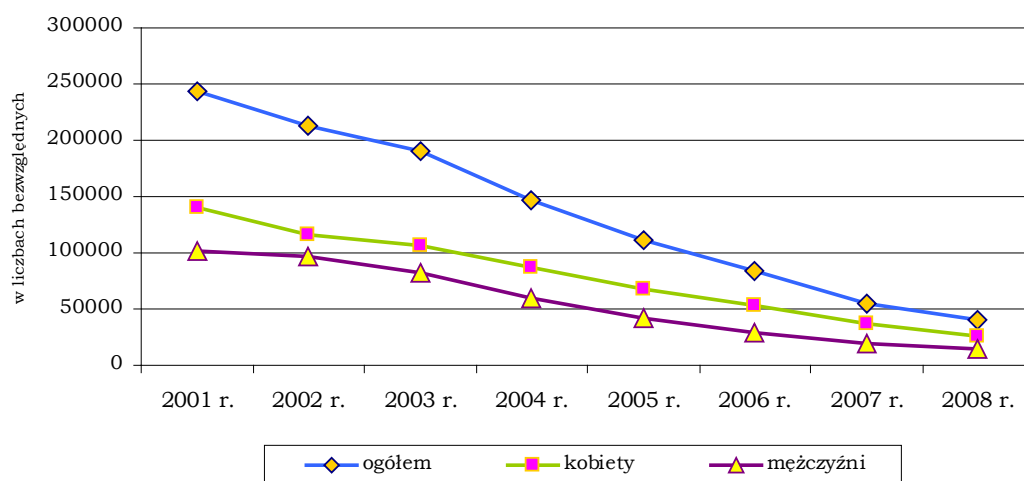
Miesiąc	Bezrobotne kobiety zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy	wzrost /spadek w odniesieniu do poprzedniego okresu	Bezrobotne kobiety zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy	wzrost /spadek w odniesieniu do poprzedniego okresu
	w końcu okresu sprawozdawczego		w okresie sprawozdawczym	
2007	36 507	-17 145	22 531	-5 364
I kwartał	49 915	-3 737	5 733	-1 015
II kwartał	44 575	-5 340	5 483	-250
III kwartał	39 887	-4 688	5 427	-56
IV kwartał	36 507	-3 380	5 888	461
2008	25 950	-10 557	24 047	1 516
I kwartał	32 801	-3 706	4 904	-984
II kwartał	28 750	-4 051	5 116	212
III kwartał	25 032	-3 718	5 744	628
IV kwartał	25 950	918	8 283	2 539

W końcu 2008 r. prawo do zasiłku posiadało 10411 kobiet z omawianej grupy (tj. 7,8% ogółu kobiet z prawem do zasiłku) oraz 8319 mężczyzn (6,0%).

W końcu grudnia 2008 roku, najwięcej bezrobotnych kobiet zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy, zarejestrowanych było w województwach: mazowieckim – 4670 kobiet i śląskim – 2821 kobiet, a najmniej w województwach podlaskim – 428 kobiet i opolskim – 489 kobiet.

W końcu grudnia 2008 r. najwięcej bezrobotnych kobiet zwolnionych w tym trybie zarejestrowanych było w sekcji przetwórstwo przemysłowe – 10053 osoby (tj. 38,7% bezrobotnych kobiet zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy) oraz handel hurtowy i detaliczny – 4585 osób (17,7%).

BEZROBOTNI ZWOLNIENI Z PRZYCZYŃ DOTYCZĄCYCH ZAKŁADU PRACY
stan w końcu okresu sprawozdawczego

W 2008 roku w urzędach pracy zarejestrowało się 24047 bezrobotnych kobiet zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy, przy czym napływ tej kategorii bezrobotnych kobiet był wyższy niż w 2007 roku o 1516 osób. Napływ bezrobotnych kobiet zwolnionych w tym trybie stanowił 2,8% ogółu bezrobotnych kobiet poprzednio pracujących zarejestrowanych w omawianym okresie. Wśród bezrobotnych mężczyzn w analizowanej grupie zarejestrowało się 17704 osoby.

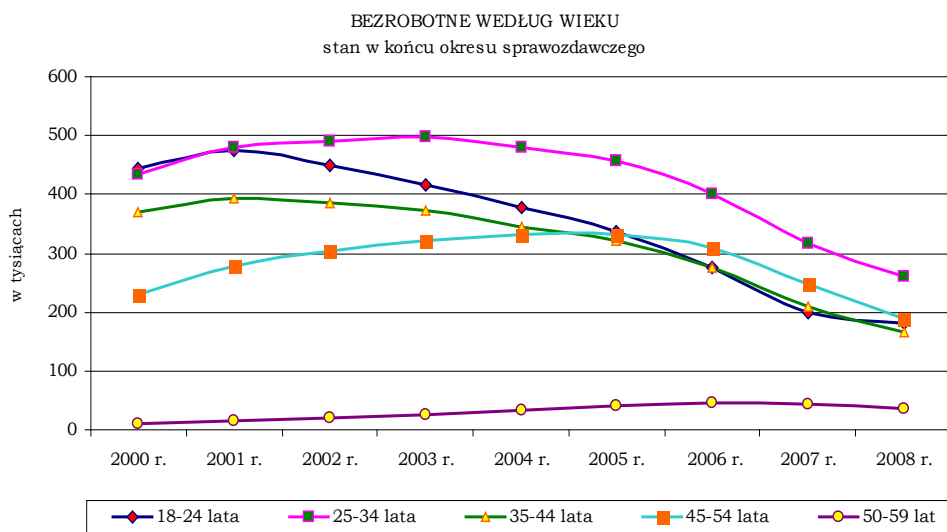
Pracę podjęło 13226 kobiet zwolnionych z przyczyn zakładu pracy (tj. o 4920 kobiet mniej niż w 2007 roku), natomiast wśród mężczyzn podjęło pracę 9428 osób (tj. o 4260 osób mniej).

W 2008 r. najwięcej bezrobotnych kobiet zwolnionych w tym trybie zarejestrowało się w sekcji przetwórstwo przemysłowe – 9256 osób (tj. 38,5% napływu bezrobotnych kobiet zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy) oraz handel hurtowy i detaliczny – 4268 osób (17,7%). W 2008 roku pracodawcy

zgłosili 207712 ofert pracy dla sekcji przetwórstwo przemysłowe (tj. 18,4% zgłoszonych ofert pracy ogółem) oraz 192759 ofert pracy dla sekcji handel hurtowy i detaliczny (tj. 17,1%).

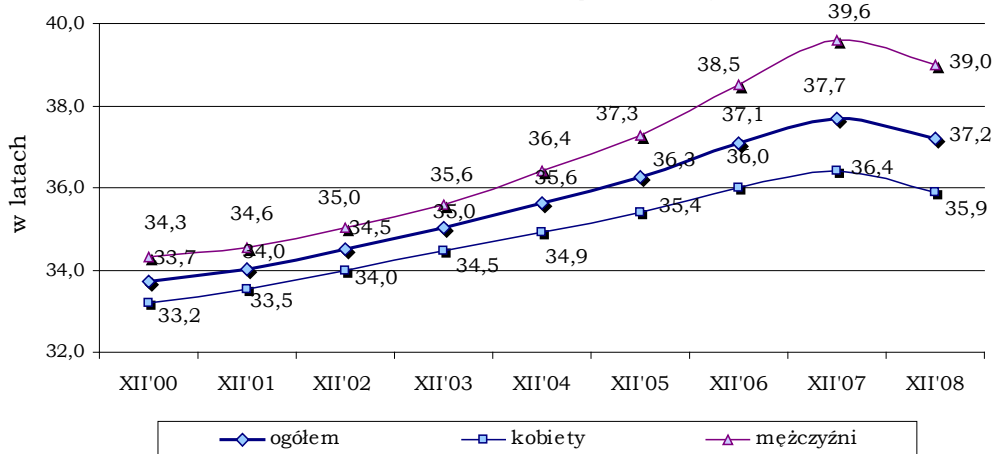
Bezrobotne kobiety według wieku

Według stanu w końcu grudnia 2008 r. spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych kobiet według wieku w porównaniu do końca grudnia 2007 r. odnotowano we wszystkich grupach wiekowych. Liczba bezrobotnych kobiet w wieku 18 – 24 lata wyniosła 180324 osoby (tj. spadek o 19910 kobiet, tj. o 9,9%), natomiast poziom bezrobocia kobiet w wieku 25 – 34 lata zmniejszył się do 261153 osób, tj. o 55314 kobiet (17,5%). W średniej grupie wiekowej tj. 35-44 lata poziom bezrobocia kobiet zmniejszył się do poziomu 165347 osób (o 43433 kobiety, tj. o 20,8%), natomiast wśród kobiet w wieku 45-54 lata odnotowano spadek o 57699 osób do poziomu 189817 kobiet (tj. o 23,3%). W ostatniej grupie wiekowej (55-59 lat) odnotowano spadek o 7557 osób (tj. o 17,0%) do poziomu 36794 kobiet.

Grupy wieku	Stan w końcu grudnia 2008 roku							
	ogółem		z tego:				Bezrobotne kobiety	
			kobiety		mężczyźni		w % do ogółu bezr.	wzrost/ spadek w stos. do XII'07
Zarejestrowani bezrobotni	1 473 752	100,0	833 435	100,0	640 317	100,0	56,6	-183 913
z tego wg wieku								
18 - 24 lata	304 553	20,7	180 324	21,6	124 229	19,4	59,2	-19 910
25 - 34	418 740	28,4	261 153	31,3	157 587	24,6	62,4	-55 314
35 - 44	273 866	18,6	165 347	19,8	108 519	16,9	60,4	-43 433
45 - 54	347 923	23,6	189 817	22,8	158 106	24,7	54,6	-57 699
55 - 59	109 065	7,4	36 794	4,4	72 271	11,3	33,7	-7 557
60 - 64	19 605	1,3	x	x	19 605	3,1	x	x

ŚREDNI WIEK BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W URZĘDACH PRACY
WEDŁUG PŁCI W LATACH 2000-2008
stan w końcu okresu sprawozdawczego

W ciągu ostatnich kilku lat systematycznie wzrastał średni wiek bezrobotnych ogółem, a tym samym zarówno bezrobotnych kobiet jak i mężczyzn. W końcu 2007 r. średni wiek bezrobotnych wyniósł 37,7 lat, przy czym bezrobotne kobiety miały średnio 36,4 lat, natomiast mężczyźni 39,6 roku. W związku z tym średni wiek kobiet był o 2,5 roku niższy niż mężczyzn. Wartości te były jak do tej pory najwyższe i warto zatem zauważyć, że w roku 2008 nastąpiło znaczne ich obniżenie. Średni wiek bezrobotnych ogółem wyniósł 37,2 roku, przy czym kobiety bezrobotne miały średnio 35,9 roku a mężczyźni 39 lat.

Jednocześnie osoby młode zdecydowanie krócej pozostają w ewidencji bezrobotnych, a tym samym są grupą najmniej narażoną na długotrwałe pozostawanie bez pracy.

W końcu grudnia 2008 roku średni czas pozostawania bez pracy dla bezrobotnych ogółem wyniósł 11,3 m-cy (12,5 m-ca dla kobiet, 9,7 m-ca dla mężczyzn), przy czym dla bezrobotnych w wieku 18-24 lata wyniósł 6,6 m-ca (7,7 m-ca dla kobiet). Dla następnych kategorii wiekowych systematycznie wzrastał i tak dla bezrobotnych w wieku 25-34 lata wyniósł 10,5 m-ca (12,3 dla kobiet), 35-44 lata – 12,3 m-ca (13,8 m-ca dla kobiet), 45-54 lata – 13,7 m-ca (14,9 m-ca dla kobiet), 55-59 lat – 15,6 m-ca (19,2 m-ca dla kobiet), 60-64 lata – 18,2 m-ca.

Bezrobotne kobiety według poziomu wykształcenia

Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego i dane BAEL pokazują, że generalnie poziom wykształcenia społeczeństwa ulega zdecydowanej poprawie. Coraz więcej osób podejmuje studia wyższe i tym samym zarówno wśród ludności ogółem, jak i w poszczególnych grupach ze względu na aktywność ekonomiczną wzrasta odsetek osób legitymujących się dyplomami wyższych uczelni.

Analizując strukturę bezrobotnych według poziomu wykształcenia w ostatnich latach można zauważyć dynamiczny wzrost liczby bezrobotnych legitymujących się dyplomami wyższych uczelni (wzrost ten notowany jest w zasadzie z roku na rok już od 1998 roku). W końcu 1998 r. odsetek bezrobotnych z wyższym wykształceniem wynosił 1,6%, zaś w końcu 2008 r. 8,5%. Podobna tendencja jest wśród kobiet – w końcu 1998 roku odsetek bezrobotnych kobiet z wyższym wykształceniem wynosił 1,8% natomiast w 2008 r. – 10,0%.

Fakt wysokiej liczby bezrobotnych legitymujących się dyplomami wyższych uczelni należy wiązać przede wszystkim z tym, że coraz więcej młodych ludzi zdobywa wyższe wykształcenie. Wynika nie tylko z ich aspiracji do uzyskania wykształcenia ale i z konieczności podnoszenia własnych kwalifikacji w celu sprostania wymogom rynku pracy. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych jest też alternatywą dla bezrobotnej młodzieży w sytuacji braku pracy szczególnie gdy sprzyja temu dynamiczny rozwój szkolnictwa. W roku szkolnym 1990/91 istniało 112 szkół wyższych, zaś w 2007/08 działało ich 455. Liczba studentów w tym samym czasie wzrosła z 403,8 tys. do 1 937,4 tys. osób, zaś liczba absolwentów wyższych uczelni zwiększyła się z 56,1 tys. osób do 410,1 tys. osób w roku 2006/07. Kobiety stanowiły 56,4% zbiorowości studiujących. O wzroście zainteresowania młodzieży w podejmowaniu dalszej nauki świadczy współczynnik skolaryzacji brutto² w szkolnictwie wyższym, który wzrósł z 12,9% w roku szkolnym 1990/91 do 51,1% w roku szkolnym 2007/08.³

Jednocześnie wyraźnie widać, że osoby lepiej wykształcone mają większe szanse na znalezienie pracy i krócej pozostają bezrobotne.

W końcu grudnia 2008 r. średni czas pozostawania bez pracy zarejestrowanych bezrobotnych wyniósł 11,3 miesiąca (12,5 m-ca dla kobiet oraz 9,7 m-ca dla mężczyzn), przy czym dla bezrobotnych z wykształceniem wyższym wynosił on 8,5 miesiąca (8,7 m-ca dla kobiet), z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 10,9 m-ca (12,0 dla kobiet) a z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 9,1 m-ca (9,9 m-ca dla kobiet). Wśród bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i poniżej średni czas pozostawania bez pracy był najdłuższy i wynosił odpowiednio 11,7 m-ca (13,7 m-ca dla kobiet) oraz 12,6 m-ca (14,4 m-ca dla kobiet).

Bezrobotne kobiety są lepiej wykształcone od mężczyzn. W końcu grudnia 2008 roku wykształceniem wyższym legitymowało się 10,0% (83143 kobiety) zarejestrowanych kobiet i 6,5% zarejestrowanych mężczyzn. Wykształcenie

² Współczynnik skolaryzacji brutto jest to stosunek wszystkich uczących się na danym poziomie kształcenia do całej populacji osób będących w wieku nominalnie przypisanym temu poziomowi kształcenia

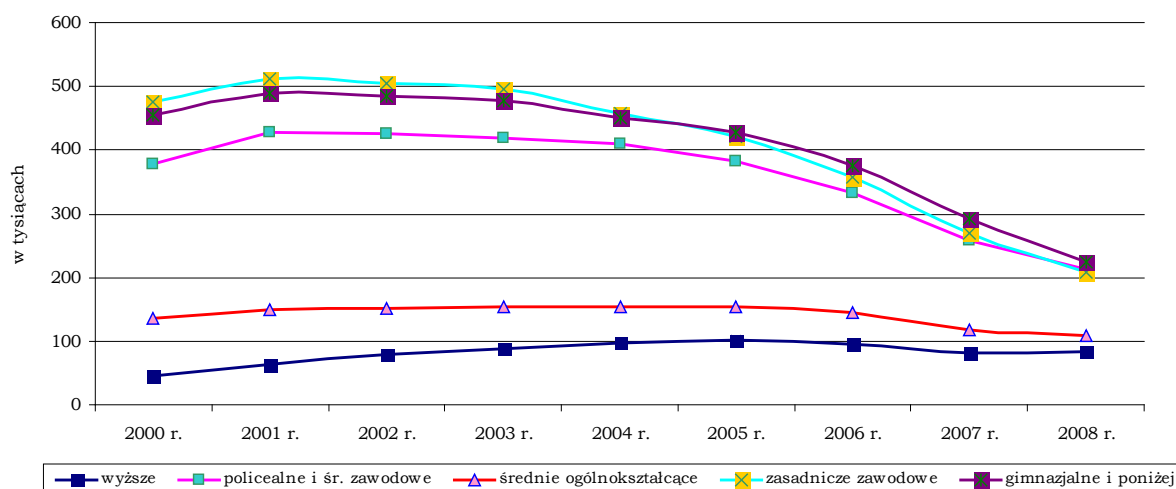
³ Szkoły wyższe w roku 2007/2008, GUS, 2008

policealne i średnie zawodowe posiadało 25,5% kobiet (212174 kobiety) i 18,2% mężczyzn, natomiast średnie ogólnokształcące posiadało 12,9% bezrobotnych kobiet (107771 kobiet) oraz 6,6% bezrobotnych mężczyzn. Kobiet zarejestrowanych jako bezrobotne z wykształceniem zasadniczym zawodowym było 207293 osoby (24,9%), natomiast z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – 223054 osoby (26,8%). Wśród mężczyzn 33,5% posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe a 35,2% gimnazjalne i poniżej.

Wykształcenie	Stan w końcu grudnia 2008 roku							
	ogółem		z tego:				Bezrobotne kobiety	
			kobiety		mężczyźni		w % do ogółu bezrobotnych	wzrost/spadek w stosunku do XII'07
Zarejestrowani bezrobotni	1 473 752	100,0	833 435	100,0	640 317	100,0	56,6	-183 913
z wykształceniem wyższym	124 848	8,5	83 143	10,0	41 705	6,5	66,6	1 849
polic. i śr. zaw.	328 485	22,3	212 174	25,5	116 311	18,2	64,6	-45 719
śr. ogólnokształcącym	150 106	10,2	107 771	12,9	42 335	6,6	71,8	-9 929
zasad. zawodowym	422 057	28,6	207 293	24,9	214 764	33,5	49,1	-61 070
gimnazjalne i poniżej	448 256	30,4	223 054	26,8	225 202	35,2	49,8	-69 044

Najwyższy udział bezrobotnych kobiet w liczbie bezrobotnych ogółem odnotowano wśród kobiet z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (71,8%), najniższy zaś wśród kobiet po szkole zawodowej (49,1%). Wysoki jest również udział kobiet z wykształceniem wyższym (66,6%) oraz policealnym i średnim zawodowym (64,6%). Świadczy to niezbicie, że bezrobotne kobiety są lepiej wykształcone od bezrobotnych mężczyzn.

BEZROBOTNE WEDŁUG WYKSZTAŁCENIA
stan w końcu okresu sprawozdawczego

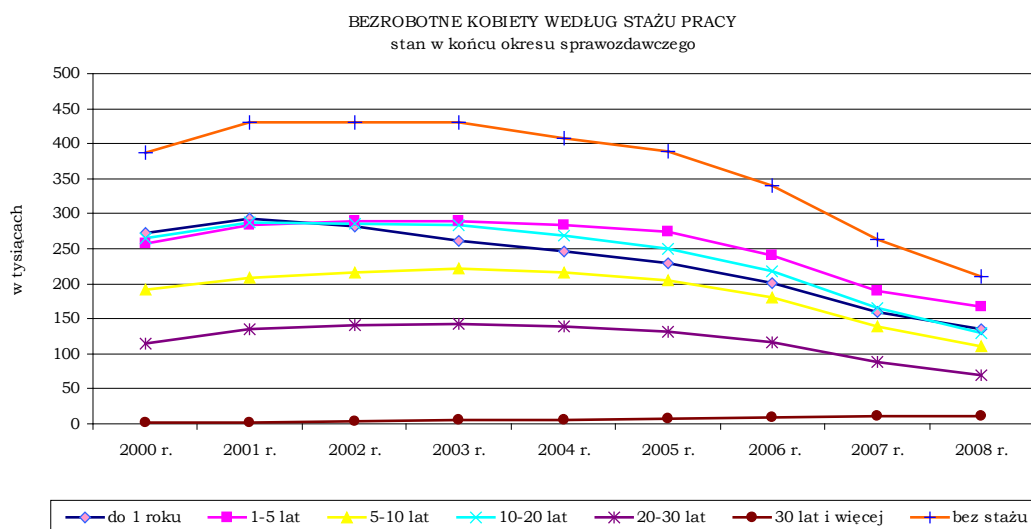
W końcu grudnia 2008 r. liczba bezrobotnych kobiet z wykształceniem:

- wyższą wyniosła 83143 osoby (tj. wzrost o 1849 kobiet, tj. o 2,3% w stosunku do roku poprzedniego),
- policealnym i średnim zawodowym zmniejszyła się do 212174 osób (tj. o 45719 kobiet, tj. o 17,7%),
- średnim ogólnokształcącym spadła do poziomu 107771 osób (tj. o 9929 kobiet, tj. o 8,4%)
- zasadniczym zawodowym zmniejszyła się do 207293 osób (tj. o 61070 kobiet, tj. o 22,8%).
- gimnazjalnym i poniżej (spadek o 69044 kobiety, tj. o 23,6%) do poziomu 223054 kobiet.

Bezrobotne kobiety według stażu pracy

W strukturze bezrobotnych kobiet w końcu grudnia 2008 r. najliczniejszą populację stanowiły osoby bez stażu pracy - 211078 kobiet (25,3% populacji bezrobotnych kobiet). Drugą grupą pod względem wielkości omawianego zjawiska były bezrobotne posiadające 1-5 letni staż pracy - 167249 kobiet (20,1%), a następnie bezrobotne ze stażem do 1 roku - 135727 kobiet (16,3%). Kobiety posiadające 10-20 lat stażu pracy stanowiły 15,5% (128924 kobiety). Najmniej liczną populację stanowiły bezrobotne, które przepracowały 20-30 lat oraz 30 lat i więcej - odpowiednio 69610 kobiet (8,4%) oraz 10780 kobiet (1,3%).

Wśród bezrobotnych mężczyzn najliczniejszą populację stanowiły osoby ze stażem pracy 1-5 lat (135128 osób, tj. 21,1%) oraz bez stażu pracy (117827 osób, tj. 18,4%). Najmniej liczną grupę stanowili mężczyźni z 30 letnim i dłuższym stażem pracy (25637 osób, tj. 4,0%).

Stan w końcu grudnia 2008 roku

Staż pracy w latach	Bezrobotni mężczyźni	Bezrobotne kobiety	z tego według czasu pozostawania bez pracy w miesiącach					
			do 1	1 – 3	3 – 6	6 – 12	12 – 24	pow. 24
Ogółem	640 317	833 435	81 822	175 296	133 873	121 487	109 638	211 319
Staż pracy do 1 roku	87 674	135 727	14 906	29 982	22 003	18 598	17 371	32 867
1 – 5	135 128	167 249	17 769	36 004	29 008	26 447	22 682	35 339
5 – 10	84 207	110 067	10 439	20 974	17 489	17 441	15 291	28 433
10 – 20	100 681	128 924	12 083	24 308	18 002	18 261	16 198	40 072
20 – 30	89 163	69 610	6 671	13 498	9 942	11 568	9 398	18 533
30 i >	25 637	10 780	1 335	2 890	1 957	2 778	1 053	767
bez stażu	117 827	211 078	18 619	47 640	35 472	26 394	27 645	55 308

W odniesieniu do stanu z końca grudnia 2007 roku wszystkie wymienione powyżej grupy wykazały tendencję spadkową za wyjątkiem kobiet ze stażem 30 lat i więcej (wzrost o 317 osób, tj. o 3,0%). Największy spadek odnotowano w grupie bezrobotnych kobiet bez stażu pracy (o 51606 osób, tj. o 19,6%) oraz w grupie kobiet posiadających staż pracy od 10-20 lat (spadek o 36910 osób, tj. o 22,3%).

Wśród bezrobotnych mężczyzn spadki odnotowano we wszystkich grupach. Największy spadek odnotowano wśród mężczyzn bez stażu pracy (o 24274 osoby, tj. o 17,1%) oraz w grupie mężczyzn ze stażem 20-30 lat (o 16673 osoby, tj. o 15,8%).

Bezrobotne kobiety według czasu pozostawania bez pracy

Kolejną istotną kwestią będzie uwzględnienie przy analizie bezrobocia czasu pozostawania bez pracy. Długość okresu pozostawania bez pracy jest czynnikiem bardzo silnie oddziaływującym na psychikę bezrobotnego. Im jest on dłuższy, tym osoba bezrobotna odczuwa więcej frustracji z powodu braku pracy i perspektyw na zatrudnienie. Związana jest z tym także utrata motywacji do szukania pracy. Pożądanym zjawiskiem jest więc jak najkrótszy czas pozostawania bez pracy, bowiem bezrobocie długookresowe jest znacznie trudniejsze do pokonania. Dodatkowo dłuższe pozostawanie bez pracy powoduje zmniejszenie szans na ponowne zatrudnienie. Rosną wymagania pracodawców, zmieniają się techniki i organizacja pracy, konieczne jest uzupełnianie kwalifikacji, a nawet zmiana zawodu. Dłuższe pozostawanie bez pracy powoduje, że ewentualni kandydaci stają się, ze względu na dezaktualizację swoich wiadomości i doświadczeń, mało interesujący dla pracodawców.

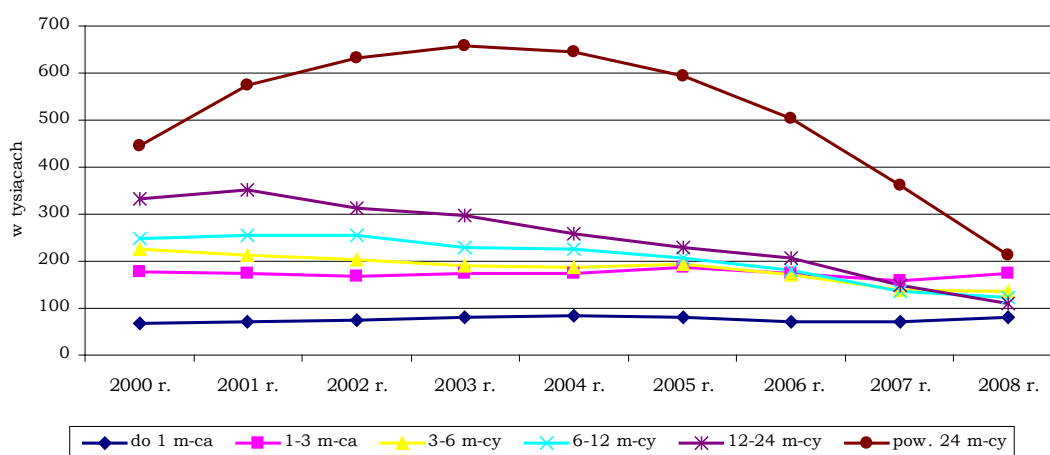
W końcu grudnia 2008 roku wraz ze wzrostem czasu pozostawania bez pracy procentowy udział kobiet w danej grupie zwiększał się. Wśród bezrobotnych

pozostających w ewidencji do 1 miesiąca kobiety stanowiły 44,5%, natomiast w grupie osób oczekujących na podjęcie zatrudnienia powyżej 24 miesięcy było 65,9% kobiet.

Niekorzystnym zjawiskiem na rynku pracy jest wydłużający się okres pozostawania bez pracy, o czym świadczy wysoki wzrost poziomu bezrobocia wśród kobiet pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy. W końcu 2008 roku ta grupa bezrobotnych kobiet była najliczniejsza – 211319 osób, tj. 25,4% ogółu zarejestrowanych kobiet. W stosunku jednak do grudnia 2007 roku poziom bezrobocia w omawianej kategorii spadł o 150868 kobiet, czyli o 41,7%. Wśród bezrobotnych mężczyzn pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy odnotowano spadek o 72567 osób w stosunku do grudnia 2007 roku (tj. o 39,9%).

W ewidencji urzędów pracy najmniej było bezrobotnych kobiet pozostających bez pracy do 1 miesiąca – 81822 osoby, tj. 9,8% ogółu bezrobotnych kobiet. W tej grupie odnotowano wzrost w stosunku do grudnia 2007 roku o 9856 kobiet tj. o 13,7%. Następnie 21,0% stanowiły kobiety pozostające bez pracy od 1-3 miesięcy (175296 kobiet, tj. wzrost o 17249 osób), natomiast bez pracy od 3 do 6 miesięcy pozostawało 16,1% zarejestrowanych bezrobotnych kobiet (133873 kobiety, tj. spadek o 5449 osób). W grupie bezrobotnych kobiet pozostających bez pracy od 6 do 12 miesięcy odnotowano spadek o 15570 osób do poziomu 121487 kobiet. Wśród bezrobotnych kobiet dominowały osoby poszukujące pracy powyżej 12 miesięcy – 320957 osób (tj. 38,5% ogółu bezrobotnych kobiet). Populacja ta zmniejszyła się o 189999 osób (tj. o 37,2%) w odniesieniu do stanu z końca grudnia 2007 r. Wśród tej populacji liczną grupę stanowiły kobiety bez stażu pracy – 82953 osoby (25,8% długotrwale bezrobotnych kobiet) oraz kobiety ze stażem 1–5 lat – 58021 osób (18,1%).

BEZROBOTNE WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY
stan w końcu okresu sprawozdawczego

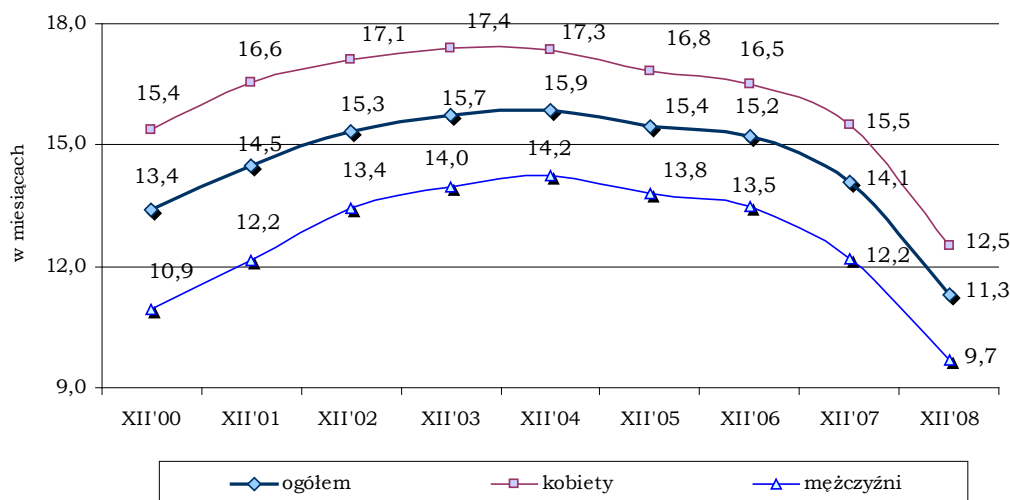

Wśród bezrobotnych mężczyzn populacja osób poszukujących pracy powyżej 12 m-cy wynosiła 180382 osoby i była o 95905 osób (tj. o 34,7%) mniejsza niż w końcu grudnia 2007 r.

Wśród kobiet pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w końcu grudnia 2008 r. było 36668 kobiet w młodzieżowych grupach wiekowych (18-24 lata), tj. 11,4% kobiet długotrwale bezrobotnych, natomiast z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej było 102073 kobiety (tj. 31,8%), z wykształceniem zasadniczym zawodowym - 89473 kobiety (tj. 27,9%), natomiast wyższe wykształcenie posiadało 6,3% populacji (20067 kobiet).

Czas pozostawania bez pracy	Stan w końcu grudnia 2008 roku							
	ogółem		z tego:				Bezrobotne kobiety	
			kobiety		mężczyźni		w % do ogółu bezrobotnych	wzrost/spadek w stosunku do XII'07
Zarejestrowani bezr. według czasu pozostawania bez pracy	1 473 752	100,0	833 435	100,0	640 317	100,0	56,6	-183 913
do 1 miesiąca	183 866	12,5	81 822	9,8	102 044	15,9	44,5	9 856
1 – 3 miesiące	344 777	23,4	175 296	21,0	169 481	26,5	50,8	17 249
3 – 6 miesięcy	233 784	15,9	133 873	16,1	99 911	15,6	57,3	-5 449
6 – 12 miesięcy	209 986	14,2	121 487	14,6	88 499	13,8	57,9	-15 570
12 – 24 miesiące	180 656	12,3	109 638	13,2	71 018	11,1	60,7	-39 131
pow. 24 miesięcy	320 683	21,8	211 319	25,4	109 364	17,1	65,9	-150 868

ŚREDNI CZAS POZOSTAWANIA BEZ PRACY WEDŁUG PŁCI
W MIESIĄCACH
(przyjmując jako górną granicę 36 miesięcy)
stan w końcu okresu sprawozdawczego

Analiza średniego czasu pozostawania bez pracy pokazuje, że kobiety pozostają w ewidencji urzędów pracy o blisko 3 miesiące dłużej niż mężczyźni (tj. 12,5 m-ca wobec 9,7 m-ca). Pomimo to, różnica w czasie pozostawania bez pracy kobiet i mężczyzn, zmniejsza się systematycznie z roku na rok.

Opierając się na powyższych danych można stwierdzić, że kobiety są bardziej narażone na długotrwałe bezrobocie niż mężczyźni. Niższy wiek kobiet zarejestrowanych w urzędach pracy oraz wyższy poziom wykształcenia nie ułatwiają kobietom szybszego wychodzenia z bezrobocia.

Bezrobotne według Polskiej Klasyfikacji Działalności

Istotnym źródłem informacji o dokonujących się przemianach w gospodarce narodowej stała się statystyka rynku pracy dotycząca bezrobotnych według Polskiej Klasyfikacji Działalności określająca przynależność ostatniego pracodawcy osoby bezrobotnej do odpowiedniej sekcji i sektora własności.

Wśród populacji bezrobotnych (zarówno kobiet jak i mężczyzn) dominują osoby, które pracowały przed nabyciem statusu bezrobotnego. W końcu grudnia 2008 r. zbiorowość ta wynosiła 622357 kobiet (74,7% ogółu bezrobotnych kobiet) i 522490 mężczyzn (81,6% ogółu bezrobotnych mężczyzn).

W odniesieniu do stanu z końca grudnia 2007 r. populacja bezrobotnych kobiet poprzednio pracujących spadła o 132307 osób, tj. o 17,5%. Jednocześnie liczba bezrobotnych kobiet dotychczas nie pracujących (211078 osób) zmniejszyła się o 19,6% tj. o 51606 kobiet.

W liczbie bezrobotnych kobiet poprzednio pracujących w końcu grudnia 2008 r. 106390 kobiet poprzednio pracowało w sektorze publicznym (17,1% poprzednio pracujących kobiet), a 420089 kobiet w sektorze prywatnym (67,5%).

W końcu omawianego okresu w liczbie bezrobotnych kobiet poprzednio pracujących 63203 kobiety pozostawały w rejestrach bezrobotnych do 1 miesiąca, 321150 kobiet pozostawało w ewidencji od 1 do 12 miesięcy, natomiast 238004 kobiety pozostawały bezrobotne dłużej niż 12 miesięcy.

W końcu grudnia 2008 r. 25950 bezrobotnych kobiet było zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy i stanowiły one 4,2% bezrobotnych kobiet poprzednio pracujących.

Tabela zawiera w układzie rankingowym sekcje działalności gospodarczej według liczby bezrobotnych kobiet poprzednio pracujących w tych sekcjach. Dane dotyczą sekcji, w których liczba bezrobotnych kobiet poprzednio pracujących jest wyższa niż 35 tys. osób.

Wyszczególnienie	Bezrobotne kobiety poprzednio pracujące (stan w końcu okresu)			Oferty pracy	
	31 XII 2007 r.	31 XII 2008 r.	wzrost / spadek w stos. do XII'07	31 XII 2008 r.	zgłoszone w 2008 r.
Ogółem	754 664	622 357	-132 307	30 044	1 126 532
w tym sekcje					
Przetwórstwo przemysłowe	178 788	149 262	-29 526	5 165	207 712
Handel i naprawy	169 019	132 311	-36 708	4 901	192 759
Działalność usługowa, komunalna, społ. i indywidualna, pozostała	67 309	56 117	-11 192	2 343	89 901
Administracja publiczna	41 670	35 686	-5 984	1 949	173 901

W tabeli powyżej liczba ofert pracy obliczana jest na podstawie półrocznej sprawozdawczości o rynku pracy Załącznik Nr 2 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy” do sprawozdania MPiPS-01. Występujące różnice pomiędzy miesięczną sprawozdawczością dotyczącą ofert pracy, a sprawozdawczością półroczną wynikają z wyłączenia w poszczególnych półroczach liczby ofert pracy z realizacji których pracodawcy zrezygnowali.

Najliczniejsza jest grupa bezrobotnych kobiet, które przed zarejestrowaniem pracowały w zakładach pracy należących do sekcji przetwórstwo przemysłowe. Z tych zakładów pochodzi 149262 zarejestrowane bezrobotne kobiety, tj. 24,0% populacji bezrobotnych kobiet poprzednio pracujących. W porównaniu do 2007 r. odnotowano spadek o 29526 kobiet (tj. 16,5%). Z tej sekcji pochodziło 10053 kobiety zwolnione z przyczyn dotyczących zakładów pracy, tj. 6,7% ogółu bezrobotnych kobiet poprzednio pracujących w sekcji przetwórstwo przemysłowe.

Liczba bezrobotnych kobiet w sekcji handel i naprawy spadła ze 169019 osób (stan w końcu grudnia 2007 r.) do 132311 osób (stan w końcu grudnia 2008 r.), czyli o 36708 osób (tj. o 21,7%). W tej sekcji ze zwolnień z przyczyn dotyczących zakładu pracy pochodziło 4585 kobiet (tj. 3,5%).

Trzecia pod względem liczebności grupa bezrobotnych kobiet pochodzi z zakładów pracy należących do sekcji działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała. W tej sekcji przed uzyskaniem statusu bezrobotnego było zatrudnionych 56117 kobiet (tj. 9,0% ogółu bezrobotnych kobiet poprzednio pracujących). W odniesieniu do stanu z końca grudnia 2007 r. populacja ta spadła o 11192 kobiety (tj. o 16,6%). W sekcji tej ze zwolnień z przyczyn dotyczących zakładu pracy pochodziło 1551 kobiet (tj. 2,8%).

W końcu grudnia 2008 r. w odniesieniu do końca grudnia 2007 roku odnotowano spadek poziomu bezrobocia kobiet we wszystkich sekcjach. Najwyższy spadek poziomu bezrobocia kobiet odnotowano w sekcjach handel hurtowy

i detaliczny (o 36708 kobiet, tj. o 21,7%) i przetwórstwo przemysłowe (o 29526 kobiet, tj. o 16,5%).

W 2008 roku 872046 kobiet bezrobotnych poprzednio pracujących zarejestrowało się w rejestrach bezrobotnych, w tym 132838 kobiet poprzednio pracowało w sektorze publicznym oraz 24047 kobiet było zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

W okresie styczeń – grudzień 2008 r. najwięcej poprzednio pracujących kobiet zarejestrowało się w sekcjach: handel hurtowy i detaliczny - 187365 kobiet (tj. 21,5% napływu kobiet poprzednio pracujących w omawianym okresie) oraz przetwórstwo przemysłowe – 187058 kobiet (21,5%).

Wśród bezrobotnych kobiet zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy największa liczba zwolnień miała miejsce również w sekcjach przetwórstwo przemysłowe - 9256 kobiet, tj. 4,9% ogółu zwolnień wśród kobiet w tej sekcji) oraz handel hurtowy i detaliczny - 4268 kobiet, tj. 2,3%.

W okresie styczeń – grudzień 2008 r. największą liczbę ofert pracy zgłoszono w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe - 207712 ofert, handel hurtowy i detaliczny - 192759 ofert, administracja publiczna - 173901 ofert i obsługa nieruchomości – 105520 ofert.

Bezrobotne według grup zawodów i specjalności

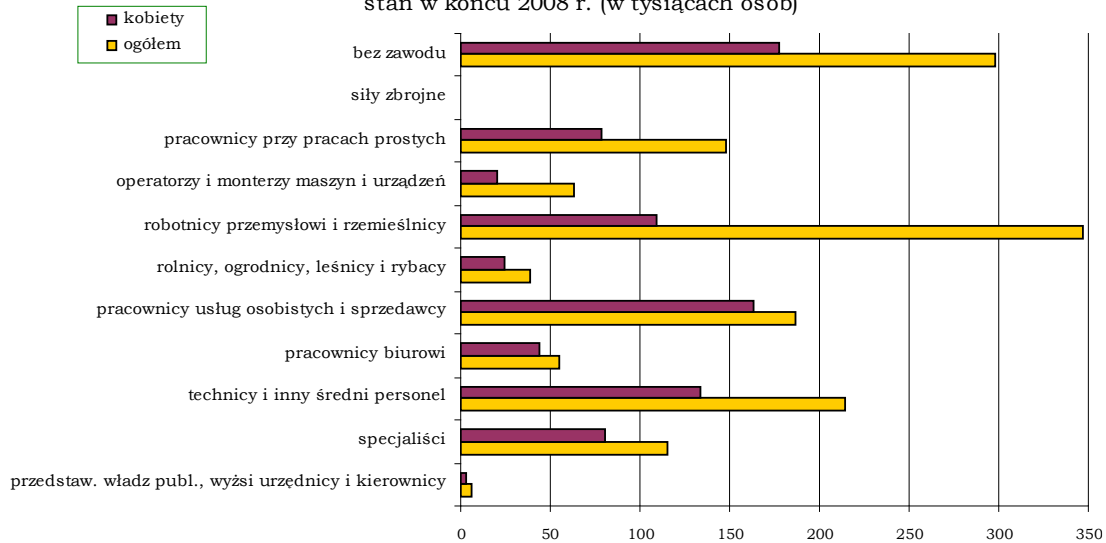
Statystyka bezrobotnych według zawodów i specjalności stanowi integralną część sprawozdawczości o rynku pracy.

W końcu grudnia 2008 r. wśród zarejestrowanych bezrobotnych kobiet 656272 osoby posiadały zawód (specjalność). W porównaniu do końca grudnia 2007 roku populacja ta spadła o 160190 kobiet, tj. o 19,6%.

Populacja bezrobotnych kobiet nie posiadających zawodu, tzw. „grupa bez zawodu” zmniejszyła się do 177163 osób (stan w końcu grudnia 2008 r.) z 200886 osób (stan w końcu grudnia 2007 r.), czyli o 23723 kobiety (11,8%). W końcu grudnia 2008 r. bezrobotne bez zawodu stanowiły 21,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych kobiet, tj. o 1,6 punktu procentowego więcej niż w końcu grudnia 2007 r.

BEZROBOTNI WEDŁUG GRUP ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI

stan w końcu 2008 r. (w tysiącach osób)

Według Klasyfikacji Zawodów i Specjalności najbardziej zagregowany podział obejmuje 10 grup zawodowych tzw. grup wielkich, które zostały zilustrowane w tablicy poniżej.

Grupy Zawodów	Zarejestrowane bezrobotne kobiety (stan w końcu okresu)		
	31 XII 2007 r.	31 XII 2008 r.	wzrost / spadek w stosunku do XII'07
Ogółem	1 017 348	833 435	-183 913
z tego:			
Przedstawiciele władz publicznych			
wyżsi urzędnicy i kierownicy	3 617	2 911	-706
Specjaliści	84 599	80 354	-4 245
Technicy i inny średni personel	161 613	134 069	-27 544
Pracownicy biurowi	57 209	43 388	-13 821
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	210 629	163 271	-47 358
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	33 872	24 996	-8 876
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	137 261	108 956	-28 305
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	24 197	20 115	-4 082
Pracownicy przy pracach prostych	103 464	78 210	-25 254
Siły zbrojne	1	2	1
Bez zawodu	200 886	177 163	-23 723

Odnotowany w końcu grudnia 2008 roku spadek poziomu bezrobocia kobiet wystąpił we wszystkich grupach zawodowych (prócz jednej - siły zbrojne), największy w grupach: pracownicy usług osobistych i sprzedawcy (o 47358 kobiet, tj. o 22,5%), robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (o 28305 kobiet, tj. o 20,6%), technicy i inny średni personel (27544 kobiety, tj. o 17,0%) oraz pracownicy przy pracach prostych (25254 kobiety, tj. o 24,4%).

Na rynku pracy trudności ze znalezieniem zatrudnienia mają przede wszystkim osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych. Bezrobotni zaliczani do grupy pracowników przy pracach prostych zajmują 6 miejsce pod względem

liczebności grupy. W końcu grudnia 2008 r. było zarejestrowanych 78210 takich kobiet, w tym długotrwale bezrobotne stanowiły 43,9% tj. 34354 osoby.

Należy zaznaczyć, że na czele rankingu zawodów i specjalności bezrobotnych w końcu grudnia 2008 r., podobnie jak w latach poprzednich znalazły się osoby posiadające niskie kwalifikacje zawodowe.

Bezrobotne posiadające zawody wymienione w tabeli poniżej w końcu grudnia 2008 r. (tj. 324333 kobiety) stanowiły 38,9% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych kobiet. W odniesieniu do stanu z końca grudnia 2007 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w piętnastu przedstawionych zawodach spadła o 92233 osoby, tj. o 22,1%, przy czym należy zauważyć, że poziom bezrobocia kobiet spadł we wszystkich niżej wymienionych zawodach.

Ranking 15 zawodów i specjalności zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w końcu okresu sprawozdawczego w liczbach bezwzględnych

Zawody i specjalności	Bezrobotne zarejestrowane			
	31 XII 2007 r.	31 XII 2008 r.	wzrost/ spadek w stosunku do XII'07	wzrost/ spadek w %
Sprzedawca	128 236	98 217	-30 019	-23,4
Asystent ekonomiczny	41 198	33 537	-7 661	-18,6
Krawiec	38 652	30 880	-7 772	-20,1
Kucharz	30 618	23 430	-7 188	-23,5
Pracownik biurowy	26 398	20 251	-6 147	-23,3
Szwaczka	24 219	19 993	-4 226	-17,4
Sprzątaczką	26 521	19 343	-7 178	-27,1
Robotnik pomoc. w przem. przetw.	18 126	13 012	-5 114	-28,2
Ekonomista	14 136	11 852	-2 284	-16,2
Robotnik gospodarczy	12 419	9 912	-2 507	-20,2
Fryzjer	12 708	9 756	-2 952	-23,2
Technik rolnik	12 287	9 582	-2 705	-22,0
Technik żywienia i gosp. domowego	9 798	8 427	-1 371	-14,0
Cukiernik	10 467	8 127	-2 340	-22,4
Kelner	10 783	8 014	-2 769	-25,7

W rankingu zawodów bezrobotnych kobiet pierwsze miejsce pod względem liczebności zajmują sprzedawcy 98217 osób (w odniesieniu do stanu z końca grudnia 2007 r. populacja ta spadła o 30019 osób, tj. o 23,4%). W okresie styczeń – grudzień 2008 zarejestrowało się 136995 kobiet posiadających zawód sprzedawcy. W 2008 r. w urzędach pracy oczekiwało na nich 91410 ofert pracy. Natomiast pierwsze miejsce wśród zawodów nierobotniczych zajął asystent ekonomiczny. W końcu grudnia 2008 roku zarejestrowanych było 33537 bezrobotnych kobiet w tym zawodzie, tj. o 7661 kobiet mniej niż w końcu grudnia 2007 r. W okresie styczeń – grudzień 2008 zarejestrowało się 53535 kobiet posiadających zawód asystenta ekonomicznego. Na bezrobotnych w tym zawodzie oczekiwało 1791 ofert pracy.

W rankingu zawodów nowo zarejestrowanych bezrobotnych kobiet pierwszy zawód z grupy specjalistów posiadających wykształcenie wyższe znajduje się na 9 pozycji i jest to ekonomista. W 2008 r. zarejestrowało się 21620 kobiet posiadających ten zawód, a w urzędach pracy oczekiwało na nich 1483 oferty pracy. W końcu grudnia 2008 r. zarejestrowane były 11852 bezrobotne kobiety w tym zawodzie (tj. o 2284 kobiety mniej w porównaniu do końca 2007 r.).

Niedostosowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy powoduje powstawanie zawodów, na które istnieje mniejsze lub większe zapotrzebowanie ze strony pracodawców. Analiza ofert pracy zgłoszonych do urzędów pracy w 2008 r. (1126532 oferty zgodnie z załącznikiem 3 do sprawozdania MPiPS-01) wykazała, że nie pokrywają one zapotrzebowania wynikającego z napływu do bezrobocia, który wyniósł 2476583 osoby, w tym 1272920 kobiet.

5. PRZECIWDZIAŁANIE SKUTKOM BEZROBOCIA PODEJMOWANE PRZEZ URZĘDY PRACY

Pośrednictwo pracy

Pośrednictwo pracy polega w szczególności na udzielaniu pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych.

Pośrednictwo pracy dla bezrobotnych i poszukujących pracy realizowane przez powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy jest prowadzone nieodpłatnie, zgodnie z zasadami:

- 1) dostępności usług pośrednictwa pracy dla poszukujących pracy oraz dla pracodawców;
- 2) dobrowolności - oznaczającej wolne od przymusu korzystanie z usług pośrednictwa pracy przez poszukujących pracy;
- 3) równości - oznaczającej obowiązek udzielania wszystkim poszukującym pracy pomocy w znalezieniu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, orientację seksualną, przekonania polityczne i wyznanie religijne lub przynależność związkową;
- 4) jawności - oznaczającej, że każde wolne miejsce pracy zgłoszone do urzędu pracy jest podawane do wiadomości bezrobotnym i poszukującym pracy.

Pośrednictwo pracy polega w szczególności na:

- 1) udzielaniu pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych;
- 2) pozyskiwaniu ofert pracy;
- 2a) upowszechnianiu ofert pracy, w tym przekazywaniu ofert pracy do internetowej bazy ofert pracy udostępnionej przez ministra właściwego do spraw pracy,
- 3) udzielaniu pracodawcom informacji o kandydatach do pracy, w związku ze zgłoszoną ofertą pracy;
- 4) informowaniu bezrobotnych i poszukujących pracy oraz pracodawców o aktualnej sytuacji i przewidywanych zmianach na lokalnym rynku pracy;
- 5) inicjowaniu i organizowaniu kontaktów bezrobotnych i poszukujących pracy z pracodawcami;
- 6) współdziałaniu powiatowych urzędów pracy w zakresie wymiany informacji o możliwościach uzyskania zatrudnienia i szkolenia na terenie ich działania;
- 7) informowaniu bezrobotnych o przysługujących im prawach i obowiązkach.

Pośrednictwo pracy na terenie Rzeczypospolitej Polskiej lub pośrednictwo do pracy za granicą prowadzą powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy, agencje pośrednictwa pracy i Ochotnicze Hufce Pracy.

- **Oferty pracy**

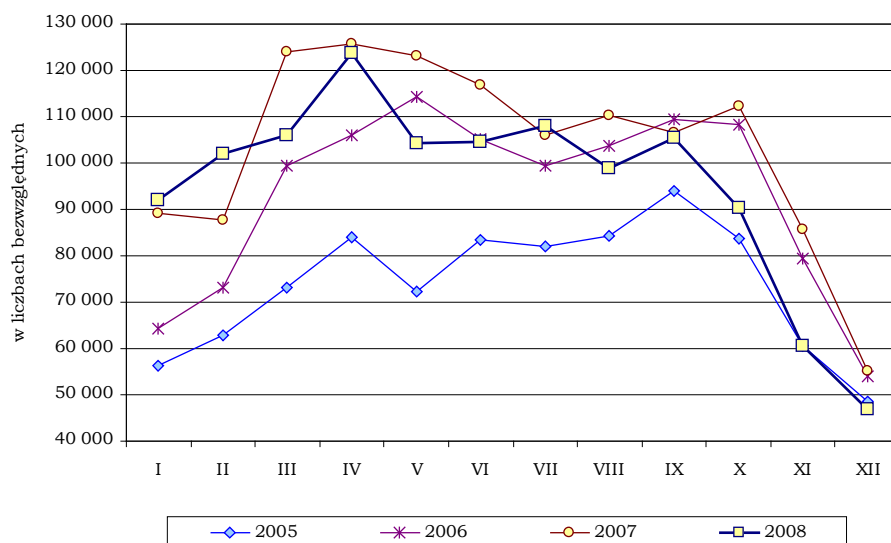
„Oferty pracy są to zgłoszone przez pracodawców wolne miejsca zatrudnienia i miejsca przygotowania zawodowego na stanowisku pracy oraz przyjęte do realizacji miejsca pracy w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych, prac społecznie użytecznych i stażu, a także w ramach umów zlecenia i umów o dzieło”.

W 2008 r. pracodawcy zgłosili 1142653 oferty pracy dla bezrobotnych i osób poszukujących pracy. W odniesieniu do 2007 r. liczba ofert pracy będących w dyspozycji urzędów pracy spadła o 99549 ofert, tj. 8,0%.

Spadek liczby ofert pracy w analizowanym okresie dotyczył przede wszystkim ofert zgłoszonych z sektora prywatnego, w którym pracodawcy zgłosili o 92126 ofert mniej niż w 2007 roku (tj. o 9,7%). W sektorze publicznym odnotowano spadek zgłoszonych ofert pracy o 7423 oferty, tj. o 2,5%.

Spadek liczby zgłoszonych ofert pracy dotyczył zarówno miejsc pracy niesubsydiowanej jak i subsydiowanej. W 2008 r. liczba niesubsydiowanych miejsc pracy spadła o 90134 oferty tj. o 11,8% do 674476 ofert pracy, co stanowiło 59,0% ogółu zgłoszonych ofert pracy. Natomiast w dyspozycji urzędów pracy było 468177 miejsc pracy subsydiowanej, tj. o 9415 ofert mniej niż w 2007 r. (spadek o 2,0%).

OFERTY PRACY ZGŁOSZONE W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM

W 2008 r. zgłoszono do urzędów pracy:

- ❖ 181850 ofert na rozpoczęcie stażu, tj. o 4310 ofert mniej niż w 2007 r.
- ❖ 85213 ofert na rozpoczęcie przygotowania zawodowego w miejscu pracy, tj. o 14617 ofert więcej,
- ❖ 61188 ofert na rozpoczęcie prac społecznie użytecznych, tj. o 11003 oferty mniej,
- ❖ 26256 ofert dla osób niepełnosprawnych, tj. o 2219 ofert mniej,
- ❖ 17174 oferty dla osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, tj. o 3967 ofert mniej.

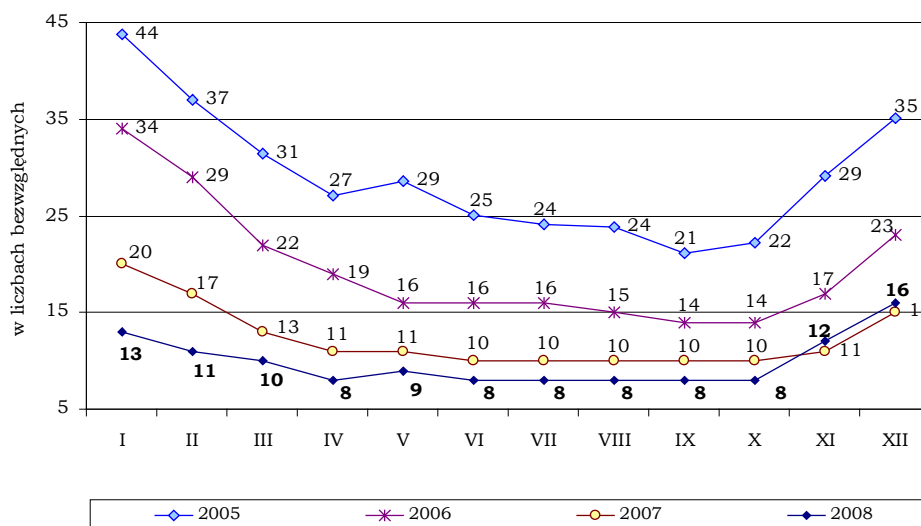
Okresy	Oferty pracy				
	ogółem	przyrost / spadek w odniesieniu do poprzedniego okresu	w tym		w końcu okresu sprawo- zdawczego
			pracy subsydiowanej	z sektora publicznego	
w okresie sprawozdawczym					
2007	1 242 202	125 037	477 592	296 515	44 484
I kwartał	300 492	58 512	122 332	77 977	64 483
II kwartał	365 822	65 330	145 110	87 602	77 174
III kwartał	322 851	-42 971	120 312	77 473	70 161
IV kwartał	253 037	-69 814	89 838	53 463	44 484
2008	1 142 653	-99 549	468 177	289 092	30 044
I kwartał	300 247	47 210	125 023	82 618	71 314
II kwartał	332 716	32 469	135 648	82 159	80 692
III kwartał	312 023	-20 693	127 144	77 150	73 760
IV kwartał	197 667	-114 356	80 362	47 165	30 044

W przestrzennym rozmieszczeniu zgłaszanych do urzędów pracy wolnych miejsc pracy dominuje województwo śląskie. Zakłady pracy usytuowane na terenie tego województwa zgłosiły 159604 oferty (14,0% ofert zgłoszonych w kraju).

W odniesieniu do 2007 r. liczba ta spadła o 9075 ofert (tj. o 5,4%). Na dalszych miejscach usytuowały się następujące województwa: mazowieckie - 126548 ofert (11,1%), tj. o 1639 ofert (1,3%) mniej niż w 2007 r. i dolnośląskie - 95579 ofert pracy (8,4%), tj. o 10080 ofert pracy (9,5%) mniej.

Najmniej ofert pracy zgłoszono w województwie podlaskim - 26493 oferty (2,3%), tj. 1474 oferty (5,3%) mniej niż w 2007 r., świętokrzyskim - 32753 oferty (2,9%), tj. o 3701 ofert (12,7%) więcej oraz w województwie opolskim - 39266 ofert pracy (3,4%), tj. o 3455 ofert (9,6%) więcej.

LICZBA BEZROBOTNYCH NA 1 OFERTĘ PRACY

Na uwagę zasługuje fakt, że na 1 ofertę pracy będącą w dyspozycji urzędów pracy w 2008 r. przypadało średnio 12 bezrobotnych, natomiast w analogicznym okresie 2007 r. - 15 bezrobotnych. Rozpiętość tego wskaźnika w poszczególnych województwach była bardzo duża. Najwięcej bezrobotnych, bo aż 28 osób przypadało na 1 ofertę pracy w województwie świętokrzyskim (w 2007 r. - 33 osoby), zaś w województwie śląskim na 1 ofertę pracy przypadało jedynie 6 osób bezrobotnych (w 2007 r. - 10 osób).

W końcu grudnia 2008 r. w dyspozycji urzędów pracy pozostawało 30044 ofert pracy, tj. o 14440 ofert mniej niż w końcu grudnia 2007 r.

- **Podjęcia pracy przez bezrobotne kobiety**

W 2008 r. pracę podjęło 543743 kobiety (tj. o 92176 osób mniej niż w 2007 r.) i 508334 mężczyzn, z tego:

- prace niesubsydiowane – 459765 kobiet (tj. o 92227 kobiet mniej niż w 2007 r.) i 405653 mężczyzn,
- prace sezonowe – 34841 kobiet (tj. o 9609 kobiet mniej) i 30522 mężczyzn,
- prace subsydiowane – 83978 kobiet (tj. o 51 kobiet więcej) i 102681 mężczyzn, z tego:

- prace interwencyjne – 27537 kobiet (tj. o 5201 kobiet mniej) i 18505 mężczyzn,
- roboty publiczne – 18221 kobiet (wzrost o 2692 kobiety) i 26318 mężczyzn,
- działalność gospodarczą podjęło 18403 kobiety (wzrost o 922 kobiety) i 33542 mężczyzn,
- w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego pracę podjęło 17521 kobiet (wzrost o 1713 kobiet) i 22174 mężczyzn,
- inną pracę subsydiowaną podjęło 2296 kobiet (tj. o 75 kobiet mniej) i 2142 mężczyzn.

Miesiąc	Subsydiowane miejsca pracy dla kobiet					
	prace interwencyjne		roboty publiczne		rozpoczęcie działalności gospodarczej w okresie sprawozdawczym	prace w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego w okresie sprawozdawczym
	w okresie sprawozdawczym	wzrost/spadek do poprzed. okresu	w okresie sprawozdawczym	wzrost/spadek do poprzed. okresu		
2007	32 738	-2 543	15 529	4 796	17 481	15 808
I kwartał	7 934	658	1 785	-1 506	2 360	1 398
II kwartał	9 244	1 310	5 504	3 719	4 954	4 055
III kwartał	8 825	-419	4 656	-848	4 369	4 087
IV kwartał	6 735	-2 090	3 584	-1 072	5 798	6 268
2008	27 537	-5 201	18 221	2 692	18 403	17 521
I kwartał	7 480	745	3 008	-576	1 862	2 225
II kwartał	7 324	-156	6 621	3 613	5 209	4 251
III kwartał	7 421	97	5 269	-1 352	5 442	4 727
IV kwartał	5 312	-2 109	3 323	-1 946	5 890	6 318

Poradnictwo zawodowe i kluby pracy

Poradnictwo zawodowe polega na udzielaniu bezrobotnym i poszukującym pracy pomocy w wyborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia a pracodawcom pomocy w doborze kandydatów do pracy, w szczególności na udzielaniu informacji i doradztwie w tym zakresie.

Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa są realizowane zgodnie z zasadami:

- 1) dostępności usług poradnictwa zawodowego dla bezrobotnych i poszukujących pracy oraz dla pracodawców;
- 2) dobrowolności;
- 3) równości bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, orientację seksualną, przekonania polityczne i wyznanie religijne lub przynależność związkową;
- 4) swobody wyboru zawodu i miejsca zatrudnienia;
- 5) bezpłatności;
- 6) poufności i ochrony danych.

W 2008 r. porady indywidualnej udzielono 374538 osobom bezrobotnym w tym 223830 kobietom (59,8% ogółu bezrobotnych, którzy skorzystali z porady indywidualnej), a w spotkaniach grupowych uczestniczyło 73977 osób bezrobotnych, w tym 48873 kobiety (66,1%). W tym samym okresie z badań testowych skorzystało 11468 osób bezrobotnych, w tym 6375 kobiet (55,6%), natomiast w ramach informacji zawodowej 144944 bezrobotnych, w tym 86175 kobiet (59,5%) uczestniczyło w spotkaniach grupowych.

W liczbie bezrobotnych kobiet, które skorzystały z porady indywidualnej w 2008 r. było 97154 bezrobotne kobiety zamieszkałe na wsi (43,4% bezrobotnych kobiet, które skorzystały z porady indywidualnej), 64421 bezrobotnych kobiet w wieku do 25 lat (28,8%), 86647 długotrwale bezrobotnych kobiet (38,7%), 33844 bezrobotnych kobiet powyżej 50 roku życia (15,1%) oraz 10865 kobiet niepełnosprawnych (4,9%).

W ramach działania poradnictwa indywidualnego pracę podjęło 56836 kobiet (tj. 57,6% ogółu bezrobotnych podejmujących pracę w tej populacji). W tej grupie bezrobotnych kobiet największa liczba kobiet miała wykształcenie policealne i średnie zawodowe (17076 osób, tj. 30,0%) oraz średnie ogólnokształcące (12945 kobiet, tj. 22,8%). Kobiety z najniższym wykształceniem (zasadniczym zawodowym i gimnazjalnym i poniżej) stanowiły 30,0% (17077 kobiet) wśród kobiet, które podjęły zatrudnienie, natomiast kobiet z wykształceniem wyższym było 9738 kobiet (17,1%).

W liczbie bezrobotnych kobiet, które skorzystały z porady grupowej w 2008 r. było 21110 bezrobotnych kobiet zamieszkałych na wsi (43,2%), 16977 bezrobotnych kobiet w wieku do 25 lat (34,7%), 19095 długotrwale bezrobotnych kobiet (39,1%), 6538 bezrobotnych kobiet powyżej 50 roku życia (13,4%) oraz 2288 kobiet niepełnosprawnych (4,7%).

Z badań testowych najczęściej skorzystało kobiet, które pozostawały w rejestrach bezrobotnych do 6 miesięcy (3175 kobiet, tj. 49,8%) oraz bezrobotne kobiety powyżej 12 miesięcy (2206, tj. 34,6%).

Wśród kobiet, które uczestniczyły w spotkaniach grupowych w ramach informacji zawodowej aż 62,9% (tj. 54204 osoby) stanowiły bezrobotne do 6 miesięcy, natomiast na drugiej pozycji uplasowały się kobiety zamieszkałe na wsi – 44,0% (tj. 37881 kobiet).

W 2008 r. w szkoleniach w klubach pracy uczestniczyło 14218 osób bezrobotnych, w tym 12205 bezrobotnych kobiet.

W liczbie bezrobotnych uczestniczek zajęć w klubach pracy w omawianym okresie było:

- 1904 kobiety w wieku 18 – 24 lata (15,6% ogółu uczestniczek),
- 2836 kobiet w wieku 25-34 lata (23,2%),
- 2909 kobiet w wieku 35-44 lata (23,8%),
- 4556 kobiet w wieku 45 lat i więcej (37,3%),
- 760 kobiet z wykształceniem wyższym (6,2%),
- 3390 kobiet z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (27,8%),
- 1593 kobiety z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (13,1%),
- 6462 kobiety z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i poniżej (52,9%),
- 9667 kobiet długotrwale bezrobotnych (79,2%),
- 1236 kobiet ze stażem do 1 roku (10,1%),
- 3556 kobiet nie posiadało stażu pracy (29,1%).

W 2008 roku program stażu rozpoczęło 169860 osób bezrobotnych, w tym 129337 kobiet, ukończyło 149971 osób bezrobotnych, w tym 114952 kobiety, a pracę podjęło w trakcie lub po ukończeniu programu 73069 osób bezrobotnych, w tym 55965 kobiet (tj. 48,7% kobiet, które ukończyły program stażu).

W 2008 r. największym zainteresowaniem cieszyły się szkolenia z zakresu:

- informatyki i wykorzystania komputerów (szkolenie ukończyło 8919 kobiet, a pracę po ukończeniu szkolenia podjęło 1805 kobiet, tj. 20,2% kończących szkolenie),
- sprzedaży, marketingu, public relations, handel nieruchomościami (ukończyło 8605 kobiet, prace podjęło 2096 kobiet, tj. 24,4%),
- usług fryzjerskich, kosmetycznych (ukończyło 5086 kobiet, pracę podjęło 1335 kobiet, tj. 26,2%).

Programy rynku pracy subsydiowane z Funduszu Pracy

• Prace interwencyjne

„Prace interwencyjne zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oznaczają zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę, które nastąpiło w wyniku umowy zawartej ze starostą i ma na celu wsparcie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy”.

W okresie styczeń – grudzień 2008 r. po odbyciu prac interwencyjnych zarejestrowało się 17850 osób, w tym 10341 kobiet (tj. o 1325 kobiet mniej niż rok wcześniej).

Według statystyki publicznej, która obejmuje osoby korzystające z tej formy pomocy w 2008 r., w ramach prac interwencyjnych zostało zatrudnionych 46042 bezrobotnych, w tym 27537 kobiet i stanowiły one 32,8% ogółu kobiet wyłączonych z powodu podjęcia prac subsydiowanych oraz 1,9% odpływu bezrobotnych kobiet.

W porównaniu z 2007 r. liczba bezrobotnych kobiet wyłączonych z ewidencji z powodu podjęcia prac interwencyjnych spadła o 5201 osób (tj. o 15,9%).

W 2008 r. najmniej bezrobotnych kobiet podjęło prace interwencyjne w grudniu – 1362 osoby, a najwięcej we wrześniu – 3222 osoby.

Przy pracach interwencyjnych nieco rzadziej zatrudniani byli mężczyźni, tj. w 2008 r. tą formą aktywizacji zawodowej objęto 18505 mężczyzn (40,2% wyłączonych z powodu podjęcia prac interwencyjnych w omawianym okresie).

Okresy	Bezrobotni zatrudnieni w okresie sprawozdawczym w ramach prac interwencyjnych			
	kobiety	wzrost/ spadek w odniesieniu do poprzedniego okresu	mężczyźni	wzrost/ spadek w odniesieniu do poprzedniego okresu
2007	32 738	-2 543	26 026	-7 743
I kwartał	7 934	658	5 521	-372
II kwartał	9 244	1 310	10 218	4 697
III kwartał	8 825	-419	5 744	-4 474
IV kwartał	6 735	-2 090	4 543	-1 201
2008	27 537	-5 201	18 505	-7 521
I kwartał	7 480	745	4 274	-269
II kwartał	7 324	-156	6 764	2 490
III kwartał	7 421	97	4 191	-2 573
IV kwartał	5 312	-2 109	3 276	-915

Wśród kobiet wyłączonych z powodu podjęcia prac interwencyjnych w 2008 r. było 9511 bezrobotnych kobiet do 25 roku życia (34,5% odpływu z tego powodu wśród kobiet), 4576 bezrobotnych kobiet powyżej 50 roku życia (16,6%),

13716 długotrwale bezrobotnych kobiet (49,8%) oraz 13782 kobiety zamieszkałe na wsi (50,0%).

W omawianym okresie najwięcej bezrobotnych kobiet wyłączono z powodu podjęcia prac interwencyjnych w województwach:

- mazowieckim – 3220 kobiet (2,2% odpływu bezrobotnych kobiet w tym województwie),
- podkarpackim – 2426 kobiet (3,0%),
- pomorskim – 2418 kobiet (2,7%).

Najmniej bezrobotnych kobiet podjęło prace interwencyjne w województwach:

- opolskim – 357 kobiet (0,8%),
- wielkopolskim – 1208 kobiet (1,0%),
- podlaskim – 1220 kobiet (3,1%).

• **Roboty publiczne**

„Roboty publiczne oznaczają zatrudnienie bezrobotnego w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy przy wykonywaniu prac organizowanych przez gminy, organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się problematyką: ochrony środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki, jeżeli prace te są finansowane lub dofinansowane ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków”.

W okresie styczeń – grudzień 2008 r. po odbyciu robót publicznych zarejestrowało się 17850 osób, w tym 10341 kobiet.

Według danych uzyskanych na podstawie statystyki publicznej w 2008 r. roboty publiczne podjęło 44539 osób bezrobotnych, w tym 18221 kobiet. Wyłączenia z ewidencji z powodu podjęcia robót publicznych stanowiły 1,3% odpływu bezrobotnych kobiet.

W odniesieniu do 2007 r. liczba bezrobotnych kobiet wyłączonych z powodu podjęcia robót publicznych wzrosła o 2692 osoby (tj. o 17,3%).

Zatrudnienie w ramach robót publicznych znacznie częściej podejmowali mężczyźni niż kobiety, tj. w omawianym okresie tą formą aktywizacji objęto 26318 mężczyzn (59,1% wyłączonych z powodu podjęcia robót publicznych w 2008 r.).

Okresy	Bezrobotni zatrudnieni w okresie sprawozdawczym w ramach robót publicznych			
	kobiety	wzrost / spadek w odniesieniu do poprzedniego okresu	mężczyźni	wzrost / spadek w odniesieniu do poprzedniego okresu
2007	15 529	4 796	25 371	3 449
I kwartał	1 785	-1 506	2 034	-2 620
II kwartał	5 504	3 719	13 143	11 109
III kwartał	4 656	-848	6 341	-6 802
IV kwartał	3 584	-1 072	3 853	-2 488
2008	18 221	2 692	26 318	947
I kwartał	3 008	-576	2 999	-854
II kwartał	6 621	3 613	13 938	10 939
III kwartał	5 269	-1 352	5 795	-8 143
IV kwartał	3 323	-1 946	3 586	-2 209

Wśród kobiet wyłączonych z powodu podjęcia robót publicznych były 1584 bezrobotne kobiety do 25 roku życia (8,7% odpływu z powodu podjęcia robót publicznych przez bezrobotne kobiety), 4991 bezrobotnych kobiet powyżej 50 roku życia (27,4%), 12977 długotrwale bezrobotnych kobiet (71,2%) oraz 9883 kobiety zamieszkałe na wsi (54,2%).

W 2008 r. najwięcej bezrobotnych kobiet wyłączono z powodu podjęcia robót publicznych w województwach:

- kujawsko-pomorskim – 3061 kobiet (3,2% odpływu bezrobotnych kobiet w tym województwie),
- mazowieckim – 2516 kobiet (1,7%),
- zachodniopomorskim - 1934 kobiety (2,1%),

Najmniej bezrobotnych kobiet podjęło roboty publiczne w województwach:

- lubuskim – 485 kobiet (0,9% odpływu bezrobotnych kobiet w tym województwie),
- lubelskim – 560 kobiet (0,7%),
- podkarpackim – 595 kobiet (0,7%).

• **Podjęcia działalności gospodarczej**

„Starosta ze środków Funduszu Pracy może przyznać bezrobotnemu jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związane z podjęciem tej działalności, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 5-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia, a w przypadku gdy działalność jest podejmowana na zasadach określonych dla spółdzielni socjalnych, wysokość przyznanych bezrobotnemu środków nie może przekraczać 3-krotnego przeciętnego

wynagrodzenia na jednego członka założyciela spółdzielni oraz 2-krotnego przeciętnego wynagrodzenia na jednego członka przystępującego do spółdzielni socjalnej po jej założeniu”.

W 2008 roku 18403 bezrobotnym kobietom i 33542 bezrobotnym mężczyznom przyznano środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Kobiety wyłączone z ewidencji bezrobotnych z powodu otrzymania środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej stanowiły 1,3% osób wyłączonych z rejestru bezrobotnych kobiet w analizowanym okresie.

W odniesieniu do 2007 r. liczba bezrobotnych kobiet wyłączonych z powodu rozpoczęcia działalności gospodarczej wzrosła o 922 osoby (tj. o 5,3%), natomiast wśród mężczyzn wzrost wyniósł 5937 osób, tj. 21,5%.

W 2008 r. najwięcej bezrobotnych kobiet wyłączono z powodu udzielonych środków na podjęcie działalności gospodarczej w następujących województwach:

- śląskim – 2084 kobiety (1,2% odpływu bezrobotnych kobiet w tym województwie),
- mazowieckim – 1934 kobiety (1,3%),
- wielkopolskim – 1759 kobiet (1,5%).

Najmniej bezrobotnych kobiet wyłączono z powodu udzielonych środków na działalność gospodarczą w województwach:

- podlaskim – 416 kobiet (1,0%),
- lubuskim – 534 kobiety (1,0%).

Z liczby bezrobotnych wyłączonych z powodu udzielonych środków na działalność gospodarczą było: 5950 kobiet zamieszkałych na wsi, 3159 bezrobotnych kobiet do 25 roku życia, 1063 bezrobotne kobiety powyżej 50 roku życia oraz 6034 długotrwale bezrobotne kobiety.

- **Podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego**

„Starosta ze środków Funduszu Pracy może zrefundować podmiotowi prowadzącemu działalność gospodarczą koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 5-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia.

W 2008 r. w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego pracę podjęło 17521 kobiet oraz 22174 mężczyzn.

W odniesieniu do 2007 r. liczba bezrobotnych kobiet wyłączonych z powodu podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego wzrosła

o 1713 osób (tj. o 10,8%), natomiast wśród mężczyzn wzrost wyniósł 1481 osób, tj. 7,2%.

W 2008 r. najwięcej bezrobotnych kobiet wyłączono z powodu podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego w następujących województwach:

- śląskim – 1780 kobiet (1,0% odpływu bezrobotnych kobiet w tym województwie),
- łódzkim – 1564 kobiety (1,7%),
- dolnośląskim – 1482 kobiety (1,2%).

Najmniej bezrobotnych kobiet wyłączono z powodu podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego w województwach:

- podlaskim – 361 kobiet (0,9%),
- opolskim – 444 kobiety (1,0%).

Z liczby bezrobotnych wyłączonych z powodu podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego było: 6330 kobiet zamieszkałych na wsi, 5092 bezrobotne kobiety do 25 roku życia, 1187 bezrobotnych kobiet powyżej 50 roku życia oraz 5174 długotrwale bezrobotne kobiety.

• **Szkolenia**

„Szkolenie oznacza pozaszkolne zajęcia mające na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy, w tym umiejętności poszukiwania zatrudnienia”.

W okresie styczeń – grudzień 2008 r. po odbyciu szkolenia zarejestrowało się 167020 osób, w tym 76640 kobiet (tj. 45,9% rejestracji w tej grupie bezrobotnych).

W 2008 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych, którzy rozpoczęli szkolenie wyniosła 168374 osoby, w tym 76417 kobiet (tj. 45,4% ogółu bezrobotnych rozpoczynających szkolenie).

W porównaniu do 2007 roku liczba bezrobotnych kobiet, które rozpoczęły szkolenie wzrosła o 1339 kobiet (1,8%).

Wśród kobiet wyłączonych z rejestru bezrobotnych z powodu rozpoczęcia szkolenia w 2008 r. było 13943 bezrobotne kobiety do 25 roku życia (18,2% odpływu z tego powodu wśród kobiet), 10237 bezrobotnych kobiet powyżej 50 roku życia (13,4%), 36497 długotrwale bezrobotnych kobiet (47,8%) oraz 24916 kobiet zamieszkałych na wsi (32,6%).

Miesiąc	Bezrobotni, którzy rozpoczęli szkolenie			
	kobiety		mężczyźni	
	w okresie sprawozdawczym	wzrost/spadek w odniesieniu do poprzedniego okresu	w okresie sprawozdawczym	wzrost/spadek w odniesieniu do poprzedniego okresu
2007	75 078	10 252	100 279	17 966
I kwartał	10 940	-7 445	19 805	-1 524
II kwartał	20 240	9 300	28 887	9 082
III kwartał	23 422	3 182	27 921	-966
IV kwartał	20 476	-2 946	23 666	-4 255
2008	76 417	1 339	91 957	-8 322
I kwartał	7 546	-12 930	14 900	-8 766
II kwartał	20 986	13 440	28 229	13 329
III kwartał	25 500	4 514	26 859	-1 370
IV kwartał	22 385	-3 115	21 969	-4 890

W 2008 r. najwięcej bezrobotnych kobiet rozpoczęło szkolenie w województwach:

- śląskim – 10174 kobiety (5,9% odpływu bezrobotnych kobiet w tym województwie),
- dolnośląskim – 6782 kobiety (5,6%).

Najmniej bezrobotnych kobiet rozpoczęło szkolenie w województwach:

- świętokrzyskim – 1836 kobiet (3,4%),
- podlaskim – 1912 kobiet (4,8%),
- lubuskim – 1915 kobiet (3,4%).

• Staż

„Staż oznacza nabywanie przez bezrobotnego umiejętności praktycznych do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązywania stosunku pracy z pracodawcą”.

W okresie styczeń – grudzień 2008 r. po odbyciu stażu zarejestrowało się 163535 osób, w tym 125976 kobiet (tj. 77,0% rejestracji w tej grupie bezrobotnych).

W 2008 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych, którzy rozpoczęli staż pracy wyniosła 169860 osób, w tym 129337 kobiet (tj. 76,1% ogółu bezrobotnych rozpoczynających staż).

W porównaniu do 2007 roku liczba bezrobotnych kobiet, które rozpoczęły staż spadła o 1294 kobiety (1,0%).

Wśród kobiet wyłączonych z rejestru bezrobotnych z powodu rozpoczęcia stażu w 2008 r. były 121764 bezrobotne kobiety do 25 roku życia (94,1% odpływu z tego powodu wśród kobiet), 14837 długotrwale bezrobotnych kobiet (11,5%) oraz 61110 kobiet zamieszkałych na wsi (47,2%).

Miesiąc	Bezrobotni, którzy rozpoczęli staż			
	kobiety		mężczyźni	
	w okresie sprawozdawczym	wzrost/spadek w odniesieniu do poprzedniego okresu	w okresie sprawozdawczym	wzrost/spadek w odniesieniu do poprzedniego okresu
2007	130 631	9 689	42 108	-6 055
I kwartał	30 274	1 018	10 930	768
II kwartał	32 457	2 183	11 623	693
III kwartał	39 452	6 995	11 200	-423
IV kwartał	28 448	-11 004	8 355	-2 845
2008	129 337	-1 294	40 523	-1 585
I kwartał	31 059	2 611	9 946	1 591
II kwartał	32 917	1 858	11 171	1 225
III kwartał	39 313	6 396	11 514	343
IV kwartał	26 048	-13 265	7 892	-3 622

W 2008 najwięcej bezrobotnych kobiet rozpoczęło staż pracy w województwach:

- śląskim – 13994 kobiety (8,1% odpływu bezrobotnych kobiet w tym województwie),
- mazowieckim – 12769 kobiet (8,7%),
- wielkopolskim – 10356 kobiet (8,6%).

Najmniej bezrobotnych kobiet rozpoczęło staż w województwach:

- opolskim – 3644 kobiety (8,4%),
- lubuskim – 4254 kobiety (7,6%),
- podlaskim – 4506 kobiet (11,4%).

W omawianym okresie do urzędów pracy zgłoszono 181850 ofert stażu pracy dla osób bezrobotnych do 25 roku życia oraz dla bezrobotnych, którzy ukończyli szkołę wyższą, do 27 roku życia (tj. o 4310 ofert mniej niż w 2007 r.). Oferty te stanowiły blisko 16,0% ogółu zgłoszonych ofert pracy w 2008 r.

• Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy

„Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy oznacza zdobywanie nowych kwalifikacji lub umiejętności zawodowych poprzez praktyczne wykonywanie zadań zawodowych na stanowisku pracy według ustalonego programu uzgodnionego pomiędzy starostą, pracodawcą i bezrobotnym”.

W okresie styczeń – grudzień 2008 r. po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy zarejestrowało się 67765 osób, w tym 52390 kobiet (tj. 77,3% rejestracji w tej grupie bezrobotnych).

W 2008 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych, którzy rozpoczęli przygotowanie zawodowe w miejscu pracy wyniosła 79440 osób, w tym 60607 kobiet (tj. 76,3% ogółu bezrobotnych, którzy rozpoczęli przygotowanie zawodowe w miejscu pracy).

W porównaniu do 2007 roku liczba bezrobotnych kobiet, które rozpoczęły przygotowanie zawodowe w miejscu pracy wzrosła o 11740 kobiet (24,0%).

Wśród kobiet wyłączonych z rejestru bezrobotnych z powodu rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy w 2008 r. były 12383 bezrobotne kobiety do 25 roku życia (20,4% odpływu z tego powodu wśród kobiet), 7044 bezrobotne kobiety powyżej 50 roku życia (11,6%), 39004 długotrwale bezrobotne kobiety (64,4%) oraz 26687 kobiet zamieszkałych na wsi (44,0%).

Miesiąc	Bezrobotni, którzy rozpoczęli przygotowanie zawodowe w miejscu pracy			
	kobiety		mężczyźni	
	w okresie sprawozdawczym	wzrost/spadek w odniesieniu do poprzedniego okresu	w okresie sprawozdawczym	wzrost/spadek w odniesieniu do poprzedniego okresu
2007	48 867	8 476	16 479	-1 429
I kwartał	12 541	3 045	4 285	1 134
II kwartał	15 113	2 572	6 145	1 860
III kwartał	11 464	-3 649	3 419	-2 726
IV kwartał	9 749	-1 715	2 630	-789
2008	60 607	11 740	18 833	2 354
I kwartał	13 750	4 001	3 958	1 328
II kwartał	17 072	3 322	6 054	2 096
III kwartał	17 435	363	5 371	-683
IV kwartał	12 350	-5 085	3 450	-1 921

W 2008 r. najwięcej bezrobotnych kobiet rozpoczęło przygotowanie zawodowe w miejscu pracy w województwach:

- śląskim – 6186 kobiet (3,6% odpływu bezrobotnych kobiet w tym województwie),
- mazowieckim – 6077 kobiet (4,1%),
- dolnośląskim – 5861 kobiet (4,9%).

Najmniej bezrobotnych kobiet rozpoczęło przygotowanie zawodowe w miejscu pracy w województwach:

- opolskim – 1123 kobiety (2,6%),
- podlaskim – 1593 kobiety (4,0%).

W omawianym okresie do urzędów pracy zgłoszono 85213 ofert pracy dla osób zainteresowanych rozpoczęciem przygotowania zawodowego w miejscu pracy (tj. o 14617 ofert więcej niż w 2007 r.).

• **Prace społecznie użyteczne**

„Prace społecznie użyteczne oznaczają prace wykonywane przez bezrobotnych bez prawa do zasiłku na skutek skierowania przez starostę, organizowane przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej,

organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej”.

W okresie styczeń – grudzień 2008 r. po pracach społecznie użytecznych zarejestrowało się 57131 osób, w tym 35557 kobiet (tj. 62,2% rejestracji w tej grupie bezrobotnych).

W 2008 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych, którzy rozpoczęli prace społecznie użyteczne, wyniosła 63769 osób, w tym 39215 kobiet.

Wśród kobiet wyłączonych z rejestru bezrobotnych z powodu rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej w 2008 r. było 2257 bezrobotnych kobiet do 25 roku życia (5,8% odpływu z tego powodu wśród kobiet), 8617 bezrobotnych kobiet powyżej 50 roku życia (22,0%), 33805 długotrwale bezrobotnych kobiet (86,2%) oraz 20821 kobiet zamieszkałych na wsi (53,1%).

W 2008 r. najwięcej bezrobotnych kobiet rozpoczęło prace społecznie użyteczne w województwach:

- lubuskim – 5912 kobiet (10,6% odpływu bezrobotnych kobiet w tym województwie),
- warmińsko-mazurskim – 4218 kobiet (5,4%),
- kujawsko-pomorskim – 4041 kobiet (4,2%).

Najmniej bezrobotnych kobiet rozpoczęło prace społecznie użyteczne w województwach:

- świętokrzyskim – 796 kobiet (1,5%),
- podlaskim – 831 kobiet (2,1%),
- podkarpackim – 966 kobiet (0,7%).

W omawianym okresie do urzędów pracy zgłoszono 61188 ofert pracy dla osób zainteresowanych rozpoczęciem pracy społecznie użytecznej (tj. o 11003 oferty mniej niż w 2007 roku).

• **Dodatek aktywizacyjny**

„Dodatek aktywizacyjny oznacza to kwotę wypłaconą osobie, która będąc bezrobotnym posiadającym prawo do zasiłku, podjęła samodzielnie lub w wyniku skierowania przez powiatowy urząd pracy zatrudnienie lub inną pracę zarobkową”.

W 2008 r. 83326 osób (w tym 38335 kobiet) nabyło uprawnienia do dodatku aktywizacyjnego w wyniku podjęcia zatrudnienia z własnej inicjatywy a 463 osoby (w tym 236 kobiet) zostało skierowanych do pracy przez powiatowy urząd pracy.

W końcu grudnia 2008 r. 17472 osoby były uprawnione do otrzymywania dodatku aktywizacyjnego, w tym 8236 kobiet, tj. o 1615 kobiet (24,4%) więcej niż w końcu 2007 roku.

Najwięcej bezrobotnych kobiet uprawnionych do otrzymywania dodatku aktywizacyjnego było zarejestrowanych w województwach:

- mazowieckim - 951 kobiet,
- dolnośląskim - 798 kobiet,
- kujawsko-pomorskim - 779 kobiet.

Najmniej bezrobotnych kobiet uprawnionych do otrzymywania dodatku aktywizacyjnego było zarejestrowanych w województwach:

- podlaskim – 99 kobiet,
- opolskim – 179 kobiet.

Zasiłki dla bezrobotnych kobiet

W końcu grudnia 2008 r. zarejestrowanych było 271269 osób bezrobotnych z prawem do zasiłku, w tym 133715 kobiet (tj. 49,3% zarejestrowanych bezrobotnych z prawem do zasiłku).

W porównaniu z końcem grudnia 2007 r. liczebność tej subpopulacji zwiększyła się o 20636 osób, w tym 12909 kobiet, tj. 10,7%.

Bezrobotne kobiety z prawem do zasiłku stanowiły 16,0% ogółu bezrobotnych kobiet.

Wśród omawianej kategorii bezrobotnych przeważali mężczyźni (137554 osoby), którzy stanowili 21,5% ogółu bezrobotnych mężczyzn oraz 50,7% wszystkich bezrobotnych uprawnionych do zasiłku.

W końcu grudnia 2008 r. w tej kategorii bezrobotnych były zarejestrowane:

- 133522 kobiety poprzednio pracujące (tj. o 12976 kobiet więcej niż w końcu 2007 r.) oraz 129144 mężczyzn,
- 10411 kobiet zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy (tj. o 1603 kobiety więcej) oraz 8319 mężczyzn,
- 193 kobiety dotychczas nie pracujące (tj. o 67 kobiet mniej) oraz 8410 mężczyzn,
- 55828 kobiet zamieszkałych na wsi (tj. o 8995 kobiet więcej) oraz 67708 mężczyzn,
- 2007 kobiet w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (tj. o 414 kobiet więcej) oraz 1107 mężczyzn,
- 12692 kobiety do 25 roku życia (tj. o 1624 kobiety więcej) oraz 25986 mężczyzn,
- 884 kobiety, które ukończyły szkołę wyższą do 27 roku życia (tj. o 181 kobiet więcej) oraz 379 mężczyzn,
- 4042 kobiety długotrwale bezrobotne (tj. o 46 kobiet mniej) oraz 5232 mężczyzn,
- 2372 kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka,

- 27427 kobiet powyżej 50 roku życia (tj. o 2019 kobiet więcej) oraz 38136 mężczyzn,
- 27501 kobiet bez kwalifikacji zawodowych (tj. o 2626 kobiet więcej) oraz 27113 mężczyzn,
- 251 kobiet bez doświadczenia zawodowego oraz 10431 mężczyzn,
- 63423 kobiety bez wykształcenia średniego oraz 90815 mężczyzn,
- 12023 kobiety samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia oraz 1858 mężczyzn,
- 62 kobiety, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia oraz 1089 mężczyzn,
- 6711 kobiet niepełnosprawnych (tj. o 1558 kobiet więcej) oraz 5862 mężczyzn.

W 2008 r. w urzędach pracy zarejestrowały się 237283 bezrobotne kobiety z prawem do zasiłku (tj. o 14864 kobiety więcej niż w 2007 r.) oraz 260669 bezrobotnych mężczyzn.

W okresie styczeń-grudzień 2008 roku z prawem do zasiłku:

- 43099 bezrobotnych kobiet oraz 47065 mężczyzn zarejestrowało się po raz pierwszy,
- 194184 bezrobotne kobiety oraz 213604 mężczyzn zarejestrowało się po raz kolejny,
- 3579 bezrobotnych kobiet oraz 2728 mężczyzn zarejestrowało się po pracach interwencyjnych,
- 2085 bezrobotnych kobiet oraz 3872 mężczyzn zarejestrowało się po robotach publicznych,
- 987 bezrobotnych kobiet oraz 899 mężczyzn zarejestrowało się po stażu,
- 1038 bezrobotnych kobiet oraz 603 mężczyzn zarejestrowało się po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy,
- 12336 bezrobotnych kobiet oraz 20946 mężczyzn zarejestrowało się po szkoleniu.

Natomiast z rejestru wyłączono 224374 kobiety posiadające prawo do zasiłku (tj. o 19695 kobiet mniej niż w 2007 r.) oraz 252942 mężczyzn.

*Opracowanie:
Stanowisko do Spraw Analiz i Statystyki (JML)*